

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO - USŁUGOWE "INKOM" S.C.
SPÓŁKA PRAWA CYWILNEGO**



**40-053 KATOWICE, ul. Św. Barbary 21a * Tel/fax: 32-257-08-66(-67)
Pocztą: inkom@inkom.katowice.pl * Strona: www.inkom.katowice.pl**

PROJEKT NR K - 14 032 - 02

Tytuł opracowania: **ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO WRAZ Z OPRACOWANIAM I SPECJALISTYCZNYMI.
CZ.II. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ MIASTA MYSŁOWICE W LATACH 2000.**

Zamawiający: **URZĄD MIASTA MYSŁOWICE**

Numer umowy

(zlecenia): **RM.272.36.2014.JM (INKOM: 32/14) Z DNIA 21.11.2014 ROKU**

Projektant: **dr Robert KRZYSZTOFIK
mgr Tomasz SPÓRNA
mgr Weronika DRAGAN
dr Iwona KANTOR-PIETRAGA
mgr inż. Jan GREGOROWICZ
mgr inż. Piotr TRYBUŚ**

Z Z E S P O Ł E M

KATOWICE, GRUDZIEŃ 2014 ROKU

K - 14 032 - 02 - A

AUTORZY

dr Robert KRZYSZTOFIK

mgr Tomasz SPÓRNA

mgr Weronika DRAGAN

dr Iwona KANTOR-PIETRAGA

mgr inż. Jan GREGOROWICZ

mgr inż. Piotr TRYBUŚ

Z ZESPOŁEM:

mgr inż. Katarzyna BARYŻEWSKA

Lucyna JANIKOWSKA

Anna NASIEK

Ilona SARATOWICZ

Anita WŁODARCZYK

K - 14 032 - 02 - B

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO-USŁUGOWE

„INKOM” S. C.

SPÓŁKA PRAWA CYWILNEGO

40 - 053 KATOWICE, ul. Św. Barbary 21a * Tel/fax: 32-257-08-66(-67)

Poczta: inkom@inkom.katowice.pl * Strona: www.inkom.katowice.pl

Tytuł opracowania: **ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WRAZ Z OPRACOWANIAM SPECJALISTYCZNYMI.**

CZ.II. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ MIASTA MYSŁOWICE W LATACH 2000.

S P I S D O K U M E N T A C J I :

L.p.	Pozycja	Numer	L. sztuk
CZĘŚĆ OPISOWA			
1	Metryka projektu	K - 14 032 - 02 - A	2
2	Spis dokumentacji	K - 14 032 - 02 - B	1
3	Opis z częścią tabelaryczno-graficzną	K - 14 032 - 02 - C	96
OPRACOWANIE NA NOŚNIKU CYFROWYM			
4	PLIK Z ROZSZERZENIEM: *. PDF	K - 14 032 - 02	1

K - 14 032 - 02 - C

O P I S

**Z CZĘŚCIĄ
TABELARYCZNO-GRAFICZNĄ**

Spis treści

WPROWADZENIE	7
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	8
2. METODOLOGIA OPRACOWANIA	9
3. LICZBA I ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI	10
3.1. Liczba ludności.....	10
3.2. Rozmieszczenie ludności.....	12
3.2.1. Gęstość zaludnienia i koncentracja ludności.....	12
3.2.2. Rozmieszczenie ludności w ujęciu jednostek podziału terytorialnego.....	12
3.2.2.1. Rozmieszczenie ludności wg jednostek przestrzenno-funkcjonalnych V rzędu	13
3.2.2.2. Rozmieszczenie i dynamika ludności według dzielnic.....	15
4. DYNAMIKA LUDNOŚCI	18
4.1. Zmiany liczby ludności.....	18
4.2. Ruch naturalny ludności.....	23
4.2.1. Małżeństwa, rozwody.....	23
4.2.2. Urodzenia.....	25
4.2.2.1. Współczynnik dzietności. Współczynnik reprodukcji brutto.....	28
4.2.3. Zgony.....	29
4.2.4. Saldo ruchu naturalnego (przyrost/ubytek naturalny).....	31
4.3. Migracje.....	33
4.3.1. Napływ migracyjny i jego kierunki.....	34
4.3.2. Odpływ migracyjny i jego kierunki.....	43
4.3.3. Saldo migracji.....	52
5. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LUDNOŚCI	60
5.1. Struktura płci.....	60
5.2. Struktura wieku ludności.....	61
5.3. Struktura wykształcenia ludności.....	68
5.4. Struktura zawodowa ludności.....	70
5.4.1. Aktywność zawodowa ludności – zatrudnieni i zmiany struktury zatrudnienia.....	70
5.4.2. Dojazdy do pracy.....	74
5.4.3. Poziom bezrobocia.....	80
6. ZAKOŃCZENIE	83
ANEKS	84

Spis rycin

Ryc. 1. Gęstość zaludnienia Mysłowic w 2014 r. – jednostki V rzędu.....	14
Ryc. 2. Dynamika zaludnienia osiedli Mysłowic w latach 2006–2014.....	16
Ryc. 3. Zmiana liczby ludności Mysłowic w latach 1820–2013 oraz prognoza demograficzna do 2035 r.	21
Ryc. 4. Liczba urodzeń i zgonów w Mysłowicach w latach 1975–2013.....	32
Ryc. 5. Ruch migracyjny dla miasta Mysłowice w latach 1975–2013.....	33
Ryc. 6. Sumaryczna liczba migracji do Mysłowic z powiatów Polski w latach 1999–2011.....	34
Ryc. 7. Suma napływu migracyjnego do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011.....	37
Ryc. 8. Sumaryczna liczba odpływu migracyjnego z Mysłowic do powiatów Polski w latach 1999–2011.....	45
Ryc. 9. Suma odpływu migracyjnego z Mysłowic do gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011.....	46
Ryc. 10. Saldo migracji ogółem dla Mysłowic w latach 1975–2013.....	52
Ryc. 11. Saldo migracji w Mysłowicach w odniesieniu do gmin województwa śląskiego w latach 1999– 2011.....	56
Ryc. 12. Sumaryczne saldo migracji dla Mysłowic względem powiatów Polski (dla lat 1999– 2011).....	57
Ryc. 13. Struktura (piramida) wieku i płci mieszkańców Mysłowic w 2002 r.	62
Ryc. 14. Struktura (piramida) wieku i płci mieszkańców Mysłowic w 2011 r.	62
Ryc. 15. Zmiana struktury wieku i płci ludności Mysłowic w latach 2002–2011.....	63
Ryc. 16A. Dojazdy do pracy do Mysłowic w 2011 r.	78
Ryc. 16B. Wyjazdy do pracy mieszkańców Mysłowic w 2011 r.....	78
Ryc. 17. Liczba osób pozostających bez pracy w Mysłowicach (osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy) w latach 2009–2014.....	80

Spis tabel

Tab. 1. Podział ludności Mysłowic na osoby z pobytem stałym i czasowym (2013 r.).....	10
Tab. 2. Liczba ludności 50 największych miast Polski w 2012 r.	11
Tab. 3. Liczba ludności dzielnic (osiedli) Mysłowic w latach 2006–2014.....	15
Tab. 4. Dynamika zaludnienia Mysłowic w latach 1820–2013 oraz prognoza liczby ludności do 2035 r.	19
Tab. 5. Prognoza demograficzna GUS dla miasta Mysłowice do 2035 r.	22
Tab. 6. Prognoza przyrostu rzeczywistego dla miasta Mysłowic i jej składowe do 2035 r.....	22
Tab. 7. Liczba zawartych małżeństw w Mysłowicach w latach 1980–2013.....	24
Tab. 8. Liczba rozwodów w Mysłowicach w latach 1999–2013.....	25
Tab. 9. Liczba urodzeń żywych w Mysłowicach w latach 1980–2013.....	26
Tab. 10. Współczynnik dzietności dla miasta Mysłowic w latach 2002–2013.....	28

Tab. 11. Współczynnik reprodukcji brutto dla miasta Mysłowic w latach 2002–2013.....	28
Tab. 12. Liczba zgonów w Mysłowicach w latach 1980–2013.....	30
Tab. 13. Przyrost naturalny w Mysłowicach w latach 1980–2013.....	31
Tab. 14. Liczba i kierunki napływu migracyjnego do Mysłowic w latach 1999–2011. Powiaty województwa śląskiego mające największy udział w zjawisku.....	35
Tab. 15. Napływ migracyjny do Mysłowic z miast sąsiednich w latach 1999–2011.....	36
Tab. 16. Napływ migracyjny do Mysłowic z wybranych gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011.....	38
Tab. 17. Napływ migracyjny do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	39
Tab. 18. Napływ migracyjny do Mysłowic z innych województw w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	40
Tab. 19. Napływ migracyjny do Mysłowic ogółem w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	40
Tab. 20. Napływ migracyjny do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	41
Tab. 21. Napływ migracyjny do Mysłowic z innych województw w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	41
Tab. 22. Napływ migracyjny do Mysłowic ogółem w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	42
Tab. 23. Napływ migracyjny do Mysłowic z zagranicy w latach 1999–2011.....	42
Tab. 24. Liczba i kierunki odpływu migracyjnego z Mysłowic w latach 1999–2011. Powiaty województwa śląskiego mające największy udział w zjawisku.....	43
Tab. 25. Liczba i kierunki odpływu migracyjnego do Mysłowic w latach 1999–2011. Powiaty zlokalizowane poza województwem śląskim mające największy udział w zjawisku.....	44
Tab. 26. Odpływ migracyjny z Mysłowic do miast sąsiednich w latach 1999–2011.....	47
Tab. 27. Odpływ migracyjny do Mysłowic z wybranych gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011.....	47
Tab. 28. Odpływ migracyjny z Mysłowic do gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	48
Tab. 29. Odpływ migracyjny z Mysłowic do innych województw w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	48
Tab. 30. Odpływ migracyjny z Mysłowic ogółem w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	49
Tab. 31. Odpływ migracyjny z Mysłowic do gmin województwa śląskiego w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	49
Tab. 32. Odpływ migracyjny z Mysłowic do innych województw w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	50
Tab. 33. Odpływ migracyjny z Mysłowic ogółem w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia.....	50
Tab. 34. Odpływ migracyjny z Mysłowic zagranicę w latach 1999–2011.....	51

Tab. 35. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z województwem śląskim w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	53
Tab. 36. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z innymi województwami w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	54
Tab. 37. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic ogółem w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku.....	55
Tab. 38. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z województwem śląskim w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia.....	58
Tab. 39. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z pozostałymi województwami w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia.....	58
Tab. 40. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic ogółem w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia.....	59
Tab. 41. Współczynnik feminizacji dla Mysłowic w latach 1980–2013.....	60
Tab. 42. Liczba ludności w grupach wiekowych i ich udział procentowy w populacji miasta Mysłowic ogółem w latach 2000, 2008 i 2013.....	63
Tab. 43. Liczba ludności w grupach wiekowych i ich udział procentowy w populacji miasta Mysłowic ogółem w latach 2000, 2008 i 2013.....	65
Tab. 44. Przeciętna długość życia w podregionie katowickim.....	65
Tab. 45. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013.....	67
Tab. 46. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013.....	67
Tab. 47. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013.....	68
Tab. 48. Struktura wykształcenia mieszkańców Mysłowic w 2002 r. wg grup wiekowych.....	69
Tab. 49. Struktura wykształcenia mieszkańców Mysłowic w 2011 r.	69
Tab. 50. Struktura zatrudnienia w Mysłowicach wg sektorów gospodarki w 1988, 2000, 2007 i 2012 r.	71
Tab. 51. Pracujący wg płci w Mysłowicach w latach 1995–2013.....	72
Tab. 52. Pracujący na 1000 ludności w Mysłowicach w latach 2006–2013.....	73
Tab. 53. Pracujący w Mysłowicach w podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2010 r.	73
Tab. 54. Źródła utrzymania ludności w Mysłowicach w 2011 r.	74
Tab. 55. Dojeżdżający do pracy w Mysłowicach w 2011 r. (wybrane gminy).....	75
Tab. 56. Wyjeżdżający z Mysłowic do pracy w 2011 r. (wybrane gminy).....	76
Tab. 57. Saldo dojazdów/wyjazdów do/z pracy do/z Mysłowic do/z miast województwa śląskiego w 2011 r....	79
Tab. 58. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Mysłowicach w latach 2004–2013.....	81
Tab. 59. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w Mysłowicach w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci.....	81
Tab. 60. Struktura bezrobotnych w Mysłowicach w latach 2006–2013 wg płci, wieku, wykształcenia i czasu pozostawiania bez pracy.....	82

Spis tabel w aneksie

Tab. I. Liczba ludności w miastach konurbacji katowickiej w latach 1989–2013.....	85
Tab. II. Zgony według przyczyn w Mysłowicach w latach 2002–2012.....	88
Tab. III. Migracje do/z Mysłowic w latach 1980–2013 wg kierunku.....	89
Tab. IV. Liczba ludności Mysłowic według wieku i płci w 2002 i 2011 roku.....	91
Tab. V. Ludność Mysłowic w latach 2003–2013 wg funkcjonalnych grup wieku i płci.....	93
Tab. VI. Dojazdy do pracy do Mysłowic w 2011 r.	94
Tab. VII. Wyjazdy do pracy mieszkańców Mysłowic w 2011 r.	96

WPROWADZENIE

PODSTAWĘ FORMALNĄ NINIEJSZEGO OPRACOWANIA STANOWI UMOWA NR RM.272.36.2014.JM (INKOM: 32/14) Z DNIA 21.11.2014 ROKU URZĘDU MIASTA MYŚLOWICE Z PRZEDSIĘBIORSTWEM PROJEKTOWO-USŁUGOWYM "INKOM" S.C. Z KATOWIC NA WYKONANIE ZAMÓWIENIA PT.: „ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WRAZ Z OPRACOWANIAM I SPECJALISTYCZNYMI” – WYKONANIE DIAGNOZY SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ MIASTA MYŚLOWICE W LATACH 2000 WRAZ Z DELIMITACJĄ OBSZARÓW.

BIEŻĄCY TOM OBEJMUJE CZĘŚĆ DOTYCZĄCĄ DIAGNOZY SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ MIASTA MYŚLOWICE W LATACH 2000.

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Cześć opracowania pt. „**Diagnoza demograficzna miasta Mysłowice w latach 2000.**” powstała w celu uzyskania szerokiej informacji na temat sytuacji ludnościowej miasta. Istotność wiedzy na temat uaktualnionej sytuacji demograficznej miasta ma podstawowe znaczenie w programowaniu większości zagadnień związanych z rozwojem miasta: ekonomicznych, przestrzennych, społecznych, komunalnych i infrastrukturalnych, środowiskowych, finansowych, a także politycznych w ujęciu lokalnym.

Prezentowane ujęcie we wskazanym przekroju terytorialnym miasta i jego jednostek przestrzenno-funkcjonalnych stanowi kluczowy dokument do opracowania prognozy demograficznej miasta Mysłowic. Elementem istotnym jest tu zarówno szeroki zasób informacji wspomagających interpretację rozwoju demograficznego Mysłowic w przyszłości, jak również niektóre informacje o charakterze podstawowym, szczególnie te związane z geograficznym rozmieszczeniem ludności.

Współcześnie (po 1990 r.), wagę analizy demograficznej pogłębia dodatkowo fakt dynamicznych przemian ludnościowych w regionie katowickim, które mają miejsce także w Mysłowicach. Za stosowne uznano zatem opracowanie zagadnień ludnościowych nie tylko dla miasta jako całości terytorialno-administracyjnej, ale także tam, gdzie to było wskazane do otoczenia Mysłowic z jednej strony, i jednostek przestrzenno-funkcjonalnych Mysłowic z drugiej strony. W wybranych kwestiach silniej zaakcentowane zostało także tło dynamiczne zjawisk demograficznych. Taki sposób prezentacji problematyki demograficznej Mysłowic pozwala na zbliżenie zakresu poznawczego do ujęcia systemowego, które wskazane jest w konfrontacji z istniejącą rzeczywistością geograficzną i społeczno-ekonomiczną.

2. METODOLOGIA OPRACOWANIA

Diagnoza demograficzna miasta Mysłowic obejmuje trzy podstawowe grupy zagadnień ludnościowych:

- a) liczbę i rozmieszczenie ludności,
- b) dynamikę ludności oraz
- c) strukturę ludności.

W każdej z grup wyeksponowano najważniejsze kwestie związane z sytuacją ludnościową miasta, wskazując: w pierwszej z nich m.in. na geograficzne rozmieszczenie ludności w granicach miasta, w drugiej na specyfikę i natężenie ruchu migracyjnego czy w końcu na strukturę ludności wg wieku czy płci – w trzeciej.

Przyjęty w opracowaniu podział pozwala na uporządkowanie i ucytelnienie kluczowych aspektów sytuacji ludnościowej Mysłowic.

Podstawą analizy demograficznej jest w opracowaniu cykl zestawień tabelarycznych oraz kartogramów. Część tabel ma charakter rozbudowany i służyć mogą do dalszych interpretacji jako ujęcia źródłowe. Część materiałów źródłowych (m.in. zagadnienie ruchu migracyjnego czy dojazdów do pracy) oraz komentarz do nich stanowią elementy do pogłębionej analizy problemów demograficznych Mysłowic, które nie były nigdy dotąd w takim zakresie czynione.

Dokument oparty jest na informacjach pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego – publikowanych (*Bank Danych Lokalnych, Roczniki Statystyczne*), jak i niepublikowanych. Bezwzględnie ważnym źródłem informacji była także zagregowana częściowo baza PESEL mieszkańców Mysłowic (*Ministerstwo Spraw Wewnętrznych*). Ponadto wykorzystano dane uzyskane w Urzędzie Miejskim w Mysłowicach. Uzupełniająco w dokumencie wykorzystano inne opublikowane prace naukowe i materiały statystyczne. Obszar analizy nawiązuje do terytorium miasta Mysłowic w granicach z 2014 r., niemniej niektóre zagadnienia zaprezentowano także w ujęciu jednostek niższego rzędu: dzielnic, osiedli czy rejonów¹.

¹ Szczegółowy zakres tych pojęć został zdefiniowany w I części opracowania, pt. *Delimitacja miasta Mysłowice w ujęciu struktury przestrzenno-funkcjonalnej*.

3. LICZBA I ROZMIESZCZENIE LUDNOŚCI

3.1. Liczba ludności

Mysłowice zlokalizowane są w centralnej części województwa śląskiego w obrębie silnie zurbanizowanej konurbacji katowickiej. Miasto graniczy z: Katowicami, Sosnowcem, Jaworzniem, Imielinem i Łędzinami. Obszar miasta w 2014 r. wynosił 65,62 km². Liczba ludności w dniu 31.12.2013 r. wyniosła 71898 stałych mieszkańców (tab. 1). Oprócz mieszkańców stałych w Mysłowicach zamieszkiwało 1561 osób z pobytem tymczasowym (31.12.2013 r.). Stąd też łączna liczba mieszkańców wynosiła 73459 osób (dane UM w Mysłowicach). Średnia gęstość zaludnienia wynosiła zatem 1119 osób/km² (ludność ogółem) i 1096 osób/km² (ludność z pobytem stałym). Do dnia 20.10.2014 r. liczba ludności z pobytem stałym zmniejszyła się do 71663 osób (*baza PESEL dla miasta Mysłowice*). Nie jest znana liczba ludności faktycznie zamieszkującej miasto.

Z uwagi na procesy migracyjne oraz ich zmienny charakter należy przyjąć, że w stosunku do liczby ludności zameldowanej formalnie w mieście, jej faktyczna liczba może być mniejsza szacunkowo o co najmniej 3–5%². Stąd też liczba ludności zameldowanej i przebywającej w mieście nie przekracza faktycznie około 68–69 tys. Różnica pomiędzy liczbą ludności ujętą w statystyce, a rzeczywistość zamieszkującej w mieście jest zjawiskiem naturalnym. W miastach województwa śląskiego różnica ta ma zdecydowanie charakter przeszacowania, a więc faktycznie mniejszej liczby mieszkańców, niż wynika to z podawanej oficjalnie.

Tab. 1. Podział ludności Mysłowic na osoby z pobytem stałym i czasowym (31.12.2013 r.)

Wiek	Pobyt stały		Pobyt czasowy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
0–14	5 006	5 376	166	167
15–29	7 137	7 265	224	172
30–44	7 743	7 910	236	250
45–59	8 491	7 963	98	113
60–74	6 115	4 792	38	45
75 i więcej	2 605	1 495	36	16
Razem	37 097	34 801	798	763
w tym:	71 898		1 561	
Ogółem	73 459			

Źródło: dane UM Mysłowice.

²Wartość szacunkowa, zdecydowanie minimalna. Z badań terenowych autorów niniejszego Studium prowadzonych w dwóch miastach sąsiednich (lata 2012–2013), w różnych (urbanistycznie) dzielnicach liczba ludności była mniejsza od około 3 do około 10%.

Mysłowice należą do grupy miast średnich (20,0–100,0 tys. mieszkańców). Pod względem liczby ludności Mysłowice zajmują 15 lokatę w województwie śląskim i 50 w Polsce (tab. 2). Jednak w grupie miast średnich w Polsce zajmują one lokatę 11; w województwie śląskim natomiast 3.

Tab. 2. Liczba ludności 50 największych miast Polski w 2012 r.

Lp.	Miasto	Liczba ludności	Lp.	Miasto	Liczba ludności
1	Warszawa	1 715,5	26	Tychy	129,1
2	Kraków	758,3	27	Dąbrowa Górnicza	124,7
3	Łódź	719,0	28	Gorzów Wielkopolski	124,6
4	Wrocław	631,2	29	Elbląg	123,7
5	Poznań	550,7	30	Płock	123,6
6	Gdańsk	460,4	31	Opole	121,6
7	Szczecin	408,9	32	Wałbrzych	119,2
8	Bydgoszcz	361,3	33	Zielona Góra	119,0
9	Lublin	347,7	34	Włocławek	115,5
10	Katowice	307,2	35	Tarnów	113,0
11	Białystok	294,9	36	Chorzów	111,2
12	Gdynia	248,7	37	Koszalin	109,3
13	Częstochowa	234,5	38	Kalisz	104,7
14	Radom	219,7	39	Legnica	102,4
15	Sosnowiec	213,5	40	Grudziądz	98,0
16	Toruń	204,3	41	Słupsk	94,8
17	Kielce	200,9	42	Jaworzno	94,3
18	Gliwice	186,2	43	Jastrzębie Zdrój	91,7
19	Rzeszów	182,0	44	Nowy Sącz	84,1
20	Zabrze	179,5	45	Jelenia Góra	82,8
21	Bytom	174,7	46	Konin	77,8
22	Olsztyn	174,6	47	Piotrków Trybunalski	76,4
23	Bielsko-Biała	174,4	48	Siedlce	76,4
24	Ruda Śląska	142,3	49	Inowrocław	75,5
25	Rybnik	140,8	50	Mysłowice	75,3

Źródło: Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2013, GUS, Warszawa.

Z punktu widzenia lokalizacji geograficznej znacznie istotniejsza jest pozycja Mysłowic w obrębie konurbacji katowickiej (górnosląskiej). Mysłowice w tym układzie osadniczym stanowią istotny fragment wschodniego rdzenia konurbacji (tab. I w aneksie).

W jego skład wchodzi także sąsiednie Katowice, Sosnowiec i Jaworzno. Dla procesów demograficznych zachodzących w Mysłowicach, a rozważanych z punktu widzenia struktury układu osadniczego konurbacji katowickiej istotne jest to, że jeszcze na terytorium Mysłowic³, rdzeń konurbacji przechodzi w tzw. strefę peryferyjną konurbacji. Fakt ten ma ważne znaczenie w kształtowaniu się regionalnych procesów suburbanizacji i przestrzennych przemieszczeń ludności. W wyraźny sposób warunkuje także tendencje odśrodkowe, mające miejsce w strefie peryferyjnej. Stąd też dualny obraz struktury osadniczej Mysłowic stanowi jeden z kluczowych fundamentów rozwoju przestrzennego miasta.

3.2. Rozmieszczenie ludności

3.2.1. Gęstość zaludnienia i koncentracja ludności

Rozmieszczenie ludności w Mysłowicach jest stosunkowo nierównomierne i wynika ono ze specyfiki lokalnego układu osadniczego zlokalizowanego w obrębie miasta. Ten czynnik wpływa istotnie na gęstość zaludnienia poszczególnych fragmentów miasta, jak również na stopień przestrzennej koncentracji ludności.

Największą gęstością zaludnienia cechują się osiedla zabudowy wielorodzinnej oraz zabudowa mieszkaniowa o charakterze kamienicowym i patrymonialnym. Najmniejszą, te rejony miasta, w których przeważa zabudowa o genezie zagrodowej, względnie nieduże kolonie zabudowy niskiej o genezie XIX-XX-wiecznej.

W pomiarze gęstości zaludnienia należy jednakże rozstrzygnąć po pierwsze czy wskaźnik ten odnosimy tylko do terenów o funkcji mieszkaniowej czy także do otaczających je terenów o innym przeznaczeniu, ale funkcjonalnie lub administracyjnie z nimi powiązanych – jednostek przestrzenno-funkcjonalnych. Dylemat ten – w tym miejscu – rozstrzygnięto na rzecz analizy jednostek przestrzenno-funkcjonalnych.

3.2.2. Rozmieszczenie ludności w ujęciu jednostek podziału terytorialnego

Zróźnicowanie układów osadniczych i urbanistycznych w Mysłowicach jest bezwzględnie podstawowym czynnikiem różnic w liczbie ludności i jej rozmieszczeniu.

W niniejszym dokumencie układ rozmieszczenia ludności Mysłowicach przedstawiono w ujęciu:

- a) jednostek przestrzenno-funkcjonalnych V rzędu oraz
- b) dzielnic miasta, samorządowych jednostek pomocniczych ukonstytuowanych przez Radę Miasta Mysłowic.

Oba typy analityczne zostały omówione w I części opracowania poświęconej delimitacji Mysłowic. W tym miejscu za zasadne uznano odnieść się dodatkowo także do struktury i specyfiki przestrzeni urbanistycznej poszczególnych jednostek.

³ Formalnie strefa peryferyjna konurbacji katowickiej w tym rejonie zaczyna się w sąsiednich miastach – Imielinie i Lędzinach.

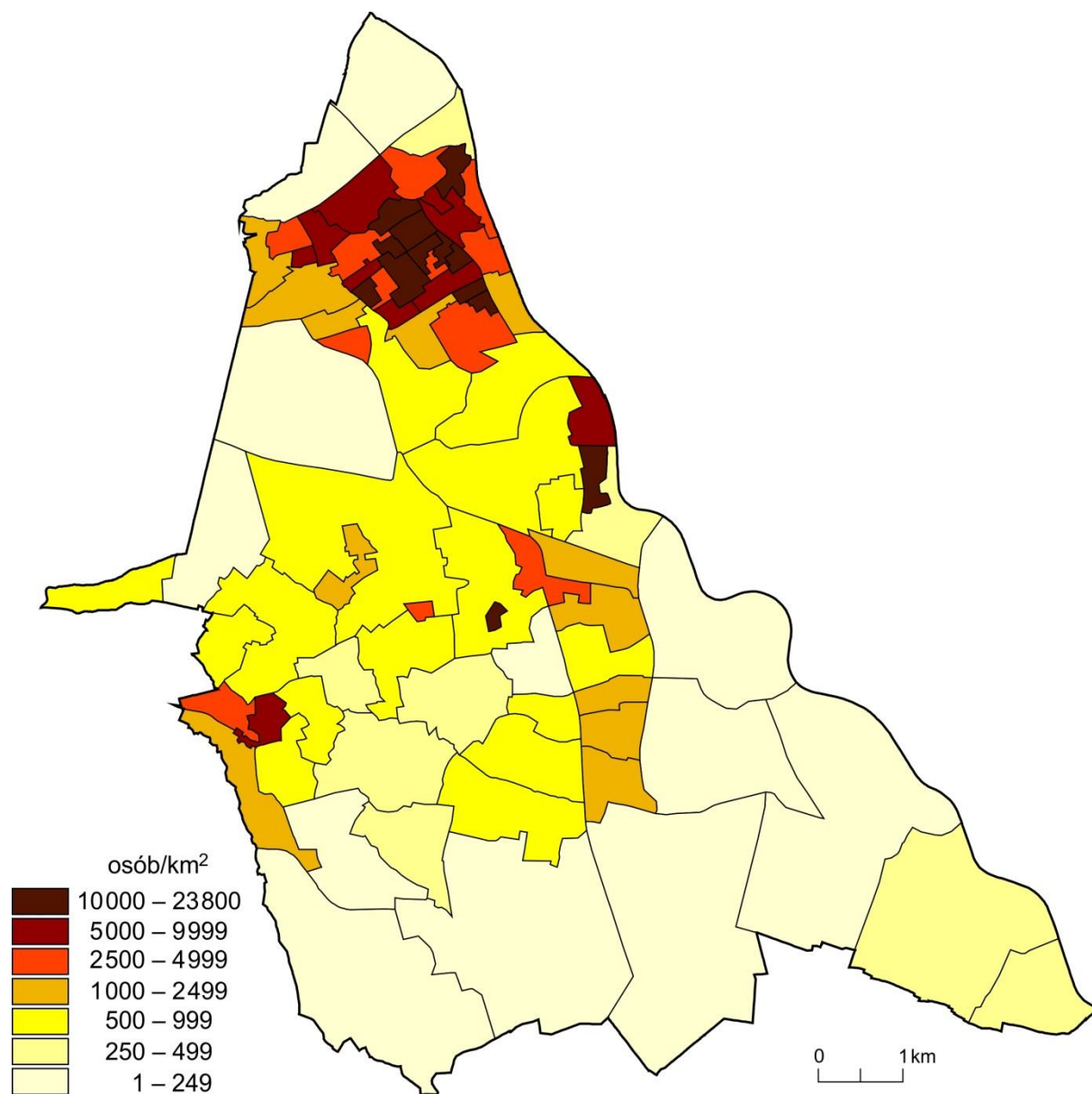
3.2.2.1. Rozmieszczenie ludności wg jednostek przestrzenno-funkcjonalnych V rzędu

Jednostki V rzędu stanowią najniższy poziom hierarchiczny struktury przestrzenno-funkcjonalnej Mysłowic. Ich zróżnicowanie obejmuje m.in.:

- zabudowę wielkomiejską i miejską o charakterze kamienicowym (np. jednostka Centrum–Krakowska),
- zabudowę miejską kamienicową (np. jednostka Piasek-Szpital),
- zabudowę kolonii robotniczej o przewadze zabudowy wielokondygnacyjnej (np. jednostka Piasek),
- zabudowę osiedla blokowego o przewadze zabudowy 11-kondygnacyjnej z okresu 1945–1990 (np. jednostka Osiedle Wybickiego [Przodowników]),
- zabudowę osiedla blokowego o przewadze zabudowy 5-kondygnacyjnej z okresu 1945–1990 (np. jednostka Osiedle Szopena),
- zabudowę zagrodową – zurbanizowaną (np. jednostka Dąbrowa),
- zabudowę osiedli mieszkaniowych koncentrujących zabudowę niską – osiedlową powstałych w latach 1945–1990 (np. jednostka Osiedle Stokrotek) czy
- zabudowę osiedli mieszkaniowych koncentrujących zabudowę niską – osiedlową powstałych po 1990 r. (np. jednostka Osiedle Kotarbińskiego).

Typ i wielkość zabudowy oraz jej wiek w istotny sposób wpływają na liczbę ludności oraz jej koncentrację. W ujęciu wydzielonych jednostek ważna też jest powierzchnia ogółem danej jednostki. Niektóre z nich pomimo, iż w strefie zabudowanej koncentrują dużą grupę mieszkańców mają relatywnie niedużą gęstość zaludnienia z uwagi na swoją wielkość – np. jednostka Kołłątaja/Strumieńskiego, w której gęstość zaludnienia wynosi 3971 osób na km², podczas gdy w innych o podobnej strukturze i wieku zabudowy, mieści się w przedziałach 5000–9999 czy 10000–23800 mieszkańców (ryc. 1).

Największą gęstością zaludnienia (10000–23800) w Mysłowicach cechują się następujące jednostki: Piasek–Gwarków, Bończyk Osiedle, Wielka Skotnica, Szopena–Nowe Osiedle, Osiedle Szopena, Klachowiec, Klachowiec–Wyspiańskiego, Osiedle Wybickiego (Przodowników), Rymera, Osiedle Kraszewskiego, Osiedle Powstańców Śląskich–Korfantego, czy Osiedle Transportowców/Osiedle Metalowców. W wielu jednostkach, głównie w południowej części miasta, szczególnie tych obejmujących oprócz terenów zurbanizowanych, także większe kompleksy terenów niezurbanizowanych (przede wszystkim lasy) gęstość zaludnienia nie przekracza 250 osób/km².



Ryc. 1. Gęstość zaludnienia Mysłów w 2014 r. – jednostki V rzędu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych bazy PESEL 2014.

3.2.2.2. Rozmieszczenie i dynamika ludności według dzielnic⁴

Istniejący w Mysłowicach podział na jednostki pomocnicze samorządu terytorialnego – dzielnice (do 2014 r. osiedla) stanowi pośrednie ogniwo pomiędzy wskazanymi w poprzednim podrozdziale jednostkami przestrzenno-funkcjonalnymi III i IV rzędu.

W 7 dzielnicach zlokalizowanych w części północnej miasta w październiku 2014 r. zamieszkiwało łącznie 47,2 tys. mieszkańców. W części południowej także składającej się z 7 dzielnic zaludnienie w analogicznym okresie wynosiło natomiast 24,4 tys., a więc było mniejsze niż w części północnej o około połowę (tab. 3).

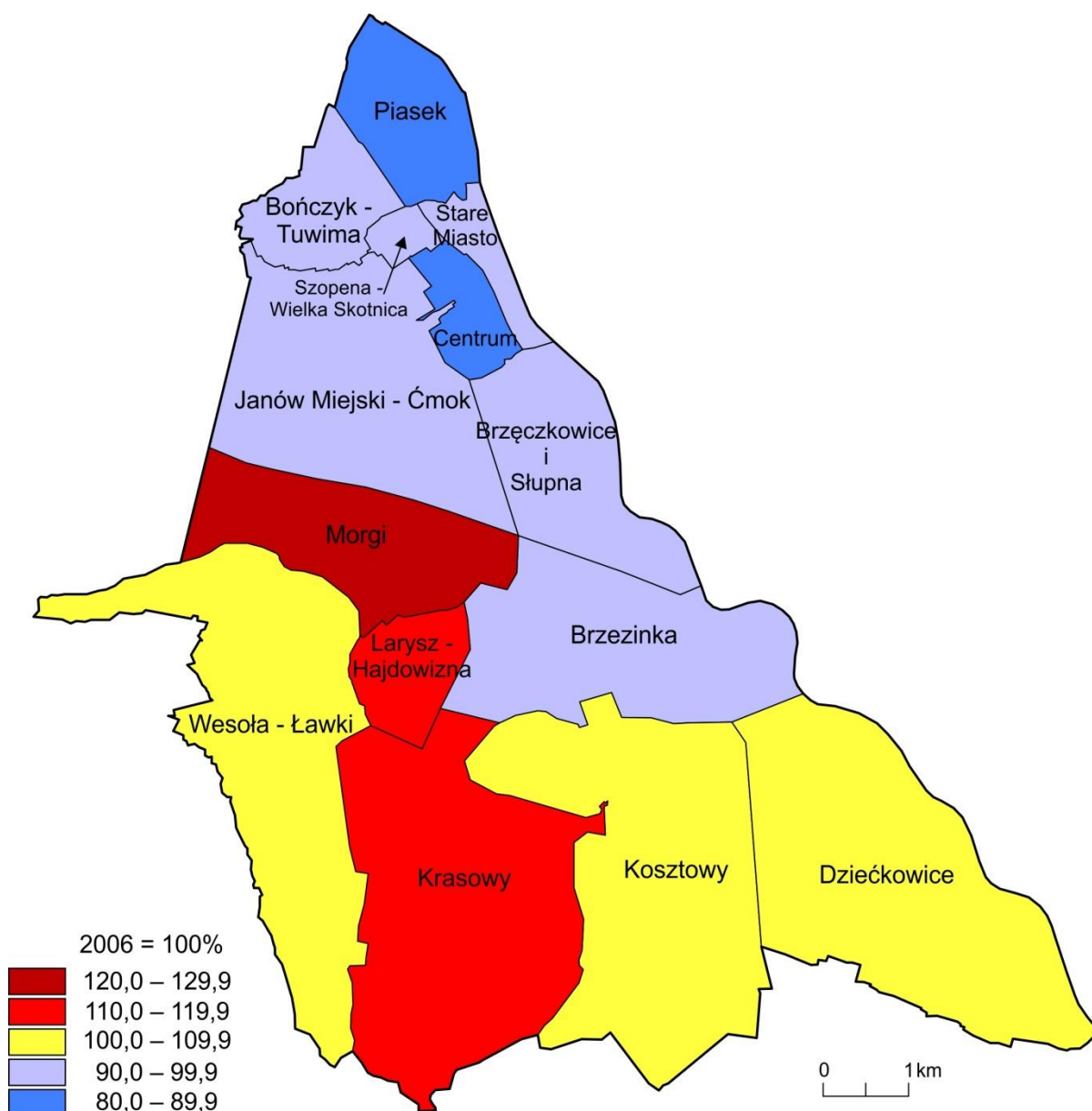
Tab. 3. Liczba ludności dzielnic (osiedli) Mysłowic w latach 2006–2014

Nazwa osiedla	Ludność			Zmiana zaludnienia			Dynamika zaludnienia [%]		
	2006	2012	2014	2006-2012	2012-2014	2006-2014	2006-2012	2012-2014	2006-2014
„Północ”	51 751	49 295	47 247	-2 456	-2 048	-4 504	95,3	95,8	91,3
Bończyk - Tuwima	6 348	6 158	5 902	-190	-256	-446	97,0	95,8	93,0
Brzęczkowice i Słupna	10 536	9 901	9 647	-635	-254	-889	94,0	97,4	91,6
Centrum	10 447	9 906	9 279	-541	-627	-1 168	94,8	93,7	88,8
Janów Miejski - Ćmok	9 592	9 070	8 931	-522	-139	-661	94,6	98,5	93,1
Piasek	4 208	3 978	3 735	-230	-243	-473	94,5	93,9	88,8
Stare Miasto	3 807	3 905	3 613	98	-292	-194	102,6	92,5	94,9
Szopena - Wielka Skotnica	6 813	6 377	6 140	-436	-237	-673	93,6	96,3	90,1
„Południe”	23 107	24 698	24 416	1 591	-282	1 309	106,9	98,9	105,7
Brzezinka	5 068	5 146	4 877	78	-269	-191	101,5	94,8	96,2
Dzieńkowice	1 339	1 461	1 396	122	-65	57	109,1	95,6	104,3
Kosztowy	3 314	3 480	3 551	166	71	237	105,0	102,0	107,2
Krasowy	2 474	2 811	2 839	337	28	365	113,6	101,0	114,8
Larysz - Hajdowizna	1 212	1 546	1 357	334	-189	145	127,6	87,8	112,0
Morgi	1 847	2 146	2 384	299	238	537	116,2	111,1	129,1
Wesoła - Ławki	7 853	8 108	8 012	255	-96	159	103,2	98,8	102,0
Mysłowice	74 858	73 993	71 663	-865	-2 330	-3 195	98,8	96,9	95,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych bazy PESEL 2014 oraz *Raport o stanie miasta Mysłowice 2006–2011, 2012*, Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Urząd Miasta Mysłowice, Mysłowice.

⁴ Podział na dzielnice (osiedla) z 2013 r.

Istotę tych różnicowań wyjaśniono wcześniej. Z punktu widzenia zjawisk zachodzących w mieście oprócz określenia potencjału demograficznego istotne jest także wskazanie na jego dynamikę. Analizując zatem tab. 3 i ryc. 2 należy powtórnie wskazać na wyraźny dualizm pomiędzy północną a południową częścią miasta. Generalnie należy podkreślić, że zjawisku przyrostu liczby ludności w części południowej towarzyszy dość wyraźny ubytek demograficzny w części północnej. Zjawisko to jednakże od co najmniej 2012 r. zmienia swój charakter. O ile bowiem jeszcze w latach 2006–2012 przyrost mieszkańców odnotowano we wszystkich dzielnicach południowych, o tyle już w latach 2012–2014, przyrost miał miejsce jedynie w 3 spośród siedmiu dzielnic – Kosztowach, Krasowach i Morgach. W pierwszych dwóch jednostkach był on jednak stosunkowo nieduży. Znaczący był natomiast ubytek mieszkańców – w Brzezince w ujęciu wartości bezwzględnych (-269 osób), w Laryszu-Hajdowiznie natomiast w ujęciu procentowym (-15,6%).



Ryc. 2. Dynamika zaludnienia osiedli Mysłowic w latach 2006–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 3.

Zjawiska obserwowane w południowej części miasta po 2010–2012 wskazują na wytracanie impetu przez odnotowywany tam proces suburbanizacji i wzrostu demograficznego. Przynajmniej w niektórych dzielnicach.

Z drugiej strony następuje dość wyraźny ubytek naturalny zarówno w układach osadniczych koncentrujących zabudowę jednorodziną o genezie z lat 1945–1990 i starszą (wszystkie południowe dzielnice) oraz w powojennej zabudowie blokowej (Brzezinka, Wesoła). Nie uchwytny jest na tym poziomie agregacji czynnik odpływu migracyjnego. Jego rola z uwagi na specyfikę osadniczą dzielnic południowych jest jednak prawdopodobnie mniejsza, niż w części północnej.

W latach 2012–2014 miała miejsce kontynuacja ubytku rzeczywistego ludności w dzielnicach południowych. Ubytek ten pogłębił się zarówno w dzielnicach zdominowanych przez zabudowę kamienicową, jak i tych zdominowanych zabudową blokową. Wyraźny wzrost ubytku ludności nastąpił praktycznie we wszystkich jednostkach z wyjątkiem dzielnic – Janów Miejski-Ćmok oraz Brzęczkowice i Słupna. Na relatywnie mniejszy ubytek liczby mieszkańców w tych dzielnicach miały wpływ nowo wybudowane budynki wielorodzinne i (lub) jednorodzinne. Nowe inwestycje w obrębie stref zabudowy jednorodzinnej znacząco ograniczyły ujemne saldo dynamiki ludności, które w szczególności sposób generowały strefy zabudowane osiedlami blokowymi z lat 1970–1990. Największy proporcjonalnie ubytek liczby ludności odnotowano w dzielnicy Stare Miasto. W ciągu niespełna 2 lat liczba ludności w tej jednostce zmniejszyła się o 292 osoby (-7,5%). W całej północnej części miasta ubytek w latach 2012–2014 wyniósł 2048 osób. Od 2006 r., a więc w ciągu ostatnich 8 lat było to już jednak ponad 4,5 tys. osób.

Tym samym zaludnienie tej części Mysłowic w okresie 2006–2014 zmniejszyło się o 8,7%.

4. Dynamika ludności

Problem dynamiki liczby ludności w Mysłowicach omówiono w nawiązaniu do zagadnienia ogólnych zmian liczby ludności w mieście oraz dwóch podstawowych składowych – ruchu naturalnego i ruchu migracyjnego. Analiza tych dwóch elementów daje pełny obraz procesów demograficznych w mieście.

4.1. Zmiany liczby ludności

Liczba ludności miasta jest pochodną wielu czynników. W przypadku Mysłowic były to wg stopnia istotności:

- industrializacja,
- zmiany terytorium miasta,
- funkcje miasta-wrót przed I wojną światową (funkcje transportowe, spedycyjne, handlowe, graniczne),
- wojny światowe,
- współczesna dezindustrializacja oraz
- efekty tzw. II przejścia demograficznego.

Spośród innych uwarunkowań należy wymienić – suburbanizację, dezurbanizację przestrzeni, funkcje logistyczne. Uwarunkowania te oddziaływały w przeszłości i teraźniejszości miasta oddzielnie, a częściej wspólnie, w różnych konfiguracjach. Część z nich z punktu widzenia liczby ludności miała lub ma charakter progresywny, część regresywny. Stąd też często mało zauważalne zmiany liczby ludności Mysłowic mogły lub mogą być efektem ścierania się silnie zaawansowanych procesów czy zjawisk. Ich efekt w tym przypadku równoważy się.

W nowożytnych dziejach Mysłowic (od 1820 r.), w odniesieniu do liczby ludności uwidaczniał się generalnie trend rosnący. Jego załamanie miało miejsce w 1995 r. i związane było z wyłączeniem z granic Mysłowic ich dotychczasowych dzielnic Imielina i Chełmu Śląskiego (tab. 4, ryc. 3). Do 1995 r. odnotowano dwa istotniejsze okresy spadkowe liczby ludności, a ich znanym powodem były działania i konsekwencje obu wojen światowych. Od początku lat 90. XX wieku zaczął się w Mysłowicach zaznaczać także ubytek demograficzny związany z ruchem naturalnym i ruchem migracyjnym ludności. Po krótkim okresie spadku liczby ludności 1995–2000, nastąpił trwający do 2014 r. okres stagnacji. Liczba ludności wahała się w tym okresie w granicach 74–75 tys. mieszkańców. Odnosząc się do wcześniejszych tez, należy stwierdzić, że właśnie dwóm przeciwstawnym trendom demograficznym warunkowanym odmiennymi czynnikami Mysłowice zawdzięczają aktualną stagnację demograficzną. Są to z jednej strony negatywne konsekwencje II przejścia demograficznego oraz dezindustrializacja miasta, z drugiej zaś odnotowywany jest wyraźny napływ migracyjny związany z postępowaniem procesu suburbanizacji w południowych dzielnicach miasta. Z punktu widzenia sąsiednich miast konurbacji w tym szczególnie silnie wyludniających się Katowic czy Sosnowca stagnacja demograficzna Mysłowic jest zjawiskiem bardzo korzystnym.

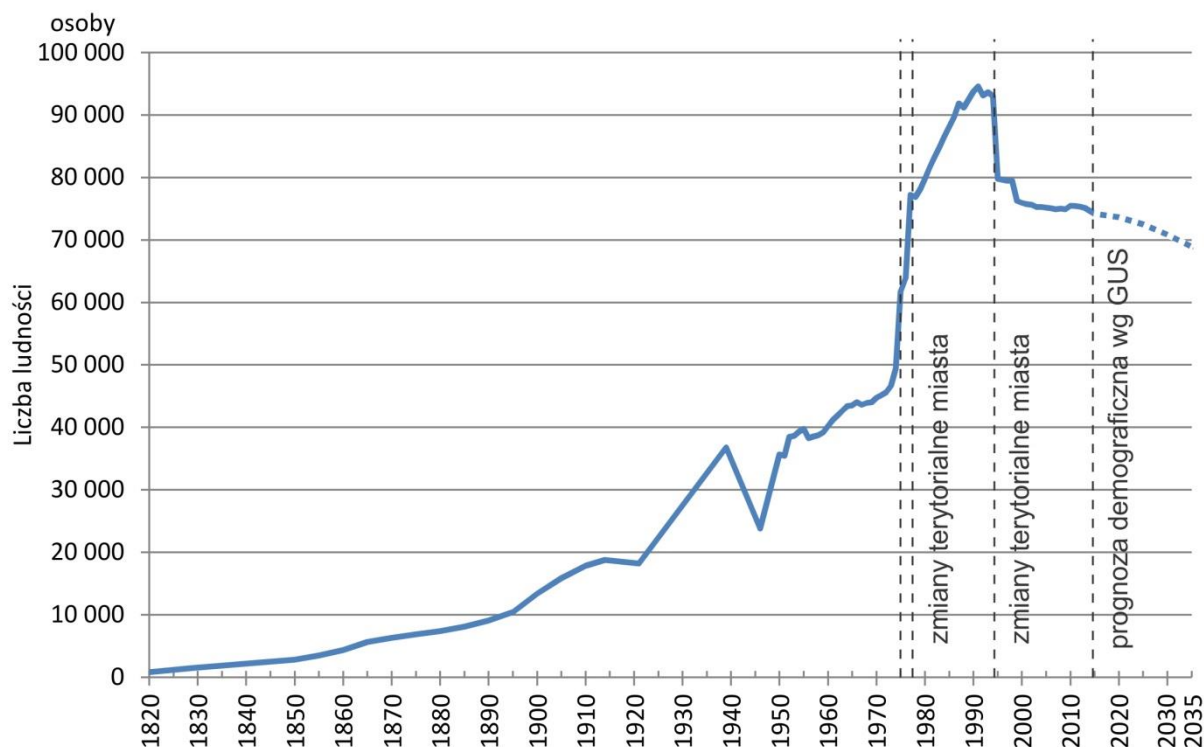
Tab. 4. Dynamika zaludnienia Mysłowic w latach 1820–2013 oraz prognoza liczby ludności do 2035 r.

Rok	Liczba ludności	Dynamika zaludnienia		
		%	%	%
1820	801	–	100,0	100,0
1829	1 471	83,6	183,6	183,6
1850	2 836	92,8	354,1	354,1
1855	3 500	23,4	437,0	437,0
1860	4 380	25,1	546,8	546,8
1865	5 659	29,2	706,5	706,5
1870	6 300	11,3	786,5	786,5
1875	6 865	9,0	857,1	857,1
1880	7 382	7,5	921,6	921,6
1885	8 085	9,5	1 009,4	1 009,4
1890	9 101	12,6	1 136,2	1 136,2
1895	10 386	14,1	1 296,6	1 296,6
1900	13 365	28,7	1 668,5	100,0
1905	15 845	18,6	1 978,2	118,6
1910	17 838	12,6	2 227,0	133,5
1914	18 791	5,3	2 345,9	140,6
1921	18 207	-3,1	2 273,0	136,2
1939	36 806	102,2	4 595,0	275,4
1946	23 786	-35,4	2 969,5	178,0
1950	35 637	49,8	4 449,1	266,6
1951	35 469	-0,5	4 428,1	265,4
1952	38 475	8,5	4 803,4	287,9
1953	38 659	0,5	4 826,3	289,3
1954	39 277	1,6	4 903,5	293,9
1955	39 768	1,3	4 964,8	297,6
1956	38 295	-3,7	4 780,9	286,5
1957	38 541	0,6	4 811,6	288,4
1958	38 715	0,5	4 833,3	289,7
1959	39 211	1,3	4 895,3	293,4
1960	40 202	2,5	5 019,0	300,8
1961	41 200	2,5	5 143,6	308,3
1962	41 900	1,7	5 231,0	313,5
1963	42 700	1,9	5 330,8	319,5
1964	43 400	1,6	5 418,2	324,7
1965	43 500	0,2	5 430,7	325,5
1966	44 000	1,1	5 493,1	329,2
1967	43 600	-0,9	5 443,2	326,2
1968	43 900	0,7	5 480,6	328,5
1969	44 000	0,2	5 493,1	329,2
1970	44 737	1,7	5 585,1	334,7
1971	45 132	0,9	5 634,5	337,7
1972	45 603	1,0	5 693,3	341,2
1973	46 650	2,3	5 824,0	349,0
1974	49 400	5,9	6 167,3	369,6
1975	61 704	24,9	7 703,4	461,7
1976	63 934	3,6	7 981,8	478,4
1977	77 244	20,8	9 643,4	578,0
1978	76 850	-0,5	9 594,3	575,0
1979	78 105	1,6	9 750,9	584,4

cd. Tab. 4. Dynamika zaludnienia Mysłowic w latach 1820–2013 oraz prognoza liczby ludności do 2035 r.

Rok	Liczba ludności	Dynamika zaludnienia		
		%	%	%
1980	79 773	2,1	9 959,2	596,9
1981	81 660	2,4	10 194,8	611,0
1982	83 253	2,0	10 393,6	622,9
1983	84 837	1,9	10 591,4	634,8
1984	86 491	1,9	10 797,9	647,1
1985	88 171	1,9	11 007,6	659,7
1986	89 676	1,7	11 195,5	671,0
1987	91 839	2,4	11 465,5	687,2
1988	91 163	-0,7	11 381,1	682,1
1989	92 475	1,4	11 544,9	691,9
1990	93 748	1,4	11 703,9	701,4
1991	94 581	0,9	11 807,9	707,7
1992	93 140	-1,5	11 628,0	696,9
1993	93 646	0,5	11 691,1	700,7
1994	93 017	-0,7	11 612,6	696,0
1995	79 766	-14,2	9 958,3	596,8
1996	79 643	-0,2	9 942,9	595,9
1997	79 459	-0,2	9 920,0	594,5
1998	79 458	0,0	9 919,9	594,5
1999	76 231	-4,1	9 517,0	570,4
2000	75 949	-0,4	9 481,8	100,0
2001	75 730	-0,3	9 454,4	99,7
2002	75 642	-0,1	9 443,4	99,6
2003	75 289	-0,5	9 399,4	99,1
2004	75 259	0,0	9 395,6	99,1
2005	75 183	-0,1	9 386,1	99,0
2006	75 063	-0,2	9 371,2	98,8
2007	74 912	-0,2	9 352,3	98,6
2008	74 998	0,1	9 363,0	98,7
2009	74 893	-0,1	9 349,9	98,6
2010	75 501	0,8	9 425,8	99,4
2011	75 428	-0,1	9 416,7	99,3
2012	75 305	-0,2	9 401,4	99,2
2013	75 129	-0,2	9 379,4	98,9
Prognoza liczby ludności wg GUS				
2015	74 196	-1,2	9 262,9	97,7
2020	73 611	-0,8	9 189,9	96,9
2025	72 502	-1,5	9 051,4	95,5
2030	70 834	-2,3	8 843,2	93,3
2035	68 928	-2,7	8 605,2	90,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sulik A., 1977, *Ludność, terytorium i gospodarka komunalna w XIX i w początkach XX wieku*, [w:] W. Długoborski (red.), *Mysłowice. Zarys rozwoju miasta*, ŚIN, Wydaw. „Śląsk”, Katowice, s. 86–107 (dane za lata 1820–1921); *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego*, za lata 1954–1995; Bank Danych Lokalnych GUS (dane za lata 1995–2013); *Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011–2035*, 2007, GUS, Warszawa.



Ryc. 3. Zmiana liczby ludności Mysłów w latach 1820–2013 oraz prognoza demograficzna do 2035 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tab. 4 i 5.

Istniejąca prognoza demograficzna GUS dla Mysłów do 2035 r. zakłada jednak dalszy spadek liczby ludności (*Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011–2035, 2007, GUS, Warszawa*). Według tej prognozy liczba ludności Mysłów w 2015 r. miała by wynosić 74,2 tys. osób, w 2020 r. – 73,6 tys., w 2025 r. – 72,5 tys., w 2030 r. – 70,8 tys., a w 2035 r. – 68,9 tys. (tab. 5).

Prognoza ta, jakkolwiek trafnie określająca trend spadkowy liczby ludności Mysłów, nie jest w pełni aktualna. Zakładany w *Prognozie* dla 2020 r. poziom zaludnienia 73,5 tys. mieszkańców osiągnięty został już 31.12.2013 r. Jako niedoszacowane należy uznać przede wszystkim wartości odpływu migracyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem migracji zagranicznych. Nieco inny rozkład mają także wskaźniki urodzeń i zgonów. Szczegółowo zagadnienie to prezentują tabele 5 i 6. Z tego punktu widzenia istnieje pełna zasadność aktualizacji prognozy demograficznej dla Mysłów, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowań wewnątrz-terytorialnych w mieście.

Tab. 5. Prognoza demograficzna GUS dla miasta Mysłowice do 2035 r.

Rok	Prognozowana ludność			Dynamika zaludnienia	
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety		
2015	74 196	35 955	38 241	-	100,0
2016	74 104	35 907	38 197	-0,1	99,9
2017	74 004	35 851	38 153	-0,1	99,7
2018	73 880	35 788	38 092	-0,2	99,5
2019	73 756	35 728	38 028	-0,2	99,4
2020	73 611	35 656	37 955	-0,2	99,2
2021	73 449	35 578	37 871	-0,2	99,0
2022	73 254	35 480	37 774	-0,3	98,7
2023	73 024	35 369	37 655	-0,3	98,4
2024	72 781	35 253	37 528	-0,3	98,0
2025	72 502	35 121	37 381	-0,4	97,7
2026	72 206	34 982	37 224	-0,4	97,3
2027	71 891	34 835	37 056	-0,4	96,9
2028	71 561	34 681	36 880	-0,5	96,5
2029	71 194	34 511	36 683	-0,5	96,0
2030	70 834	34 345	36 489	-0,5	95,5
2031	70 458	34 166	36 292	-0,5	95,0
2032	70 084	33 990	36 094	-0,5	94,5
2033	69 708	33 816	35 892	-0,5	94,1
2034	69 313	33 636	35 677	-0,6	93,6
2035	68 928	33 460	35 468	-0,6	93,1
2015–2020	-585	-299	-286	X	
2020–2030	-2 777	-1 311	-1 466		
2015–2035	-5 268	-2 495	-2 773		

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tab. 6. Prognoza przyrostu rzeczywistego dla miasta Mysłowic i jej składowe do 2035 r.

Rok	Ruch naturalny		Przyrost naturalny	Migracje wewnętrzne na pobyt stały		Migracje zagraniczne na pobyt stały		Saldo migracji	Przyrost rzeczywisty
	Urodzenia	Zgony		Na-pływ	Od-pływ	Na-pływ	Od-pływ		
2015	759	786	-27	850	845	24	81	-52	-79
2016	745	796	-51	837	824	25	81	-43	-94
2017	728	804	-76	806	787	28	73	-26	-102
2018	709	811	-102	758	734	28	65	-13	-115
2019	688	818	-130	727	697	30	65	-5	-135
2020	666	824	-158	713	675	31	49	20	-138
2021	644	830	-186	713	675	31	49	20	-166
2022	621	836	-215	713	675	31	49	20	-195
2023	599	842	-243	713	675	31	49	20	-223
2024	579	847	-268	713	675	31	49	20	-248
2025	560	853	-293	713	675	31	49	20	-273
2026	542	859	-317	713	675	31	49	20	-297
2027	527	865	-338	713	675	31	49	20	-318
2028	514	871	-357	713	675	31	49	20	-337
2029	504	877	-373	713	675	31	49	20	-353
2030	496	879	-383	713	675	31	49	20	-363
2031	491	882	-391	713	675	31	49	20	-371
2032	488	885	-397	713	675	31	49	20	-377
2033	487	889	-402	713	675	31	49	20	-382
2034	488	893	-405	713	675	31	49	20	-385
2035	490	897	-407	713	675	31	49	20	-387

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

4.2. Ruch naturalny ludności

Zagadnienie ruchu naturalnego obejmuje takie kwestie jak liczba i dynamika małżeństw, rozwodów, urodzeń i zgonów. Stanowi także zakres analityczny nad kwestią przyrostu (lub ubytku) naturalnego. Wszystkie wymienione składowe ruchu naturalnego w odniesieniu do miasta Mysłowice zostały omówione w kolejnych podrozdziałach.

4.2.1. Małżeństwa, rozwody

Liczba małżeństw jest uzależniona bezpośrednio od liczby ludności ogółem oraz danego etapu cyklu demograficznego. Stąd też w okresie wchodzenia w wiek rozrodczy roczników tzw. wyżów demograficznych należy oczekiwać wzrostu liczby zawieranych małżeństw. Taka sytuacja miała miejsce w Mysłowicach. Jej najbardziej czytelnym efektem był wzrost liczby zawieranych małżeństw w latach 2005–2009. Należy podkreślić, że sytuacja w mieście odzwierciedlała także tę odnotowywaną w całej Polsce i województwie śląskim. Zjawisko to należy traktować jako tzw. echo wyżu z lat 70./80. XX wieku. To znaczy, że urodzeni w latach 70./80. osiągnęli wiek (22–35 lat), w którym współcześnie zawieranych jest stosunkowo najwięcej związków małżeńskich. Istotnym czynnikiem był też wzrost liczby małżeństw osób w wieku powyżej 30 lat, które odkładały decyzje o małżeństwie z powodów ekonomicznych. Począwszy od lat 90. XX wieku odnotowywany jest w miastach Polski stały wzrost wieku, w którym wstępuje się po raz pierwszy w związek małżeński. W grupie kobiet, jak i mężczyzn maleje udział osób w wieku 19–24. W grupie mężczyzn w wieku 25–29 lat liczba zawieranych małżeństw jest na stosunkowo ustabilizowanym poziomie. Rośnie natomiast w grupie kobiet. Natomiast systematycznie rośnie udział wszystkich kolejnych grup wiekowych w przedziałach 5-letnich. Uwaga ta dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn (*Rocznik Demograficzny 2013*, GUS). Od 2009 r. liczba zawieranych małżeństw, i w Mysłowicach, i w Polsce systematycznie maleje (tab. 7). W 2013 r. osiągnęła wartość 367 zawartych związków małżeńskich, co jest porównywalne do wartości sprzed okresu dynamicznego wzrostu w latach 2005–2009. W 2004 r. zawarto 362 małżeństwa (*Bank Danych Lokalnych*, GUS).

Dynamika rozwodów w układach terytorialnych w pewnym stopniu nawiązuje do uwarunkowań towarzyszących zawieraniemu małżeństwom. To znaczy wzrasta wraz z przyrostem liczby osób w wieku 22–23 lat. Zjawisko to znajduje potwierdzenie także w Mysłowicach (tab. 8). Jakkolwiek odsetek rozwodów w starszych grupach wiekowych jest większy niż odsetek zawieranych małżeństw, to należy też odnotować stały trend rosnącej grupy osób rozwodzących się w okresie do 4 lat od wstąpienia w związek małżeński. Grupa ta w 2012 r. była w Polsce najliczniejszą wśród rozwodzących się.

Tab. 7. Liczba zawartych małżeństw w Mysłowicach w latach 1980–2013

Rok	Liczba zawartych małżeństw	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców [%o]*
1980	696	8,7
1981	805	9,9
1982	736	8,8
1983	694	8,2
1984	688	8,0
1985	650	7,4
1986	642	7,2
1987	527	5,7
1988	584	6,4
1989	629	6,8
1990	500	5,3
1991	448	4,7
1992	362	3,9
1993	396	4,2
1994	443	4,8
1995	359	4,5
1996	334	4,2
1997	372	4,7
1998	351	4,4
1999	398	5,2
2000	386	5,1
2001	363	4,8
2002	349	4,6
2003	357	4,7
2004	362	4,8
2005	398	5,3
2006	488	6,5
2007	564	7,5
2008	506	6,7
2009	590	7,9
2010	460	6,1
2011	448	5,9
2012	449	6,0
2013	367	4,9
1980–1989	6 651	7,7
1990–1999	3 963	4,6
2000–2009	4 363	5,8
2010–2013	1 724	5,7
Razem	16 701	6,0

* – obliczenia własne na podstawie liczby ludności ogółem Mysłowic w danym roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego* 1991; 1992; 1993; 1994;1995, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 8. Liczba rozwodów w Mysłowicach w latach 1999–2013

Rok	Liczba rozwodów
1999	77
2000	88
2001	141
2002	109
2003	135
2004	166
2005	137
2006	191
2007	125
2008	177
2009	139
2010	141
2011	126
2012	123
2013	121
Razem	1 996

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zestawienie liczby zawartych małżeństw w relacji do orzeczonych rozwodów wskazuje, że wskaźnik ten od kilkunastu lat systematycznie wzrasta. Zarówno w Polsce, jak i w Mysłowicach i innych większych miastach. O ile jeszcze w 1999 r. na 100 zawartych małżeństw przypadało średnio 19 rozwodów, o tyle w 2012 proporcje te zwiększyły się do 33 rozwodów wobec 100 zawartych małżeństw. Trend ten niestety systematycznie wzrasta. Pejoratywny charakter rozwodów ma bowiem swoje przełożenie także w kwestii dzietności i urodzeń. Tych statystycznie więcej jest w rodzinach sformalizowanych aktem małżeńskim, niż w rodzinach partnerskich lub wśród osób samotnych. W oczywisty sposób wzrost liczby rozwodów wpływa także na kondycje psychospołeczną i ekonomiczną osób rozwodzących się i przede wszystkim dzieci.

4.2.2. Urodzenia

Jednym z podstawowych mierników rozwoju demograficznego jednostek terytorialnych jest wskaźnik liczby urodzeń. Stanowi on jeden z fundamentów do określenia wielkości i charakteru ruchu naturalnego (przyrostu lub ubytku naturalnego).

W Mysłowicach od połowy lat 90. XX wieku poziom urodzeń oscyluje przeciętnie w granicach około 600–700 nowonarodzonych (tu tylko urodzenia żywe). Szczegółowo kwestię tę prezentuje tab. 9. To co zwraca uwagę, to gwałtowny spadek liczby urodzeń w latach 1995–2000, z 836 do 589 oraz ich ponowny wzrost począwszy od 2001 r. z apogeum w 2009 r. W tym roku w Mysłowicach urodziło się 829 dzieci.

Tab. 9. Liczba urodzeń żywych w Mysłowicach w latach 1980–2013

Rok	Urodzenia żywe	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców [‰]*
1980	1 439	18,0
1981	1 409	17,3
1982	1 517	18,2
1983	1 606	18,9
1984	1 546	17,9
1985	1 606	18,2
1986	1 525	17,0
1987	1 502	16,4
1988	1 349	14,8
1989	1 282	13,9
1990	1 176	12,5
1991	1180	12,5
1992	1085	11,6
1993	1047	11,2
1994	935	10,1
1995	836	10,5
1996	725	9,1
1997	672	8,5
1998	693	8,7
1999	655	8,6
2000	589	7,8
2001	643	8,5
2002	637	8,4
2003	636	8,4
2004	646	8,6
2005	705	9,4
2006	668	8,9
2007	740	9,9
2008	808	10,8
2009	829	11,1
2010	804	10,6
2011	760	10,1
2012	742	9,9
2013	720	9,6
1980–1989	14 781	17,0
1990–1999	9 004	10,4
2000–2009	6 901	9,2
2010–2013	3026	10,0
Razem	33 712	12,1

* – obliczenia własne na podstawie liczby ludności ogółem Mysłowic w danym roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego 1991; 1992; 1993; 1994; 1995*, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz *Banku Danych Lokalnych GUS*.

Bardziej wymiernym wskaźnikiem niż surowa liczba urodzeń jest wskaźnik liczby urodzeń na 1000 mieszkańców. Jest to szczególnie ważne w tych ośrodkach miejskich, gdzie zachodzą wyraźne zmiany w potencjale demograficznym ogółem. Wskaźnik ten w latach 1995–2013 utrzymywał się na poziomie od minimum 7,7 urodzonych dzieci na 1000 mieszkańców w 2000 r. do 11 dzieci na 1000 mieszkańców w 2009 r. W większości omawianych lat przekrojowych wynosił on około 8–9 dzieci na 1000 mieszkańców. Począwszy od 2010 r. wskaźnik ten systematycznie maleje, a w 2013 r. wynosił 9,6 dzieci na 1000 mieszkańców (tab. 9).

Z powyższych danych wynika silna współzależność pomiędzy liczbą urodzeń i wskaźnikiem urodzeń na 1000 mieszkańców, a omówioną wcześniej liczbą zawartych małżeństw. Podkreślić jednak należy, że liczba nowonarodzonych dzieci pomimo dostrzegalnego w latach 2001–2009 „wyżu” jest niższa od oczekiwanej. Wpływ na to miały na pewno dwa ważne, statystycznie uchwytne zjawiska: decyzje małżonków o posiadaniu tylko jednego dziecka lub nie posiadaniu ich w ogóle oraz dość wyraźny wzrost liczby rozwodów, które stanowią w wielu przypadkach trwałą lub długookresową barierę możliwości prokreacji.

Jeśli chodzi o pierwszy czynnik to nawiązuje on do wyjaśnień teorii tzw. II przejścia demograficznego, którego podstawy mają w głównej mierze charakter społeczny, kulturowy i psychologiczny. Powszechnie utożsamia się go ze zmianą modelu rodziny z tej o opisie: 2+2, względnie 2+3, na tą którą opisuje się jako 2+1 lub 2+0, a także wzrostem liczby bezdzietnych związków kohabitacyjnych, związków typu LAT (*living apart together*) czy osób samotnych do 35–40 roku życia nie będących w żadnych trwałych związkach.

W przypadku miast regionu katowickiego, w tym także Mysłowic uzupełnieniem czynnika społeczno-psychologicznego, definiowanego konsekwencjami II przejścia demograficznego, ważną rolę odgrywały fluktuacje i problemy na regionalnym rynku pracy (brak możliwości znalezienia pracy, możliwość wejścia w etap bezrobocia, niskie uposażenia większości zatrudnionych). Jakkolwiek Mysłowice w tym względzie nie były w gronie miast najbardziej doświadczonych, to kwestia ta miała i ma bardzo istotne znaczenie jako stymulanta spadku lub niskiego poziomu urodzeń. W warunkach polskich czynnik rynku pracy jest wręcz „zapętlony” z uwarunkowaniami wyjaśnianymi koncepcją II przejścia demograficznego.

Kwestia rozwodów została omówiona wcześniej. W tym miejscu należy uzupełnić, że rozwody stanowią końcowy etap niezgodności lub konfliktu w rodzinie. Stąd też należy zakładać, że te elementy współżycia społecznego w rodzinach mają jeszcze większy zakres niż same rozwody. Kwestia ta stanowi istotny element braku decyzji o rodzicielstwie lub jej przesuwania w czasie. Szczególnie dla wielu kobiet stan niepokoju i konfliktogenność w małżeństwie powoduje decyzje o posiadaniu co najwyżej jednego dziecka.

4.2.2.1. Współczynnik dzietności. Współczynnik reprodukcji brutto

Istotnym elementem dynamiki ludności w ujęciu ruchu naturalnego jest także kwestia współczynnika dzietności, określonego liczbą urodzeń żywych przypadających na 100 kobiet w wieku rozrodczym 15–49 lat. Podobnie jak na większość terytorium Polski jest on stosunkowo niski i nie gwarantuje tzw. prostej zastępowalności pokoleń. Oznacza to, że w przyszłości m.in. matkami będzie proporcjonalnie mniejsza grupa kobiet, niż obecnie.

W związku z czym, zmniejszy się także liczba urodzeń. Ostatecznym efektem, przy założeniu ujemnego lub ograniczonego liczebnie dodatniego salda migracji będzie mniejsza liczba mieszkańców ogółem. Dystans pomiędzy współczynnikiem oczekiwanym – gwarantującym zastępowalność pokoleń, który powinien być nie mniejszy niż 2,1, a wartościami uzyskanymi dla miasta Mysłowic w latach 2002–2013 prezentuje tab. 10.

Tab. 10. Współczynnik dzietności dla miasta Mysłowic w latach 2002–2013

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Współczynnik dzietności	1,100	1,100	1,123	1,131	1,177	1,243	1,257	1,253

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na tle współczynnika dzietności, stosunkowo „korzystnie” w Mysłowicach prezentuje się natomiast współczynnik reprodukcji brutto, który oznacza średnią liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta będąc w wieku rozrodczym (15–49) rodzić będzie z częstotliwością jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik (niezmienne współczynniki płodności). Współczynnik reprodukcji brutto jest iloczynem współczynnika dzietności i wskaźnika wyrażającego udział urodzeń płci żeńskiej w ogólnej liczbie urodzeń żywych (*Definicja GUS*). W Mysłowicach w 2013 r. współczynnik ten wyniósł 0,616 (tab. 11).

Podkreślić jednak należy, że i ten współczynnik jest poniżej oczekiwanego i dodatkowo wykazuje tendencje malejące. Generalnie negatywne skutki niskich współczynników dzietności i reprodukcji brutto objawiają się z dużym nasileniem po 2035 roku.

Tab. 11. Współczynnik reprodukcji brutto dla miasta Mysłowic w latach 2002–2013

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2013
Wsp. reprodukcji brutto	0,543	0,534	0,538	0,546	0,578	0,589	0,641	0,661	0,616

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

4.2.3. Zgony

W latach 2000. poziom zgonów w Mysłowicach utrzymywał się na poziomie 600–700 osób. Wzrastał on do około 2009 r., kiedy odnotowano aż 793 zgony, by w kolejnym roku zmniejszył się aż o prawie 9% do 726. W 2012 r. zmarło w Mysłowicach 758 osób (tab. 12). Obserwowane wahania poziomu zgonów w mieście wynikają z różnych przyczyn; niejednokrotnie nakładających się. Po pierwsze istotna jest wielkość grupy wiekowej powyżej 75 roku życia w przypadku mężczyzn i powyżej 80 roku życia w przypadku kobiet. Wskaźnik ten jest zmienny dla każdego roku czy krótszych dowolnie wyznaczonych przedziałów 3–5-letnich (por. także tab. V w aneksie).

Kolejną kwestię stanowią przyczyny zgonów. W Mysłowicach aż 25,7% wszystkich zgonów wywołane jest chorobami nowotworowymi (tab. II w aneksie). Zbliżony poziom udziału tych chorób jako przyczyny zgonu utrzymuje się w Mysłowicach od co najmniej 2002 r. Niemniej najpoważniejszym zagrożeniem życia są od dłuższego czasu i jak wskazują dane statystyczne będą w przyszłości choroby układu krążenia. W 2012 r. były one przyczyną niemal połowy zgonów (49,7%). W 2002 r. było to 45,4%. Łącznie zatem choroby krążenia i nowotwory odpowiadają bezpośrednio za 3/4 zgonów w Mysłowicach. Tak duża istotność obu grup chorób w ogólnej liczbie zgonów w mieście powoduje duże fluktuacje w poziomie tego wskaźnika, a wynika to zarówno z nieprzewidywalności śmiertelnych zagrożeń związanych z chorobami układu krążenia, z drugiej zaś z różnego stopnia zaawansowania chorób nowotworowych. Do drugorzędnych przyczyn zgonów należą natomiast choroby układu trawiennego, choroby układu oddechowego oraz zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonów (tab. II w aneksie).

Tab. 12. Liczba zgonów w Mysłowicach w latach 1980–2013

Rok	Zgony ogółem	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców [%o]*
1980	879	11,0
1981	677	8,3
1982	766	9,2
1983	859	10,1
1984	843	9,7
1985	947	10,7
1986	970	10,8
1987	931	10,1
1988	867	9,5
1989	953	10,3
1990	893	9,5
1991	899	9,5
1992	935	10,0
1993	943	10,1
1994	874	9,4
1995	744	9,3
1996	768	9,6
1997	720	9,1
1998	657	8,3
1999	711	9,3
2000	675	8,9
2001	675	8,9
2002	636	8,4
2003	669	8,9
2004	719	9,6
2005	673	9,0
2006	729	9,7
2007	764	10,2
2008	746	9,9
2009	793	10,6
2010	726	9,6
2011	703	9,3
2012	758	10,1
2013	732	9,7
1980–1989	8 692	10,0
1990–1999	8 144	9,4
2000–2009	7 079	9,4
2010–2013	2 919	9,7
Razem	26 834	9,6

* – obliczenia własne na podstawie liczby ludności ogółem Mysłowic w danym roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego 1991; 1992; 1993; 1994;1995*, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz *Banku Danych Lokalnych GUS*.

4.2.4. Saldo ruchu naturalnego (przyrost/ubytek naturalny)

W porównaniu do większości dużych i średnich miast konurbacji katowickiej Mysłowice cechowały się stosunkowo korzystnym saldem ruchu naturalnego.

W okresie od 1995 do 2013 r., a więc w ciągu 19 lat przyrost naturalny odnotowano 8 razy, podczas gdy ubytek naturalny 11 razy. W wielu miastach regionu ubytek naturalny w analogicznym okresie odnotowano w ponad 80% lat przekrojowych. Zmienność liczby urodzeń, ale przede wszystkim liczby zgonów powodowała, że obraz zmian ruchu naturalnego w Mysłowicach był w latach 1995–2013 dość zróżnicowany. Próbując odnaleźć prawidłowości jego rozkładu widać okres ubytku naturalnego w latach 1996–2007, okres przyrostu naturalnego w latach 2008–2011 i okres ubytku demograficznego od 2012 r. (tab. 13, ryc. 4). Saldo ruchu naturalnego dla lat 1995–2013 stanowi ubytek naturalny na poziomie -90 osób.

W skali 70-tysięcznej populacji miasta Mysłowic jest on zatem nie duży. Uwagę należy zwrócić także na 1996 r., jako moment zbieżności długookresowych trajektorii poziomu urodzeń i zgonów (ryc. 4). Charakter dużo bardziej pejoratywny mają natomiast współczynniki określające rozwój demograficzny w najbliższych 20–30 latach, szczególnie wskaźnik dzietności.

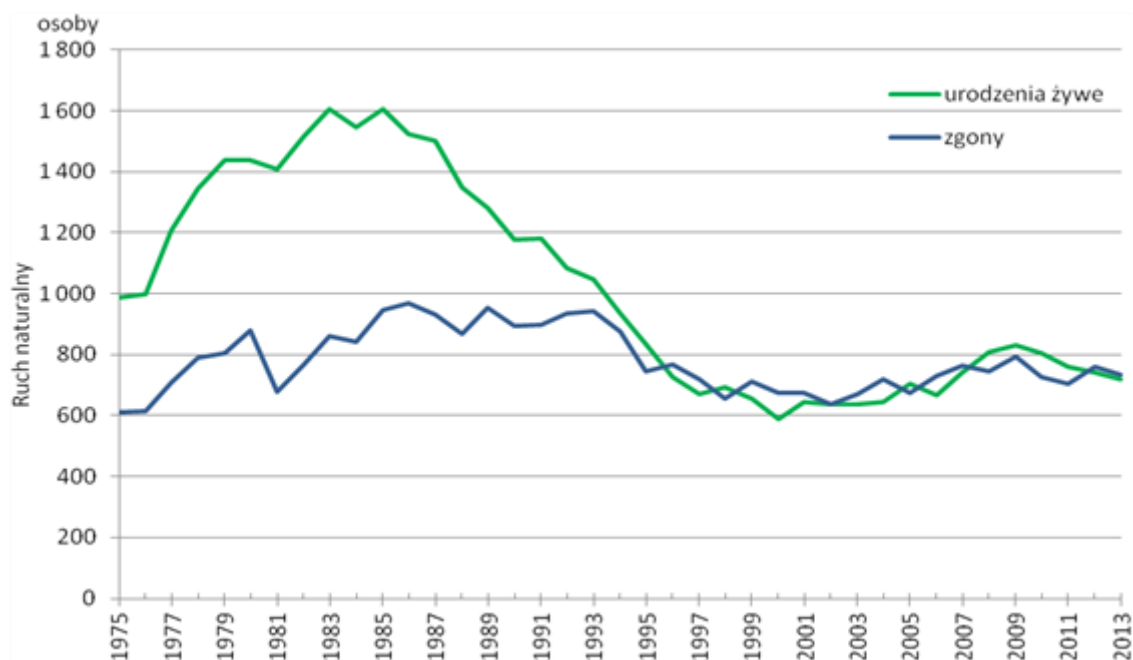
Tab. 13. Przyrost naturalny w Mysłowicach w latach 1980–2013

Rok	Przyrost naturalny	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców [‰]*
1980	560	7,0
1981	732	9,0
1982	751	9,0
1983	747	8,8
1984	703	8,1
1985	659	7,5
1986	555	6,2
1987	571	6,2
1988	482	5,3
1989	329	3,6
1990	283	3,0
1991	281	3,0
1992	150	1,6
1993	104	1,1
1994	61	0,7
1995	92	1,2
1996	-43	-0,5
1997	-48	-0,6
1998	36	0,5
1999	-56	-0,7
2000	-86	-1,1

Rok	Przyrost naturalny	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców [‰]*
2001	-32	-0,4
2002	1	0,0
2003	-33	-0,4
2004	-73	-1,0
2005	32	0,4
2006	-61	-0,8
2007	-24	-0,3
2008	62	0,8
2009	36	0,5
2010	78	1,0
2011	57	0,8
2012	-16	-0,2
2013	-12	-0,2
1980–1989	6 089	7,0
1990–1999	860	1,0
2000–2009	-178	-0,2
2010–2013	107	0,4
Razem	6 878	2,5

* – obliczenia własne na podstawie liczby ludności ogółem Mysłowic w danym roku.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego 1991; 1992; 1993; 1994;1995*, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz *Banku Danych Lokalnych GUS*.



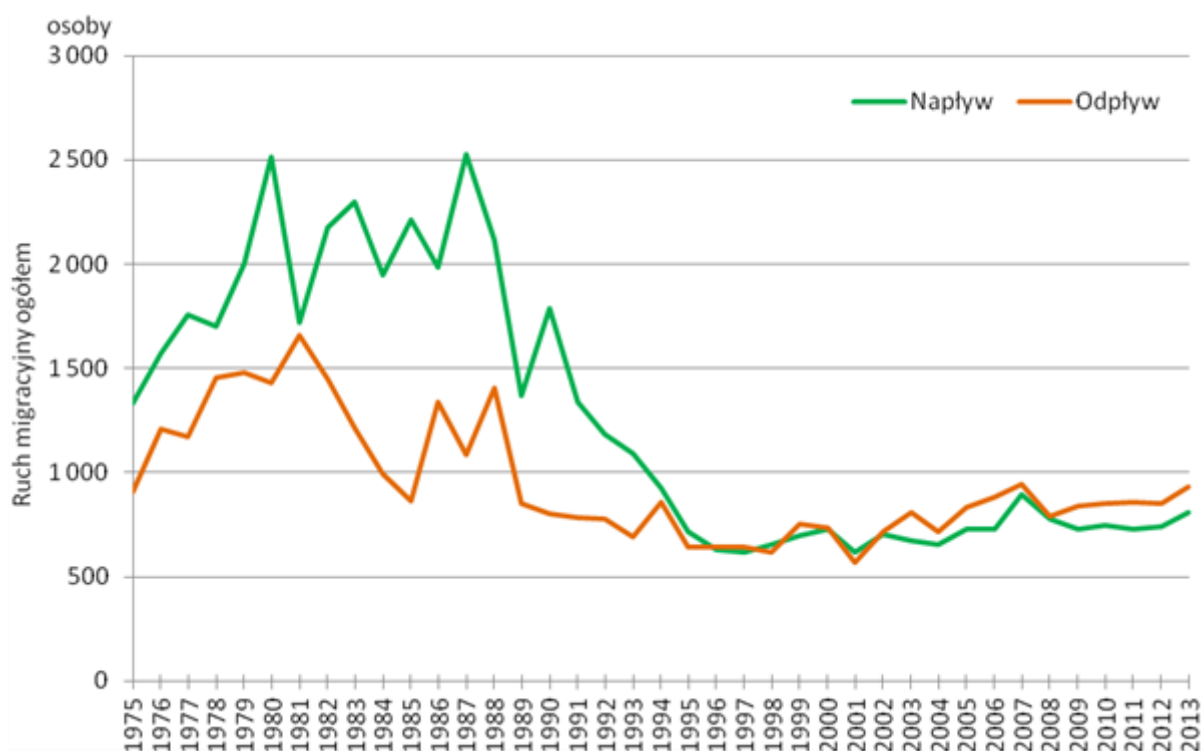
Ryc. 4. Liczba urodzeń i zgonów w Mysłowicach w latach 1975–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego 1977–1995*, WUS, Katowice (dane za lata 1975–1994) oraz *Banku Danych Lokalnych GUS*.

4.3. Migracje

Drugim podstawowym elementem definiującym dynamikę ludności jest ruch migracyjny – napływ ludności, odpływ ludności oraz saldo migracji, jako liczbowe określenie relacji obu poprzednich zjawisk. Wszystkie trzy elementy zakresu definicyjnego ruchu migracyjnego (migracji) zostały uwzględnione w niniejszym dokumencie. Walorem opracowania jest szczegółowy, geograficzny rozkład ruchu migracyjnego, zarówno w odniesieniu do napływu, jak i odpływu migracyjnego.

Obraz relacji pomiędzy napływem migracyjnym a odpływem migracyjnym w Mysłowicach w ciągu ostatnich dziesięcioleci prezentuje ryc. 5. Szczegółowe wyjaśnienia obserwowanych zjawisk zamieszczono w dalszej części rozdziału. W tym miejscu uwagę należy zwrócić na zbieżność czasową (połowa lat 90. XX wieku) wyrównania się poziomu napływu i odpływu migracyjnego oraz omówionego w poprzednim rozdziale poziomu urodzeń i zgonów z drugiej strony. Fakt ten w znaczącym stopniu może wskazywać na istotność napływu migracyjnego w kształtowaniu przyrostu naturalnego.



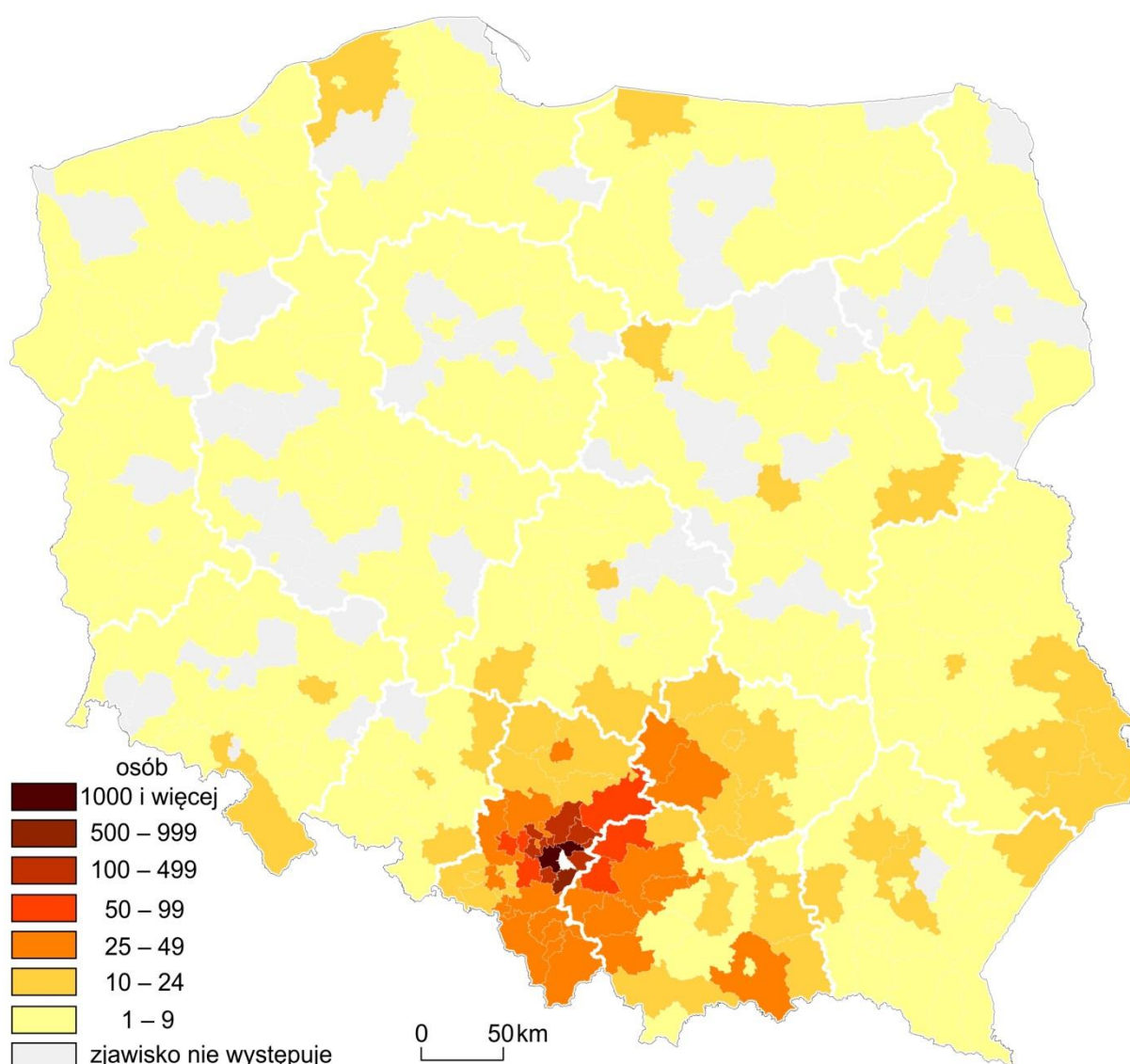
Ryc. 5. Ruch migracyjny dla miasta Mysłowice w latach 1975–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego* 1977–1995, WUS, Katowice (dane za lata 1975–1994) oraz *Banku Danych Lokalnych GUS*.

4.3.1. Napływ migracyjny i jego kierunki

Napływ migracyjny z terytorium Polski do Mysłowic w latach 1999–2011 wyniósł 9113 osób. Przeciętnie zatem każdego roku do miasta napływało około 760 osób. Dodatkowo, średnio około 25 osób napływało z zagranicy. Zlewnia migracyjna miasta obejmuje przede wszystkim środkową część województwa śląskiego oraz zachodnie i południowo-zachodnie powiaty województwa małopolskiego. Pewną rolę odgrywają także powiaty południowe i północne województwa śląskiego, zachodnie powiaty województwa świętokrzyskiego i niektóre powiaty zlokalizowane w środkowej części województwa małopolskiego (ryc. 6).

Pozostałe województwa mają znaczenie marginalne. Jako mały należy uznać także napływ migracyjny z zagranicy.



Ryc. 6. Sumaryczna liczba migracji do Mysłowic z powiatów Polski w latach 1999–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największe znaczenie w zakresie napływu migracyjnego mają miasta zlokalizowane w rdzeniu konurbacji katowickiej oraz gminy powiatu bieruńsko-lędzińskiego (tab. 14, ryc. 7). Tylko na miasta rdzenia konurbacji wskazane w tab. 14 przypada blisko 3/4 (72,7%) ogólnego napływu migracyjnego do Mysłowic. Uwaga ta ma fundamentalne znaczenie jeśli chodzi o istotę polityki przestrzenno-demograficznej miasta. Dodatkowo trzeba wskazać na znaczące oddziaływania Mysłowic w kwestii napływu migracyjnego wobec powiatów sąsiednich.

Z tab. 15 wynika, że ponad połowa osób osiedlających się w Mysłowicach pochodzi, z któregoś z powiatów z nimi sąsiadującymi. Rolę szczególną mają w tej strukturze Katowice, dla których miasto stało się doskonałą alternatywą zamieszkania. Tak znaczący napływ migracyjny z Katowic należy tłumaczyć z jednej strony relatywnie tańszymi niż w stolicy województwa mieszkaniami zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym.

Z drugiej strony natomiast dynamicznie rozwijającą się i dobrze skomunikowaną strefą postępującej suburbanizacji w południowej części Mysłowic. Napływ migracyjny do Mysłowic z Katowic stymulowany był także więzami społecznymi, w tym rodzinnymi oraz potrzebą zamieszkania w sąsiedztwie miejsc pracy – głównie w przemyśle wydobywczym. Wszystkie wymienione uwarunkowania stanowiły także przyczyny napływu migracyjnego z innych miejsc rdzenia konurbacji katowickiej. Czynnikiem pracy (nie zawsze w Mysłowicach) stał natomiast za napływem migracyjnym z innych części województwa śląskiego i innych województw.

**Tab. 14. Liczba i kierunki napływu migracyjnego do Mysłowic w latach 1999–2011.
Powiaty województwa śląskiego mające największy udział w zjawisku**

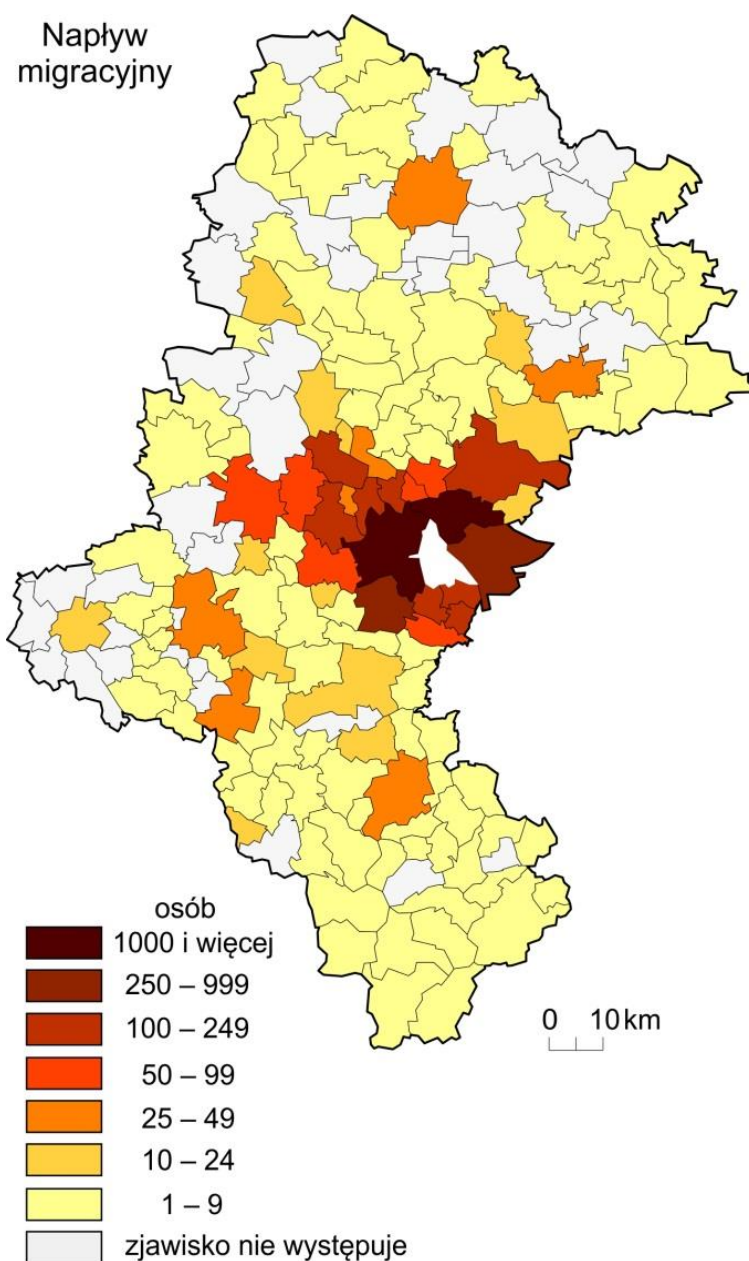
Powiat	Liczba ogółem migrantów w latach 1999–2011
Katowice	3 110
Sosnowiec	1 123
Bieruńsko-Lędziński	581
Tychy	411
Jaworzno	352
Chorzów	227
Dąbrowa Górnicza	211
Siemianowice Śląskie	206
Będziński	203
Bytom	100
Ruda Śląska	100
Mikołowski	85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 15. Napływ migracyjny do Mysłowic z miast sąsiednich w latach 1999–2011

Powiat	Liczba ogółem migrantów w latach 1999–2011	Udział migrantów z danego powiatu względem migrantów ogółem w %
Katowice	3 110	34,13
Sosnowiec	1 123	12,32
Bieruńsko-Lędziński	581	6,38
Jaworzno	352	3,86
Powiaty sąsiednie – ogółem	5 166	66,69
Polska – ogółem	9 113	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Ryc. 7. Suma napływu migracyjnego do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Istotność sąsiedztwa potwierdzają także wartości napływu migracyjnego do Mysłowic z Imielina (tab. 16). Jednak w przypadku tego miasta i gminy wiejskiej Chelmu Śląskiego ważną dodatkową rolę odgrywał czynnik związany z istniejącą do lat 90. integracją terytorialną oraz wytworzoną w II połowie XX wieku integracją powiązań społecznych i funkcjonalnych. Teoretycznie wartość napływu migracyjnego wzrasta także w sytuacji wyraźnej asymetrii potencjałów demograficznego i ekonomicznego pomiędzy dwoma ośrodkami miejskimi. Ten aspekt znajduje potwierdzenie w relacji Mysłowic względem Imielina i Chelmu Śląskiego.

Tab. 16. Napływ migracyjny do Mysłowic z wybranych gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011

Gmina	Liczba osób migrujących														Udział procentowy
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	1999–2011	
Chełm Śląski	9	19	7	4	7	8	8	7	6	13	4	8	15	115	1,6
Imielin	28	23	11	16	11	13	16	3	12	9	11	14	11	178	2,4
Jaworzno	36	27	22	33	19	35	17	22	37	26	29	17	32	352	4,8
Katowice	208	144	167	206	243	180	292	279	318	302	269	262	240	3 110	42,0
Lędziny	10	17	25	14	15	21	14	12	22	21	12	22	17	222	3,0
Sosnowiec	91	83	96	88	80	93	92	78	115	77	78	80	72	1 123	15,2
Tychy	27	35	26	28	32	30	49	32	34	38	29	19	32	411	5,5
Woj. śląskie	503	495	480	529	552	530	635	586	701	626	590	591	595	7 413	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ważnym elementem w badaniach migracji jest próba zgeneralizowana struktury osób napływających i odpływających z danej miejscowości. Generalnie zwraca się uwagę, że na migracje najbardziej podatne są osoby w wieku produkcyjnym. Z uwagi na fakt, że część z nich posiada już dzieci, statystyki wskazują też pewien poziom zaawansowania w napływie/odpływie migracyjnym osób w wieku przedprodukcyjnym. W przypadku Mysłowic dane statystyczne potwierdzają powyższą tezę. To znaczy główną grupą osób napływających są osoby w wieku produkcyjnym, posiadające najczęściej wykształcenie średnie lub zawodowe, w przypadku kobiet także wyższe. Dane liczbowe potwierdzają obserwowane zjawisko napływu migracyjnego do Mysłowic w poszukiwaniu pracy w sektorze produkcyjnym i wydobywczym, w przypadku kobiet także w usługach. Stosunkowo wyrównany poziom napływu migracyjnego pomiędzy grupą kobiet, a grupą mężczyzn, a nawet w niektórych latach przewaga napływających do miasta kobiet, mogą świadczyć także o silnym celu mieszkaniowym stojącym u podstaw migracji do Mysłowic (tab. 17, tab. 18, tab. 19, tab. 20, tab. 21, tab. 22).

Interesującym zjawiskiem jest natomiast napływ migracyjny osób zamieszkujących dotąd w tych powiatach, które stanowią jednocześnie cel odpływu migracyjnego z Mysłowic. O ile w przypadku powiatów zlokalizowanych w sąsiedztwie miasta wynika to niewątpliwie z czynników bliskości przestrzennej i krótkodystansowych powiązań społecznych, o tyle w przypadku powiatów spoza województwa śląskiego fakt ten wymaga krótkiego komentarza. Na podstawie analizy danych statystycznych oraz poczynionych na potrzeby niniejszego studium wywiadów⁵ obserwowane jest zjawisko przyjazdów do miasta osób, które są spowinowaczone z osobami, które przyjechały i osiedliły się w Mysłowicach w dekadach wcześniejszych. Są też osoby niespowinowaczone, ale będące znajomymi członków rodzin, które pozostały w powiatach stanowiących miejsca wyjazdów.

⁵ Z powodu małej liczby wywiadów (8) nie mogą być one reprezentatywne i przesądzające w udowodnieniu postawionej tezy. Kwestia ta wymaga dalszych szczegółowych badań.

W niektórych przypadkach napływ ten związany jest z wcześniejszym odpływem osób, które przyjechały tu w latach 1970–1990, a po uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych postanowiły wrócić do powiatów, z których przyjechali 30–40 lat temu. Ważnym atrybutem w takim przypadku jest nieruchomości, którą w Mysłowicach pozostawiają lub udostępniają (na zasadach czasowego sublokatorstwa) wyjeżdżający, a która stanowi pewne oparcie w tzw. zakorzenieniu się w mieście i w regionie. Opisany powyżej mechanizm nie jest rzecz jasna nowy w przypadku Mysłowic i innych miast regionu w skali ostatnich kilkudziesięciu lat. Współcześnie wyróżnia go jednak fakt, iż przyjazd z tych samych powiatów (miejscowości) towarzyszą także wyjazdy do nich.

Tab. 17. Napływ migracyjny do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podstawowe	Podstawowe	Gimnazjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma-turalne	Średnie	Wyższe	Nieustalone
1999	503	148	57	–	120	14	105	59	0
2000	495	118	42	–	90	18	152	65	10
2001	480	125	55	–	88	20	124	64	4
2002	529	110	61	–	94	19	149	78	18
2003	552	129	55	5	89	14	127	112	21
2004	530	105	49	7	87	17	121	92	52
2005	635	116	58	8	100	22	149	139	43
Suma	3 724	851	377	20	668	124	927	609	148
Udział proc.	100,0	22,9	10,1	0,5	17,9	3,3	24,9	16,4	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mysłowice pomimo wielu utrudnień stojących na drodze zrównoważonego i harmonijnego rozwoju cechowały się dość dobrą sytuacją w kwestii napływu migracyjnego, który uwzględniając tu także przyjazdy z zagranicy wyniósł w latach 1999–2011 aż 9,4 tys. osób. Wolorami sprzyjającymi napływowi migracyjnemu w ostatnich latach były w miarę ustabilizowany rynek pracy, czynnik tzw. powabu pejzażu i atrakcyjności przestrzeni w celach mieszkaniowych (głównie południowe dzielnice), bliskość innych dużych ośrodków miejskich z rozbudowanym i zróżnicowanym rynkiem pracy (przede wszystkim Katowice).

Tab. 18. Napływ migracyjny do Mysłowic z innych województw w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podstawowe	Podstawowe	Gimnazjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma-turalne	Średnie	Wyższe	Nieustalone
1999	193	60	27	–	53	5	40	8	0
2000	214	54	33	–	53	7	44	15	8
2001	127	23	18	–	38	3	28	15	2
2002	156	36	19	–	50	5	26	14	6
2003	101	11	17	1	21	0	23	18	10
2004	122	20	18	2	21	3	28	22	8
2005	92	10	14	2	15	3	21	17	10
Suma	1 005	214	146	5	251	26	210	109	44
Udział proc.	100,0	21,3	14,5	0,5	25,0	2,6	20,9	10,8	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 19. Napływ migracyjny do Mysłowic ogółem w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podstawowe	Podstawowe	Gimnazjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma-turalne	Średnie	Wyższe	Nieustalone
1999	696	208	84	–	173	19	145	67	0
2000	709	172	75	–	143	25	196	80	18
2001	607	148	73	–	126	23	152	79	6
2002	685	146	80	–	144	24	175	92	24
2003	653	140	72	6	110	14	150	130	31
2004	652	125	67	9	108	20	149	114	60
2005	727	126	72	10	115	25	170	156	53
Suma	4 729	1 065	523	25	919	150	1137	718	192
Udział proc.	100,0	22,5	11,1	0,5	19,4	3,2	24,0	15,2	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 20. Napływ migracyjny do Mysłowic z gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	503	247	256	128	348	27	22	5
2000	495	250	245	130	347	18	14	4
2001	480	264	216	148	319	13	8	5
2002	529	267	262	123	383	23	14	9
2003	552	282	270	144	381	27	18	9
2004	530	266	264	124	379	27	17	10
2005	635	342	293	146	465	24	17	7
2006	586	285	301	142	420	24	16	8
2007	701	361	340	153	522	26	18	8
2008	626	349	277	158	444	24	18	6
2009	590	325	265	145	424	21	14	7
2010	591	307	284	160	402	29	20	9
2011	595	323	272	152	423	20	13	7
Suma	7 413	3 868	3 545	1 853	5 257	303	209	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 21. Napływ migracyjny do Mysłowic z innych województw w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	193	98	95	53	132	8	8	0
2000	214	93	121	61	145	8	3	5
2001	127	62	65	28	91	8	8	0
2002	156	71	85	39	102	15	9	6
2003	101	45	56	12	76	13	8	5
2004	122	70	52	30	87	5	3	2
2005	92	45	47	12	67	13	7	6
2006	120	64	56	20	90	10	7	3
2007	164	94	70	36	116	12	10	2
2008	114	67	47	23	80	11	9	2
2009	113	63	50	18	86	9	7	2
2010	94	51	43	15	73	6	5	1
2011	90	43	47	9	74	7	6	1
Suma	1 700	866	834	356	1 219	125	90	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 22. Napływ migracyjny do Mysłowic ogółem w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	696	345	351	181	480	35	30	5
2000	709	343	366	191	492	26	17	9
2001	607	326	281	176	410	21	16	5
2002	685	338	347	162	485	38	23	15
2003	653	327	326	156	457	40	26	14
2004	652	336	316	154	466	32	20	12
2005	727	387	340	158	532	37	24	13
2006	706	349	357	162	510	34	23	11
2007	865	455	410	189	638	38	28	10
2008	740	416	324	181	524	35	27	8
2009	703	388	315	163	510	30	21	9
2010	685	358	327	175	475	35	25	10
2011	685	366	319	161	497	27	19	8
Suma	9 113	4 734	4 379	2 209	6 476	428	299	129

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na relatywnie niskim poziomie, chociaż wykazującym trend wzrostowy jest poziom napływu migracyjnego z zagranicy (tab. 23). W części wynika on z powrotów do Mysłowic osób wcześniej wyjeżdżających z Mysłowic.

Tab. 23. Napływ migracyjny do Mysłowic z zagranicy w latach 1999–2011*

Rok	Liczba migrantów
1999	11
2000	19
2001	12
2002	19
2003	19
2004	4
2005	1
2006	21
2007	30
2008	36
2009	23
2010	63
2011	45
Ogółem	303

* – por. także dane zawarte w aneksie, tab. III.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.3.2. Odływ migracyjny i jego kierunki

Do kierunków napływu migracyjnego do Mysłowic zbliżone są kierunki i skala odpływów migracyjnych z miasta. Pierwsze 5 powiatów w rankingu napływu pokrywa się z pięcioma pierwszymi w zestawieniu wyjazdów z miasta. Zmienia się tylko kolejność niektórych z nich oraz wartości liczbowe (tab. 24).

Podobnie również jak w przypadku napływu migracyjnego, uwagę zwraca duży udział powiatów i gmin sąsiednich w ogólnej liczbie osób wyjeżdżających (m.in. tab. 24). W tym przypadku stanowi on aż 47,7%. Podobny rozkład geograficzny w kwestii wyjazdów z Mysłowic mają także powiaty umiejscowione na dalszych miejscach wykazu (ryc. 8 i ryc. 9). Także tu jednak widać pewne zmiany kolejności i wielkości liczby migrujących. Jednak oprócz podobieństw istnieją także widoczne różnice.

**Tab. 24. Liczba i kierunki odpływu migracyjnego z Mysłowic w latach 1999–2011.
Powiaty województwa śląskiego mające największy udział w zjawisku**

Powiat	Liczba ogółem migrantów w latach 1999–2011
Katowice	1 889
Bieruńsko-Lędziński	1 039
Sosnowiec	940
Jaworzno	624
Tychy	342
Będziński	225
Chorzów	213
Dąbrowa Górnicza	205
Siemianowice Śląskie	165
Mikołowski	112
Zawierciański	89
Cieszyński	87
Bytom	86
Bielski	80
Pszczynski	79
Żywiecki	74
Ruda Śląska	62
Bielsko-Biała	59
Gliwice	57
Świętochłowice	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

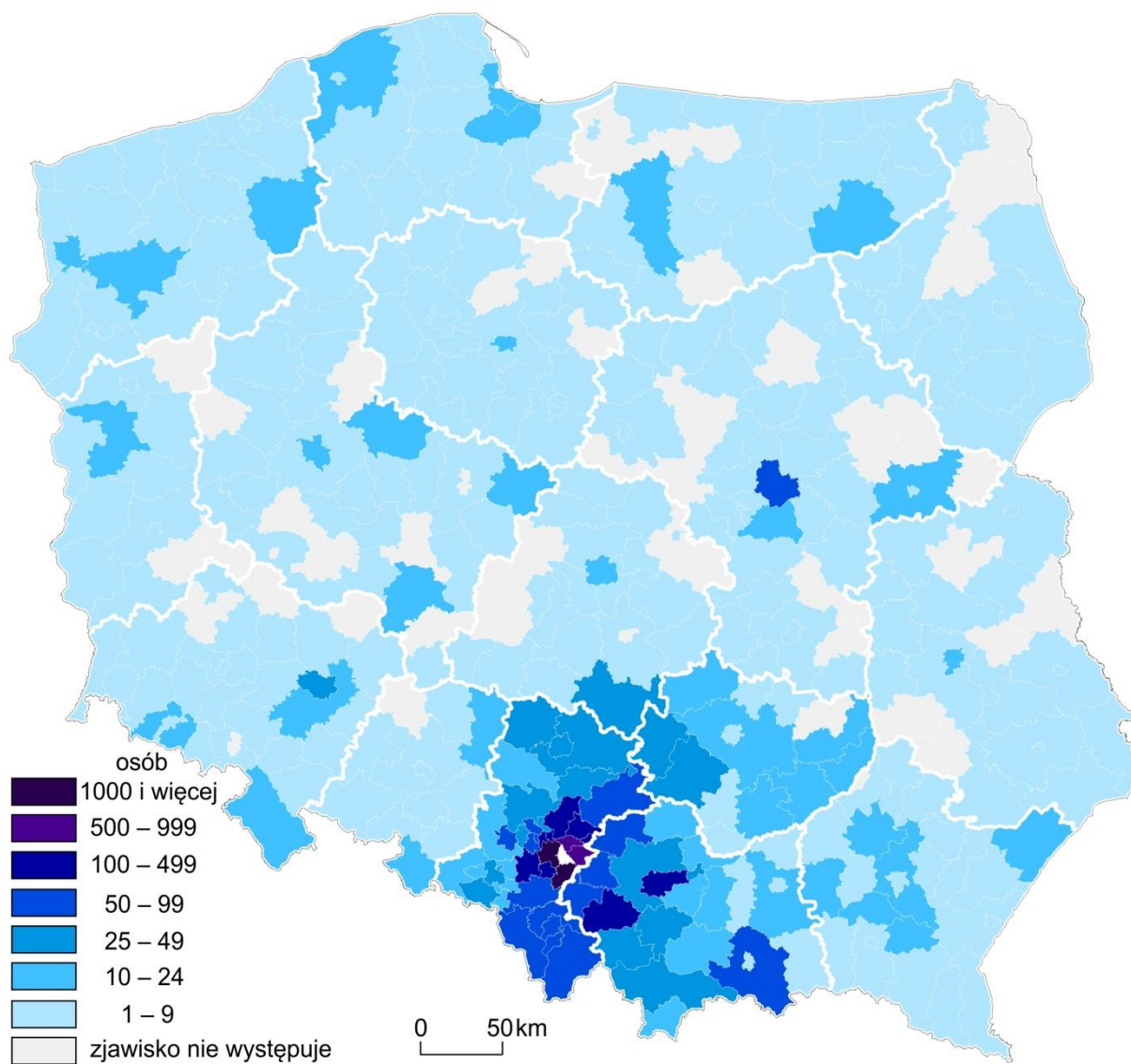
W kwestii rozkładu geograficznego to pojawia się tutaj grupa dużych miast Polski (Kraków, Warszawa, Wrocław), stanowiących istotny cel migracyjny mieszkańców Mysłowic (tab. 25). Jakkolwiek łącznie wyjazdy osób do tych trzech miast dotyczyły 269 osób (mniej niż do piątych w tym rankingu Tychów – 342 osoby), to należy przyjąć, podobnie jak to ma miejsce w wielu innych miejscowościach Polski, że duża ich część to osoby dobrze wykształcone lub profesjonaliści w swoich zawodach, kreatywne, dynamiczne zawodowo i społecznie, a które nie znalazły odpowiednich dla siebie warunków rozwoju osobistego i zawodowego w Mysłowicach. Zawsze odpływ migracyjny tej grupy osób jest najbardziej niekorzystny dla struktury społecznej miasta. W zestawieniu dotyczącym odpływu migracyjnego zwraca także uwagę fakt, iż w porównaniu z przyjeżdżającymi, mieszkańcy Mysłowic wyjeżdżają chętniej (wyższe wartości liczbowe) do większej liczby powiatów i do tych powiatów, z których pochodzą przyjeżdżający. W zestawieniu pojawiają się także powiaty (bielski, cieszyński, pszczyński, żywiecki), które przyciągają tzw. czynnikiem powabu pejzażu, niezwykle istotnego we współczesnych ruchach migracyjnych.

**Tab. 25. Liczba i kierunki odpływu migracyjnego do Mysłowic w latach 1999–2011.
Powiaty zlokalizowane poza województwem śląskim mające największy udział w zjawisku**

Powiat	Liczba ogółem migrantów w latach 1999–2011
Kraków	130
Wadowicki	101
Oświęcimski	93
Warszawa	90
Chrzanowski	82
Olkuski	72
Nowosądecki	68
Wrocław	49
Krakowski	44
Suski	39
Jędrzejowski	35
Włoszczowski	31
Nowotarski	30
Myślenicki	28
Radomszczański	27
Kielecki	24
Buski	23
Tarnowski	21

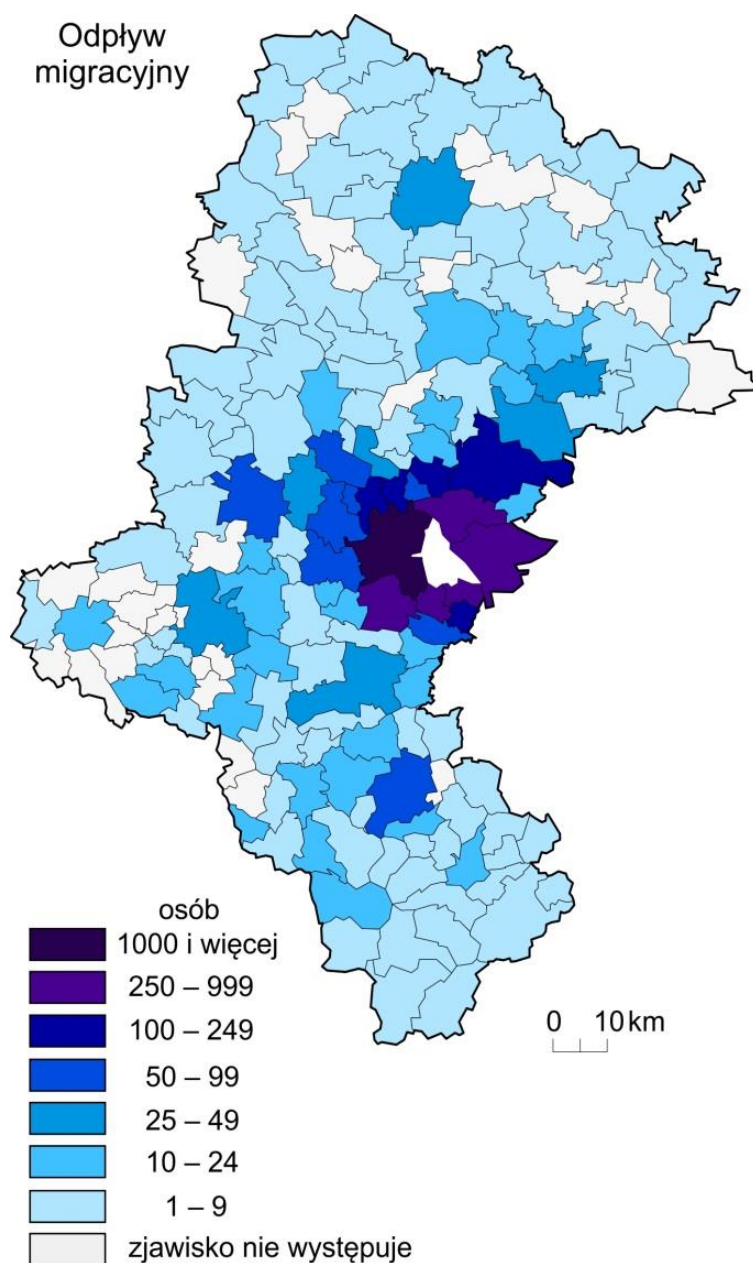
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród wyjazdów migracyjnych do miast ościennych (tab. 26), dość wyraźny jest także odpływ do Imielina i Chełmu Śląskiego (tab. 27). Do tych dwóch gmin odpłynęło łącznie porównywalnie tyle osób (629), ile do pięciokrotnie większego pod względem zaludnienia Jaworzna (624 osoby).



Ryc. 8. Sumaryczna liczba odpływu migracyjnego z Mysłowic do powiatów Polski w latach 1999–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Ryc. 9. Suma odpływu migracyjnego z Mysłowic do gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W strukturze wykształcenia osób wyjeżdżających trwale z Mysłowic przeważają te w wieku produkcyjnym i z wykształceniem średnim (tab. 28, tab. 29, tab. 30, tab. 31, tab. 32, tab. 33). Wynika to z dwóch powodów. Po pierwsze relatywnie dużego udziału osób z takim właśnie wykształceniem w ogóle. Po drugie istnieje luka w rejestracji wyjazdów osób młodych do 35 roku życia z reguły posiadających wykształcenie wyższe, a które zdecydowała się wyemigrować do dużych miast Polski lub zagranicę, a które świadomie nie wymeldowały się z dotychczasowego miejsca zamieszkania. Stąd też odsetek migrantów z wyższym wykształceniem wykazany w informacji statystycznej jest stanowczo zaniżony wobec skali zjawiska w rzeczywistości. Należy też zwrócić

uwagę na stosunkowo trwały trend przewagi wyjeżdżających kobiet nad mężczyznami. Wyjaśnieniem tej dysproporcji jest ograniczony rynek pracy dla głównie młodych wykształconych kobiet.

Tab. 26. Odływ migracyjny z Mysłowic do miast sąsiednich w latach 1999–2011

Powiat	Liczba ogółem migrantów w latach 1999–2011	Udział migrantów z danego powiatu względem migrantów ogółem w %
Katowice	1 889	20,1
Bieruńsko-Lędziński	1 039	11,0
Sosnowiec	940	10,0
Jaworzno	624	6,6
<i>Razem</i>	4 492	47,7
Polska – ogółem	9 408	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 27. Odływ migracyjny do Mysłowic z wybranych gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011

Gmina	Liczba osób migrujących														Udział procentowy
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	1999–2011	
Chełm Śląski	11	14	8	22	14	5	20	24	24	20	26	34	16	238	3,4
Imielin	30	31	38	35	36	29	41	17	23	34	26	29	22	391	5,6
Jaworzno	44	47	21	71	36	60	63	41	52	40	57	32	60	624	9,0
Katowice	153	143	110	119	166	149	146	140	177	154	123	156	153	1 889	27,3
Lędziny	26	21	12	23	38	19	27	29	28	12	22	29	34	320	4,6
Sosnowiec	82	67	62	55	75	66	70	70	73	69	65	111	75	940	13,6
Tychy	29	28	21	18	24	36	31	21	28	23	17	34	32	342	4,9
Woj. śląskie	549	517	372	493	542	522	545	527	603	520	555	602	579	6 926	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 28. Odływ migracyjny z Mysłowic do gmin województwa śląskiego
w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku**

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	549	306	243	155	376	18	11	7
2000	517	259	258	127	364	26	17	9
2001	372	199	173	81	266	25	21	4
2002	493	245	248	113	362	18	11	7
2003	542	287	255	117	392	33	22	11
2004	522	283	239	105	390	27	21	6
2005	545	290	255	114	396	35	21	14
2006	527	274	253	104	397	26	17	9
2007	603	315	288	123	452	28	20	8
2008	520	280	240	122	371	27	16	11
2009	555	295	260	111	424	20	17	3
2010	602	319	283	129	452	21	12	9
2011	579	307	272	121	431	27	20	7
Suma	6 926	3 659	3 267	1 522	5 073	331	226	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 29. Odływ migracyjny z Mysłowic do innych województw
w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku**

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	205	104	101	58	137	10	9	1
2000	157	79	78	39	110	8	5	3
2001	109	60	49	29	74	6	4	2
2002	157	80	77	31	119	7	4	3
2003	195	101	94	37	145	13	9	4
2004	171	86	85	33	130	8	3	5
2005	215	108	107	25	175	15	8	7
2006	236	122	114	45	173	18	14	4
2007	237	113	124	36	183	18	10	8
2008	178	86	92	28	140	10	9	1
2009	230	126	104	47	173	10	8	2
2010	174	93	81	36	131	7	6	1
2011	218	110	108	36	167	15	11	4
Suma	2 482	1 268	1 214	480	1 857	145	100	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 30. Odływ migracyjny z Mysłowic ogółem w latach 1999–2011
wg kryterium płci i wieku**

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	754	410	344	213	513	28	20	8
2000	674	338	336	166	474	34	22	12
2001	481	259	222	110	340	31	25	6
2002	650	325	325	144	481	25	15	10
2003	737	388	349	154	537	46	31	15
2004	693	369	324	138	520	35	24	11
2005	760	398	362	139	571	50	29	21
2006	763	396	367	149	570	44	31	13
2007	840	428	412	159	635	46	30	16
2008	698	366	332	150	511	37	25	12
2009	785	421	364	158	597	30	25	5
2010	776	412	364	165	583	28	18	10
2011	797	417	380	157	598	42	31	11
Suma	9 408	4 927	4 481	2 002	6 930	476	326	150

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 31. Odływ migracyjny z Mysłowic do gmin województwa śląskiego w latach
1999–2005 wg kryterium wykształcenia**

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podsta- wowe	Podsta- wowe	Gimna- zjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma- turalne	Śred- nie	Wyż- sze	Nie- ustalone
1999	549	188	57	–	91	17	142	53	1
2000	517	99	77	–	87	21	136	78	19
2001	372	69	47	–	74	18	115	34	15
2002	493	99	50	–	113	17	119	86	9
2003	542	85	69	8	69	25	158	89	39
2004	522	87	59	13	88	16	140	70	49
2005	545	92	49	20	87	18	156	103	20
Suma	3 540	719	408	41	609	132	966	513	152
Udział proc.	100	20,3	11,5	1,2	17,2	3,7	27,3	14,5	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 32. Odływ migracyjny z Mysłowic do innych województw w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podstawowe	Podstawowe	Gimnazjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma-turalne	Średnie	Wyższe	Nieustalone
1999	205	68	28	–	45	5	38	19	2
2000	157	27	29	–	28	4	42	24	3
2001	109	21	27	–	17	3	24	14	3
2002	157	21	25	–	41	7	37	19	7
2003	195	25	31	6	32	4	52	33	12
2004	171	20	19	10	30	5	44	26	17
2005	215	19	21	3	52	4	54	37	25
Suma	1 209	201	180	19	245	32	291	172	69
Udział proc.	100,0	16,6	14,9	1,6	20,3	2,6	24,1	14,2	5,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tab. 33. Odływ migracyjny z Mysłowic ogółem w latach 1999–2005 wg kryterium wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podstawowe	Podstawowe	Gimnazjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma-turalne	Średnie	Wyższe	Nieustalone
1999	754	256	85	–	136	22	180	72	3
2000	674	126	106	–	115	25	178	102	22
2001	481	90	74	–	91	21	139	48	18
2002	650	120	75	–	154	24	156	105	16
2003	737	110	100	14	101	29	210	122	51
2004	693	107	78	23	118	21	184	96	66
2005	760	111	70	23	139	22	210	140	45
Suma	4 749	920	588	60	854	164	1257	685	221
Udział proc.	100,0	19,4	12,4	1,3	18,0	3,5	26,5	14,4	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Znacząco różnie w porównaniu z napływem migracyjnym prezentuje się jednakże kwestia odpływu migracyjnego zagranicę (tab. 34). Z danych oficjalnych tylko dla okresu lat 1999–2011 wyniósł on 978 osób (por. także tab. III w aneksie). Podobnie jak w całej Polsce wartość ta odnosi się tylko do tych osób, które zdecydowały się wymeldować z miasta. Ponieważ nie ma statystyk dokładnych, co do faktycznych trwałych lub długookresowych migracji zagranicznych, skalę wyjazdów za granicę należy oszacować na co najmniej trzykrotnie wyższą od tej zewidencjonowanej. Zjawisko pogłębionej emigracji zagranicznej w Mysłowicach, w porównaniu np. z sąsiednim Sosnowcem czy Jaworzniem ułatwia fakt górnośląskiego dziedzictwa historycznego i kulturowego stanowiącego pośrednią determinantę zwiększonej liczby wyjazdów do Niemiec (wzmacniający czynnik tzw. zakorzenienia się zagranicą i tzw. wyjazdów do rodziny).

Konkludując należy zwrócić uwagę na fakt, iż przestrzeń miasta Mysłowic od co najmniej lat 90. XX wieku dla dużej części mieszkańców stopniowo traci swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania i pracy. W ciągu 12 lat (1999–2011) miasto opuściło trwale około 10,5 tys. mieszkańców, a co stanowi około 14% przeciętnej wartości populacji miasta w tym okresie.

Tab. 34. Odpływ migracyjny z Mysłowic zagranicę w latach 1999–2011*

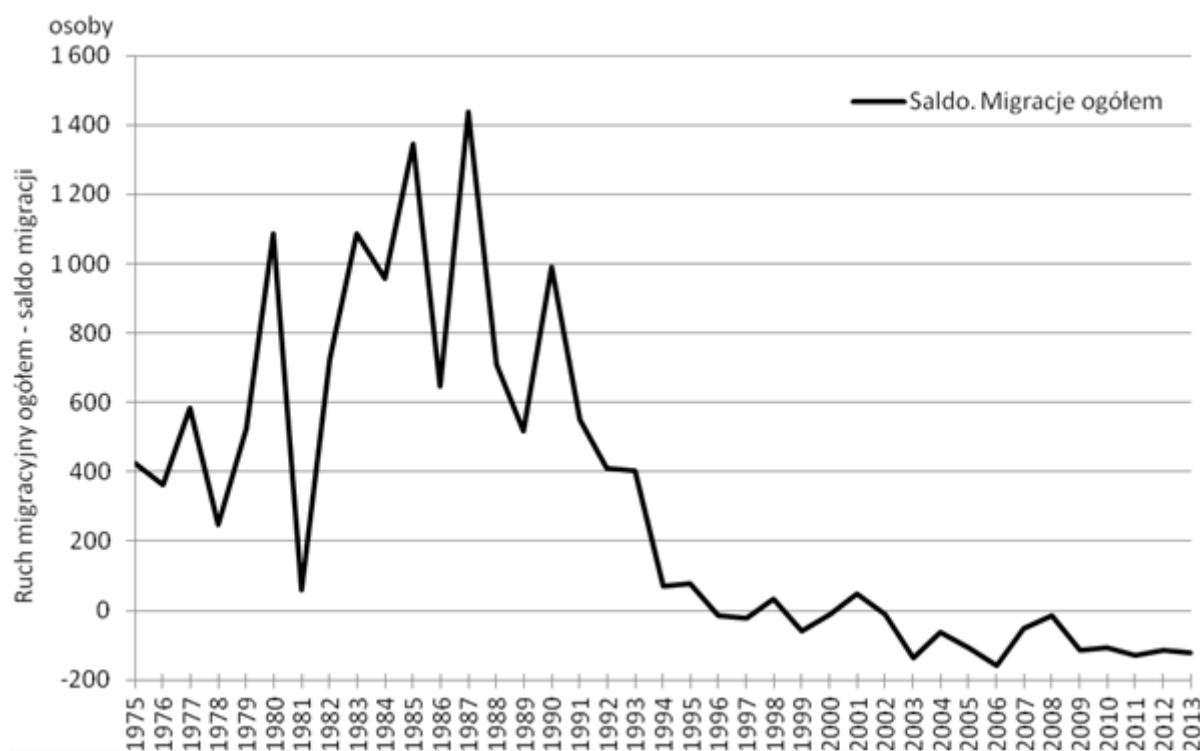
Rok	Liczba migrantów
1999	74
2000	63
2001	90
2002	65
2003	71
2004	24
2005	75
2006	122
2007	105
2008	93
2009	55
2010	78
2011	63
Ogółem	978

* – por. także dane zawarte w aneksie, tab. III.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.3.3. Saldo migracji

Zróznicowane uwarunkowań rozwoju demograficznego Mysłowic w ciągu ostatnich lat miało swoje odzwierciedlenie także w kwestii salda migracji, stanowiącego sumę napływu i odpływu migracyjnego. Jak wskazano w tab. V (aneks) wartość salda migracji była zmienna. Przewaga odpływu migracyjnego w ruchu wewnętrznym (bez migracji zagranicznych) odnotowano w latach 1996–1997, 1999, 2003–2006 i 2009–2013 (ryc. 10). W pozostałych latach zanotowano przewagę napływu migracyjnego. Podstawowe uwarunkowania stymulujące oba zjawiska wskazano już w poprzednich podrozdziałach. W tym miejscu należy uzupełnić także, że na wartość salda migracyjnego wpływ miały bezpośrednio także takie zjawiska jak: światowy kryzys ekonomiczny 2008 r., realizacja końcowa i zasiedlanie budynków mieszkalnych w osiedlach developerskich czy polityka kredytowa oraz wartości nieruchomości na rynku pierwotnym i wtórnym. Stosunkowo nieduże wartości salda migracyjnego, zarówno *in plus*, jak i *in minus* wskazują, że o tym czy mieliśmy do czynienia z odpływem czy napływem migracyjnym mógł niejednokrotnie zdecydować fakt chociażby oddania do użytku nowego bloku czy osiedla mieszkaniowego, w którym osiedliło się około 50–100 osób. Pejoratywny charakter ma fakt, iż od 2009 r. saldo migracji w Mysłowicach ma wartości ujemne. Jakkolwiek zmniejszające się.



Ryc. 10. Saldo migracji ogółem dla Mysłowic w latach 1975–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. V (aneks).

Trwale ujemne saldo migracyjne odnotowywane jest w Mysłowicach w odniesieniu do migracji zagranicznych. Jest to trend generalnie ogólnopolski i w najbliższym okresie nie należy oczekiwać jego zasadniczej zmiany. Trajektorja salda migracji zagranicznych w Mysłowicach w latach 2000–2013 uwzględnia takie elementy, jak: otwarcie rynków pracy Unii Europejskiej, światowy kryzys gospodarczy, wchodzenie w wiek produkcyjny roczników echa wyżu demograficznego, wahania wskaźnika poziomu bezrobocia jako statystycznego ujęcia sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Jak wynika z tab. 35 i tab. 36 w saldzie migracyjnym Mysłowic w odniesieniu do Polski i województwa śląskiego uwidaczniają się dwa przeciwstawne zjawiska. Generalnie przewaga wyjazdów do innych powiatów Polski, i przewaga przyjazdów z powiatów województwa śląskiego. Bilans jest jednak ujemny (tab. 37).

Podstawowy wniosek z tego zestawienia potwierdza charakter zjawiska w wymiarze regionalnym. To znaczy niektóre miasta i gminy województwa śląskiego (w tym Mysłowice) mają zdolność przyciągającą, ale w zdecydowanej przewadze mieszkańców sąsiednich miejscowości. Zdolność ta ma jednak ograniczony zakres horyzontu czasowego. Sam region generalnie wykazuje tendencje regresywne pod względem rozwoju demograficznego (tab. I w aneksie). Nie jest już atrakcyjny jako obszar widocznego napływu migracyjnego. W relacji do terytorium Polski, tym bardziej do zagranicy wykazuje się przeciętną lub słabą atrakcyjnością przyciągania.

Tab. 35. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z województwem śląskim w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	-46	-59	13	-27	-28	9	11	-2
2000	-22	-9	-13	3	-17	-8	-3	-5
2001	108	65	43	67	53	-12	-13	1
2002	36	22	14	10	21	5	3	2
2003	10	-5	15	27	-11	-6	-4	-2
2004	8	-17	25	19	-11	0	-4	4
2005	90	52	38	32	69	-11	-4	-7
2006	59	11	48	38	23	-2	-1	-1
2007	98	46	52	30	70	-2	-2	0
2008	106	69	37	36	73	-3	2	-5
2009	35	30	5	34	0	1	-3	4
2010	-11	-12	1	31	-50	8	8	0
2011	16	16	0	31	-8	-7	-7	0
Suma	487	209	278	331	184	-28	-17	-11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę wiekową migrantów uwagę zwraca znaczący odpływ osób w wieku produkcyjnym przy jednoczesnej przewadze osób w wieku przedprodukcyjnym w grupie ludności napływowej (tab. 35, tab. 36). Zjawisko to świadczy o wyraźnym potencjale miasta w przyciąganiu rodzin z dziećmi zamieszkujących dotąd inne powiaty województwa śląskiego i jednoczesnym braku perspektyw osobistych i (lub) zawodowych dla pewnej grupy myśłowiczian w wieku produkcyjnym. Skala wyjazdów poza województwo śląskie świadczyć może, że perspektyw tych nie znajdują w tym regionie. Te rozbieżne pozornie zjawiska wyjaśnia w dużej mierze specyfika lokalnego rynku pracy omówiona w dalszej części opracowania. Podkreślić także należy, co obrazuje ryc. 11, że dodatnie saldo migracji wynika przede wszystkim z napływu migracyjnego z miast graniczących z Myśłowicami.

Charakterystycznym zjawiskiem w strukturze ujemnego salda migracyjnego jest także dość wyraźnie zaznaczająca się przewaga kobiet na mężczyznami. Na każde 3 kobiety przypada przeciętnie około 2 mężczyzn. Potwierdzać to może fakt o relatywnie niskiej atrakcyjności miasta dla kobiet.

Tab. 36. Saldo migracji wewnętrznych Myśłowic z innymi województwami w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku

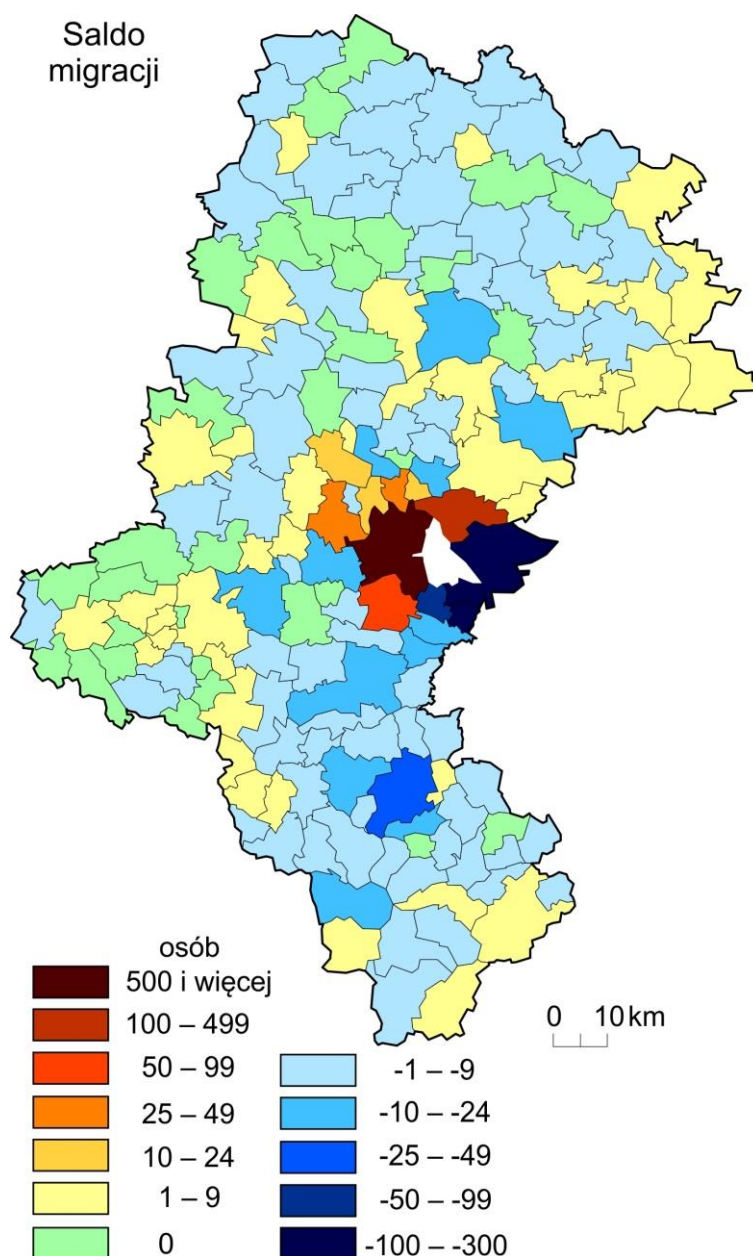
Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	-12	-6	-6	-5	-5	-2	-1	-1
2000	57	14	43	22	35	0	-2	2
2001	18	2	16	-1	17	2	4	-2
2002	-1	-9	8	8	-17	8	5	3
2003	-94	-56	-38	-25	-69	0	-1	1
2004	-49	-16	-33	-3	-43	-3	0	-3
2005	-123	-63	-60	-13	-108	-2	-1	-1
2006	-116	-58	-58	-25	-83	-8	-7	-1
2007	-73	-19	-54	0	-67	-6	0	-6
2008	-64	-19	-45	-5	-60	1	0	1
2009	-117	-63	-54	-29	-87	-1	-1	0
2010	-80	-42	-38	-21	-58	-1	-1	0
2011	-128	-67	-61	-27	-93	-8	-5	-3
Suma	-782	-402	-380	-124	-638	-20	-10	-10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 37. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic ogółem
w latach 1999–2011 wg kryterium płci i wieku**

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Wiek				
				przed- produk- cyjny	produk- cyjny	poprodukcyjny		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
1999	-58	-65	7	-32	-33	7	10	-3
2000	35	5	30	25	18	-8	-5	-3
2001	126	67	59	66	70	-10	-9	-1
2002	35	13	22	18	4	13	8	5
2003	-84	-61	-23	2	-80	-6	-5	-1
2004	-41	-33	-8	16	-54	-3	-4	1
2005	-33	-11	-22	19	-39	-13	-5	-8
2006	-57	-47	-10	13	-60	-10	-8	-2
2007	25	27	-2	30	3	-8	-2	-6
2008	42	50	-8	31	13	-2	2	-4
2009	-82	-33	-49	5	-87	0	-4	4
2010	-91	-54	-37	10	-108	7	7	0
2011	-112	-51	-61	4	-101	-15	-12	-3
Suma	-295	-193	-102	207	-454	-48	-27	-21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

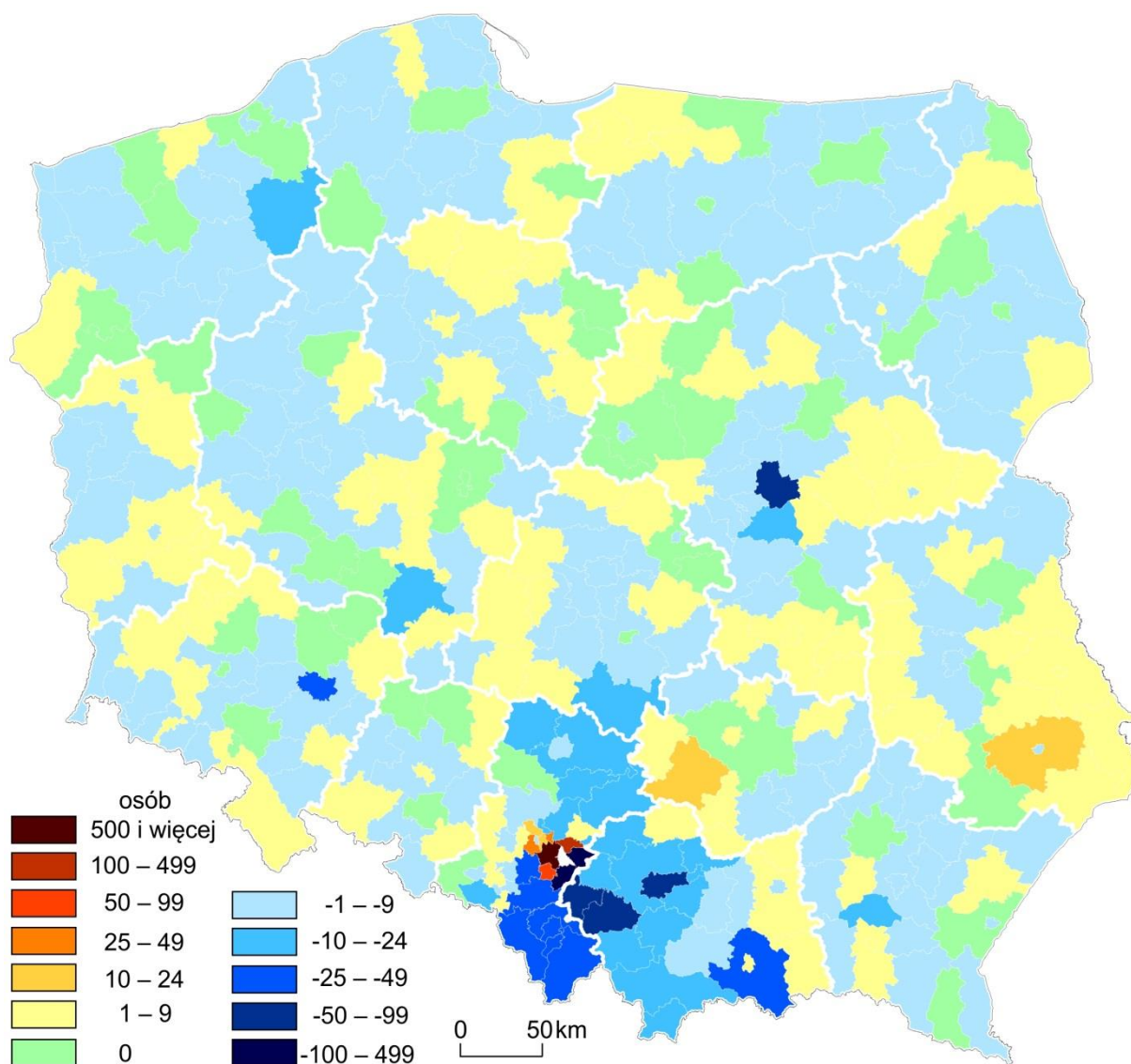


Ryc. 11. Saldo migracji w Mysłowicach w odniesieniu do gmin województwa śląskiego w latach 1999–2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obraz salda migracji z innymi powiatami i miastami województwa śląskiego i Polski prezentują ryc. 12. Potwierdza ona wcześniejsze uwagi o generalnie zbieżnych geograficznie kierunkach przyjazdów i wyjazdów migracyjnych oraz silnie ukształtowanym regionalnym zapleczem ruchu migracyjnych. W bilansie migracyjnym, który widoczny jest na kartogramie (ryc. 12), zarysowują się wyraźnie nie tylko kierunki ruchów migracyjnych, ale także po uwzględnieniu wiedzy o strukturze bazy ekonomicznej poszczególnych jednostek, aspiracje życiowe myśłowiczian z jednej strony i możliwości Mysłowic w kreowaniu lokalnego potencjału społecznego – z drugiej strony.

Częściowo wiedzę w tej kwestii pogłębia analiza danych zawartych w tab. 38, tab. 39 i tab. 40. Z prezentowanych danych wynika, że Mysłowice stanowią cel migracyjny dla pewnej grupy osób z wykształceniem wyższym – zdecydowanie do czasów osiedlenia się w Mysłowicach – mieszkańców sąsiednich miast. Dla innej grupy osób z wykształceniem wyższym Mysłowice, ale także sąsiednie miasta stanowią ograniczony strukturalnie rynek pracy. Tym należy wyjaśniać zdecydowaną część wyjazdów migracyjnych osób z wykształceniem wyższym.



Ryc. 12. Sumaryczne saldo migracji dla Mysłowic względem powiatów Polski (dla lat 1999–2011)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 38. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z województwem śląskim
w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia**

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podsta- wowe	Podsta- wowe	Gimna- zjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma- turalne	Śred- nie	Wyż- sze	Nie- ustalone
1999	-46	-40	0	-	29	-3	-37	6	-1
2000	-22	19	-35	-	3	-3	16	-13	-9
2001	108	56	8	-	14	2	9	30	-11
2002	36	11	11	-	-19	2	30	-8	9
2003	10	44	-14	-3	20	-11	-31	23	-18
2004	8	18	-10	-6	-1	1	-19	22	3
2005	90	24	9	-12	13	4	-7	36	23
Suma	184	132	-31	-21	59	-8	-39	96	-4
Udział proc.	100	71,7	-16,8	-11,4	32,1	-4,3	-21,2	52,2	-2,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 39. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic z pozostałymi województwami
w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia**

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podsta- wowe	Podsta- wowe	Gimna- zjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma- turalne	Śred- nie	Wyż- sze	Nie- ustalone
1999	-12	-8	-1	-	8	0	2	-11	-2
2000	57	27	4	-	25	3	2	-9	5
2001	18	2	-9	-	21	0	4	1	-1
2002	-1	15	-6	-	9	-2	-11	-5	-1
2003	-94	-14	-14	-5	-11	-4	-29	-15	-2
2004	-49	0	-1	-8	-9	-2	-16	-4	-9
2005	-123	-9	-7	-1	-37	-1	-33	-20	-15
Suma	-204	13	-34	-14	6	-6	-81	-63	-25
Udział proc.	100	-6,4	16,7	6,9	-2,9	2,9	39,7	30,9	12,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Tab. 40. Saldo migracji wewnętrznych Mysłowic ogółem
w latach 1999–2011 wg kryterium wykształcenia**

Rok	Ogółem	Wykształcenie							
		Niepełne podsta- wowe	Podsta- wowe	Gimna- zjalne	Zasadnicze zawodowe	Policealne / poma- turalne	Śred- nie	Wyż- sze	Nie- ustalone
1999	-58	-48	-1	-	37	-3	-35	-5	-3
2000	35	46	-31	-	28	0	18	-22	-4
2001	126	58	-1	-	35	2	13	31	-12
2002	35	26	5	-	-10	0	19	-13	8
2003	-84	30	-28	-8	9	-15	-60	8	-20
2004	-41	18	-11	-14	-10	-1	-35	18	-6
2005	-33	15	2	-13	-24	3	-40	16	8
Suma	-20	145	-65	-35	65	-14	-120	33	-29
Udział proc.	100	-725	325	175	-325	70	600	-165	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA LUDNOŚCI

5.1. Struktura płci

Współczynnik feminizacji rozumiany jako liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn w Mysłowicach w ciągu ostatnich lat wyniósł 105–106 osób (tab. 41). Pomimo przewagi liczebnej kobiet wskaźnik ten należy zdefiniować jako raczej niski. W wielu regionach Polski, w tym w większych i średnich miastach wynosi on 107–110. Wyjaśnienie tych różnic opiera się o wskazanie uwarunkowań ekonomicznych rozwoju miasta i regionu.

Tab. 41. Współczynnik feminizacji dla Mysłowic w latach 1980–2013

Rok	Ludność			Współ- czynnik feminizacji*
	Ogółem	w tym		
		Mężczyźni	Kobiety	
1980	79 773	39 962	39 811	99,6
1981	81 660	41 174	40 486	98,3
1982	83 253	41 963	41 290	98,4
1983	84 837	42 459	42 378	99,8
1984	86 491	43 327	43 164	99,6
1985	88 171	44 202	43 969	99,5
1986	89 676	44 928	44 748	99,6
1987	91 839	46 038	45 801	99,5
1988	91 163	45 845	45 318	98,9
1989	92 475	45 961	46 514	101,2
1990	93 748	46 571	47 177	101,3
1991	94 581	47 868	47 513	99,3
1992	93 140	45 735	47 405	103,7
1993	93 646	46 022	47 624	103,5
1994	93 017	45 485	47 532	104,5
1995	79 766	39 010	40 756	104,5
1996	79 643	38 946	40 697	104,5
1997	79 459	38 891	40 568	104,3
1998	79 458	38 861	40 597	104,5
1999	76 231	37 419	38 812	103,7
2000	75 949	37 193	38 756	104,2
2001	75 730	37 044	38 686	104,4
2002	75 642	36 898	38 744	105,0
2003	75 289	36 676	38 613	105,3
2004	75 259	36 659	38 600	105,3
2005	75 183	36 647	38 536	105,2
2006	75 063	36 556	38 507	105,3
2007	74 912	36 406	38 506	105,8
2008	74 998	36 453	38 545	105,7
2009	74 893	36 358	38 535	106,0
2010	75 501	36 670	38 831	105,9
2011	75 428	36 651	38 777	105,8
2012	75 305	36 555	38 750	106,0
2013	75 129	36 465	38 664	106,0

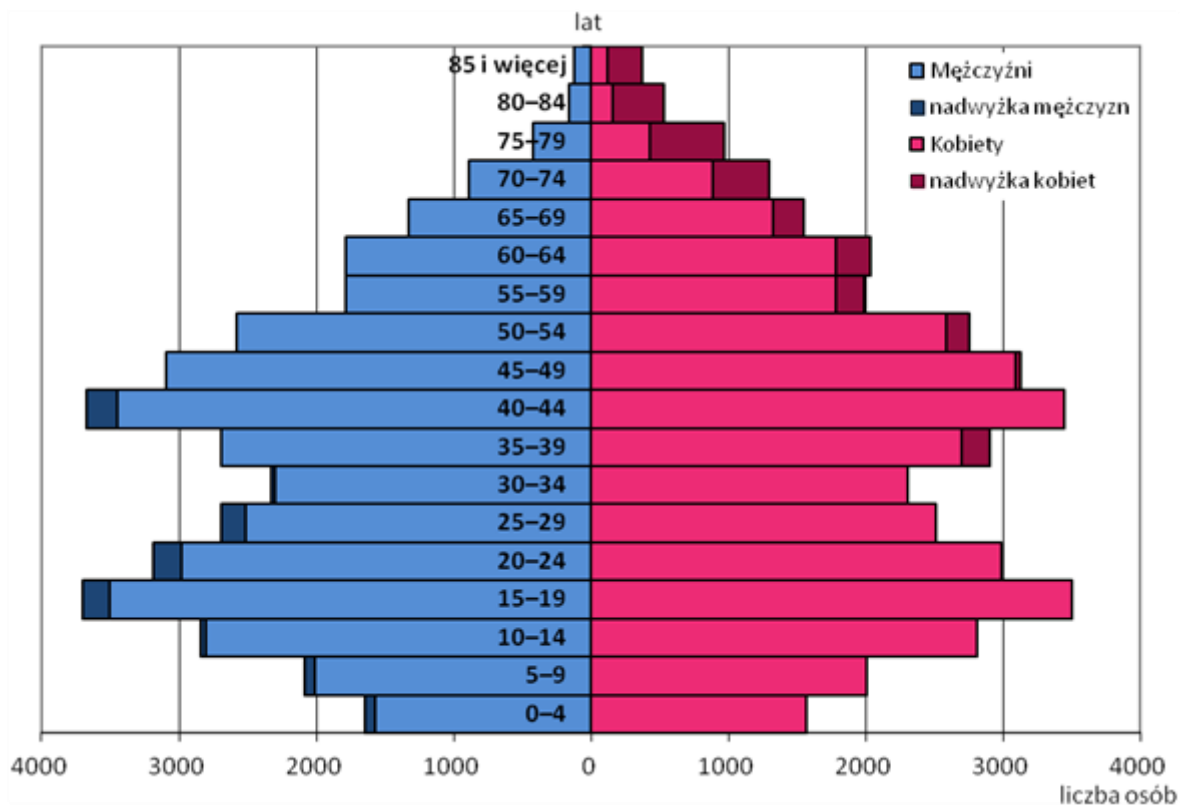
* – obliczenia własne na podstawie liczby ludności ogółem oraz według płci Mysłowic w danym roku.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obszar współczesnego województwa śląskiego od co najmniej II połowy XIX w. stanowił rynek pracy dość wyraźnie nakierowany na mężczyzn. Zmiany gospodarcze, które miały miejsce na przełomie XX/XXI wieku, a uzewnętrzniające się restrukturyzacją dotychczasowej bazy ekonomicznej spowodowały w tym zakresie pewne zmiany. To znaczy ograniczeniu uległa liczba miejsc pracy w przemyśle i górnictwie – sektorach, w których w regionie w zdecydowanej przewadze zatrudnieni byli mężczyźni. Z drugiej strony przybyło wiele miejsc pracy w handlu i usługach, w których z kolei zdecydowanie częściej zatrudnione były kobiety. Te zmiany, w Mysłowicach miały jednak charakter połowiczny. To znaczy powiększył się rynek pracy w handlu i usługach, ale też stosunkowo dobrze rozwinięte są sektory, w których tradycyjnie większość zatrudnionych stanowią mężczyźni – górnictwo czy transport i logistyka. Należy także wskazać na fakt ograniczonego oddziaływania w tym względzie zamknięcia KWK „Mysłowice”, czy restrukturyzacji górnictwa w regionie w ogóle.

Ograniczoność ta spowodowana jest przywilejami emerytalnymi w sektorze górnictwa, które w znacznym stopniu stabilizują dotychczasowy charakter struktur społecznych i demograficznych. Tło ekonomiczne miało zatem zdecydowanie pierwszorzędny charakter w wyjaśnianiu współczynnika feminizacji (tab. 41) niższego niż w województwie śląskim i w Polsce. Jakkolwiek różnice pomiędzy województwem śląskim a Mysłowicami nie są duże to wskazują lub potwierdzają istniejące trendy zachowań ekonomicznych i społecznych ludności.

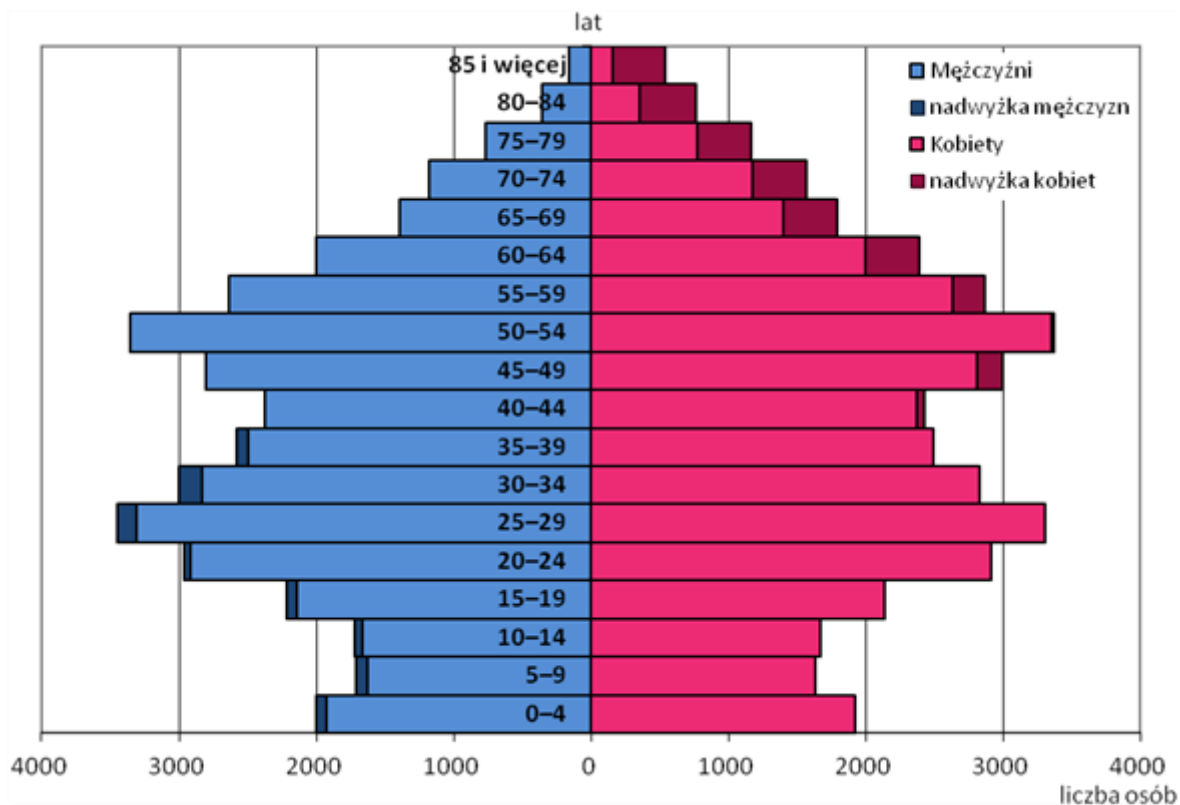
5.2. Struktura wieku ludności

Strukturę wieku mieszkańców Mysłowic zaprezentowano w postaci tzw. piramid wieku i płci (ryc. 13 i ryc. 14) oraz w tab. 42 i tab. 43. Zobrazowana w powyższych tabelach i rycinach struktura płci i wieku wskazuje, że najliczniejsze grupy wiekowe w 2002 r. i w 2011 r. stanowiły te z przedziału 15-64 lat, a więc w zdecydowanej przewadze znajdujących się w wieku produkcyjnym. Ryc. 15 wskazuje natomiast na obraz zmian pomiędzy latami 2002 i 2011. Dotyczy to zarówno podgrupy wieku produkcyjnego mobilnego (18–44), jak i niemobilnego (45–59/64). Obraz struktury wieku mieszkańców Mysłowic z uwagi na duży udział ludności w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym niemobilnym, przy jednak umiarkowanym (na tle innych miast regionu) udziale grup w wieku przedprodukcyjnym, należy uznać ostatecznie za umiarkowanie niekorzystny.



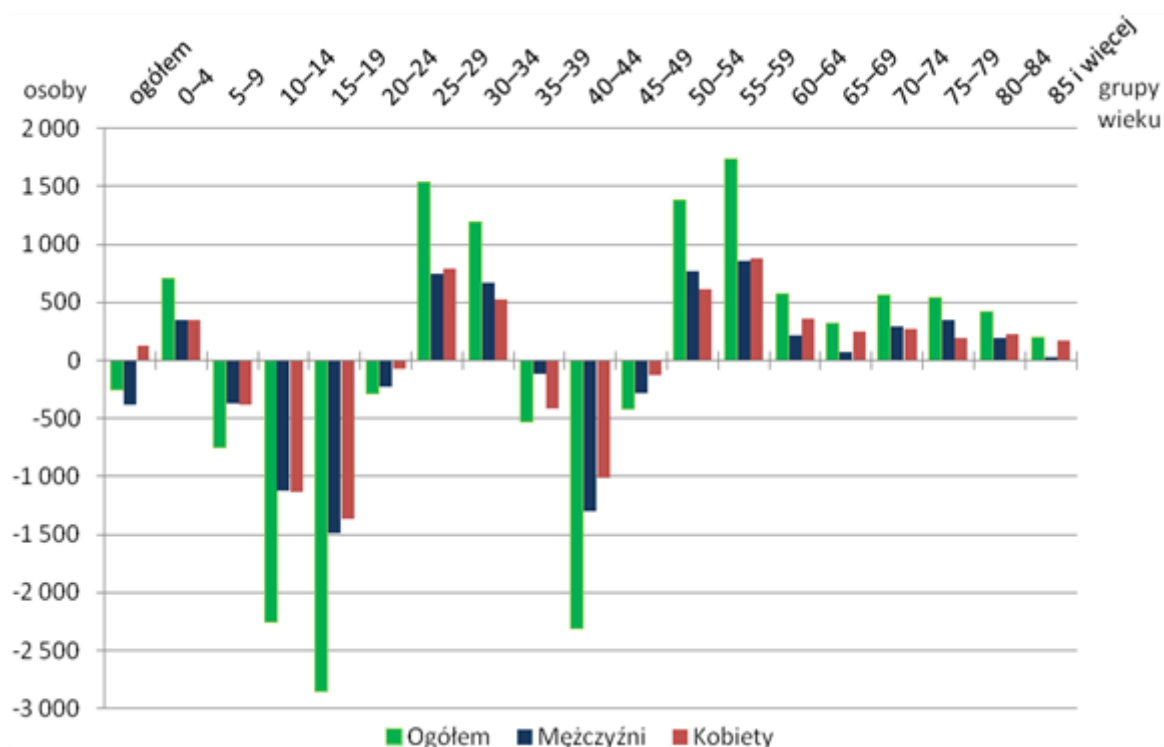
Ryc. 13. Struktura (piramida) wieku i płci mieszkańców Mysłowic w 2002 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.



Ryc. 14. Struktura (piramida) wieku i płci mieszkańców Mysłowic w 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.



Ryc. 15. Zmiana struktury wieku i płci ludności Mysłowic w latach 2002–2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 42. Liczba ludności w grupach wiekowych i ich udział procentowy w populacji miasta Mysłowic ogółem w latach 2000, 2008 i 2013

Wiek	Rok			Udział danej grupy w populacji		
	2000	2008	2013	2000	2008	2013
0–4	3 323	3 582	3 890	4,4	4,8	5,2
5–9	4 514	3 239	3 662	5,9	4,3	4,9
10–14	6 155	3 716	3 285	8,1	5,0	4,4
15–19	7 158	5 048	3 631	9,4	6,7	4,8
20–24	5 913	6 627	4 977	7,8	8,8	6,6
25–29	5 007	6 478	6 410	6,6	8,6	8,5
30–34	4 738	5 545	6 379	6,2	7,4	8,5
35–39	6 116	4 810	5 504	8,1	6,4	7,3
40–44	7 189	5 063	4 787	9,5	6,8	6,4
45–49	6 089	6 341	5 069	8,0	8,5	6,7
50–54	4 865	6 344	6 165	6,4	8,5	8,2
55–59	3 975	5 189	6 033	5,2	6,9	8,0
60–64	3 628	3 601	4 845	4,8	4,8	6,4
65–69	2 796	3 431	3 266	3,7	4,6	4,3
70 i więcej	4 483	5 984	7 226	5,9	8,0	9,6
Ogółem	75 949	74 998	75 129	100,0	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Elementem istotnym w analizie struktury wieku ludności jest jednak nie tylko zdefiniowanie samej wielkości populacji danej grupy wiekowej, ale wskazanie trendu jej wzrostu lub spadku względem lat poprzednich oraz wzrostu lub spadku jej udziału w porównaniu z innymi grupami wiekowymi. Analiza taka stanowi nie tylko fundamentalne tło dla konstrukcji uaktualnionej prognozy demograficznej miasta, ale pozwala także na wskazanie istotnych bieżących i pojawiających w najbliższych potrzebach w zakresie polityki społecznej, inwestycyjnej czy infrastrukturalnej miasta.

Analizując informacje zawarte w tab. 42 i tab. 43 oraz tab. IV i tab. V w aneksie, należy wskazać na kilka istotnych zjawisk:

- a) Wzrost liczby i udziału grupy wiekowej 0–4 lat, a co stanowi pokłosie echa wyżu z przełomu lat 2000./2010.;
- b) Przyrost ten jest jednak proporcjonalnie niższy, niż ten, który miał miejsce w latach 90. Liczba ludności należącej w 2013 r. do przedziału wieku 10–14 i 15–19 lat, a w latach 90. XX wieku znajdująca się w przedziale 0–4 lata spadła ponad dwukrotnie. Fakt ten ma i będzie miał istotne znaczenie szczególnie w kwestii organizacji systemu oświaty w mieście;
- c) Pomimo odczuwalnego wzrostu urodzeń po 2006 r., każda następna generacja (5–letni przedział wiekowy) będzie mniej liczna niż poprzednia. Pewna nieznaczna poprawa może nastąpić dopiero po 2025–2030 r.;
- d) W porównaniu z 2000 r. nastąpił wzrost udziału i przyrost rzeczywisty ludności w wieku produkcyjnym mobilnym. To ogólnie korzystne zjawisko, szczególnie w tych miastach, gdzie funkcjonuje dobrze rozwinięty i zróżnicowany rynek pracy. Wzrost ten powinien mieć także pozytywny wpływ na przyrost liczby urodzeń. To zjawisko w Mysłowicach potwierdziło się, niemniej jak już wskazano nadal przyrost ten nie jest wystarczający w nawiązaniu do tzw. odtwarzalności pokoleń.
- e) W porównaniu z 2000 r. o 25–35% wzrosła grupa osób w wieku 50–64 lat będących głównym punktem uwagi polityk społecznych wobec osób w wieku produkcyjnym niemobilnym i prognostycznie w wieku poprodukcyjnym. Istotność tego wzrostu przekłada się w mieście w dwóch kluczowych kwestiach – możliwości odnalezienia się na lokalnym/regionalnym rynku pracy oraz ochrony zdrowia i opieki społecznej.
- f) Nastąpił blisko 40% wzrost liczby osób w wieku 70 lat i więcej. Proporcjonalnie osób w tym wieku jest tyle samo, co dzieci w wieku do lat 9. Tendencje demograficzne mające miejsce w Mysłowicach wskazują, że w najbliższych latach proporcje te będą się zmieniać na korzyść wzrostu udziału liczby osób w wieku powyżej 70 lat.

Tab. 43. Liczba ludności w grupach wiekowych i ich udział procentowy w populacji miasta Mysłowic ogółem w latach 2000, 2008 i 2013

Wiek	Dynamika zaludnienia w latach (w %)		
	2000–2008	2008–2013	2000–2013
0–4	107,8	108,6	117,1
5–9	71,8	113,1	81,1
10–14	60,4	88,4	53,4
15–19	70,5	71,9	50,7
20–24	112,1	75,1	84,2
25–29	129,4	99,0	128,0
30–34	117,0	115,0	134,6
35–39	78,6	114,4	90,0
40–44	70,4	94,5	66,6
45–49	104,1	79,9	83,2
50–54	130,4	97,2	126,7
55–59	130,5	116,3	151,8
60–64	99,3	134,5	133,5
65–69	122,7	95,2	116,8
70 i więcej	133,5	120,8	161,2
Ogółem	98,7	100,2	98,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Innym ważnym dla struktury demograficznej miasta i regionu zjawiskiem jest wzrastająca przeciętna długość życia (tab. 44). Tylko w latach 2007–2013 w podregionie katowickim, w skład którego wchodzi także Mysłowice, wydłużyła się o 2 lata.

To niewątpliwie pozytywne zjawisko niesie ze sobą jednakże szereg wyzwań w polityce społecznej, ekonomicznej i infrastrukturalnej miasta.

Tab. 44. Przeciętna długość życia w podregionie katowickim

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przeciętna długość życia	69,1	69,8	69,3	70,1	70,6	70,7	71,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Z punktu widzenia polityki społecznej i ekonomicznej miasta, ale także działań na rzecz infrastruktury mieszkaniowej, komunalnej czy transportowej niezwykle istotnym elementem jest analiza wskaźników związanych z tzw. obciążeniem demograficznym.

O wyzwaniach związanych ze wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w relacji do udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wskazywano już wcześniej. Tabele 45, 46 i 47 prezentują to zjawisko w ujęciu dynamicznym.

Jakkolwiek w porównaniu z tymi jednostkami sytuacja Mysłowic jest korzystniejsza, to niewątpliwie coraz bardziej niepokojący jest trend wzrostowy wszystkich trzech wskaźników. Wcześniejsza analiza struktury wieku ludności według przedziałów wiekowych potwierdza tezę o pogorszeniu się sytuacji w tej kwestii w najbliższych latach.

Wśród najbardziej dostrzegalnych zjawisk ludnościowych związanych z kwestią tzw. obciążenia demograficznego należy wskazać:

- a) niemal podwojenie się wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Ta zmiana nastąpiła zaledwie w ciągu 11 lat (tab. 45);
- b) stabilizacja proporcji osób w wieku produkcyjnym wobec grupy osób w wieku nieprodukcyjnym. Wskaźnik ten w badanym okresie wahała się w granicach 50. (tab. 46). Na tle wielu miast konurbacji katowickiej jest relatywnie pozytywny;
- c) wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego wynikającego ze zwiększającego się udziału grupy osób w wieku poprodukcyjnym względem grupy osób w wieku produkcyjnym (tab. 47).

Tab. 45. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013

Rok	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
2002	59,4
2003	64,7
2004	68,9
2005	73,0
2006	77,4
2007	81,6
2008	84,7
2009	87,8
2010	91,4
2011	94,9
2012	98,3
2013	101,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 46. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013

Rok	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
2002	54,1
2003	52,8
2004	51,4
2005	50,2
2006	49,5
2007	49,3
2008	49,5
2009	49,6
2010	49,8
2011	50,5
2012	51,6
2013	52,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 47. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Mysłowicach w latach 2002–2013

Rok	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
2002	20,2
2003	20,7
2004	21,0
2005	21,2
2006	21,6
2007	22,2
2008	22,7
2009	23,2
2010	23,8
2011	24,6
2012	25,6
2013	26,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

5.3. Struktura wykształcenia ludności

W strukturze demograficznej miasta istotny element analizy stanowi kwestia wykształcenia mieszkańców. Jak wynika z załączonych tabeli 48 i 49 w Mysłowicach najwięcej osób posiada wykształcenie średnie i zawodowe. W 2002 r. przeważało ono we wszystkich grupach wiekowych ludności począwszy od przedziału 25–29 lat do 50–54 lat. W przedziale ludności w wieku 55–59 lat główną grupą była ludność posiadająca jedynie wykształcenie podstawowe. Aktualnie (w 2014 r.), ten przedział wiekowy obejmuje osoby w wieku 65 lat i więcej. Nie zmienia to faktu, a co pokazuje tab. 49, że w 2011 r. około 13 tys. mieszkańców miasta, w tym w większości kobiety, posiadało wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne. Szczególnie niekorzystną społecznie sytuację na rynku pracy posiada grupa osób w wieku produkcyjnym niemobilnym i z wykształceniem podstawowym. Na podstawie dynamiki zjawisk i dostępnych danych dla poprzednich lat spisowych grupę tę oszacowano na nie mniej niż 2 tys. osób.

Tab. 48. Struktura wykształcenia mieszkańców Mysłowic w 2002 r. wg grup wiekowych

Wykształcenie							
Wyższe	Policealne	Średnie	Średnie	Średnie	Zasadnicze	Podstawowe	Podstawowe
13–19							
–	–	1012	445	567	442	7223	783
20–24							
358	202	3528	1030	2498	1296	566	18
25–29							
1002	192	1971	358	1613	1431	352	11
30–34							
652	142	1627	263	1364	1694	319	8
35–39							
611	188	2067	319	1748	2051	408	14
40–44							
607	257	2612	412	2200	2729	605	11
45–49							
574	213	2160	401	1759	2319	732	15
50–54							
447	195	1794	386	1408	1824	909	16
55–59							
303	83	1069	281	788	1124	1092	12
60–64							
260	86	971	242	729	883	1501	25
65 i więcej							
351	84	1522	422	1100	1436	3760	209

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 49. Struktura wykształcenia mieszkańców Mysłowic w 2011 r.

Ogółem	Wyższe	Śred. i polic. - ogółem	Śred. i polic. - śred. zaw.	Śred. i polic. - śred. ogóln.	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieuk. i bez wykształcenia
Ogółem								
66 210	10 276	22 927	14 429	6 867	17 181	3 098	9 414	483
Mężczyźni								
31 930	4 279	10 593	8 061	2 125	10 253	1 703	3 370	234
Kobiety								
34 280	5 997	12 334	6 368	4 742	6 928	1 395	6 044	249

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Analizując strukturę wykształcenia mieszkańców z uwzględnieniem płci, uwagę zwraca przewaga kobiet w grupie osób, które ukończyły studia wyższe, szkołę policealną, liceum ogólnokształcące oraz jedynie szkołę podstawową. Grupa mężczyzn przeważa natomiast wśród tych mieszkańców, którzy ukończyli szkołę średnią zawodową oraz zasadniczą zawodową i gimnazjum. Szczególnie na poziomie różnic pomiędzy liczbą osób z wykształceniem wyższym, a liczbą osób z wykształceniem średnim istnieje pewne prawdopodobieństwo niedopasowania społecznego. Może to stanowić pewien element ograniczający przyrost demograficzny miasta (pozostawanie w bezżeństwie, migracje warunkowane czynnikiem wartości kulturowo-społecznych, itp.).

Z kolei bardzo pozytywnym elementem zmian struktury wykształcenia mieszkańców Mysłowic jest ogólny wzrost współczynnika skolaryzacji i bezwzględny wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym. W 2011 r. wykształcenie wyższe posiadało w Mysłowicach 10276 osób (tj. 15,5%). W porównaniu z 2002 r. nastąpił zatem przyrost tej grupy o około 100% (z 5165 osób). Udział ludności Mysłowic z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie mieszkańców, którzy skończyli 24 rok życia przekroczył 20%⁶ w 2013 r. Uwzględniając dotychczasowe trendy społeczne należy zakładać, że z każdą dekadą wskaźnik ten będzie wzrastał w mieście od około 5–7 do około 8–10%.

5.4. Struktura zawodowa ludności

Jednym z kluczowych elementów analizy struktury demograficznej miasta jest uchwycenie jej aspektu ekonomicznego. Podstawy ekonomicznego rozwoju miasta stanowią bowiem drugie podstawowe – obok cech społecznych – ogniwo przemian demograficznych. Poziom rozwoju i specyfika bazy ekonomicznej miasta w zdecydowany sposób oddziałuje na większość wskaźników rozwoju demograficznego miasta i kształtowania się struktur społecznych. Podkreślić należy jednak, że układ relacji cech demograficznych i społecznych wobec uwarunkowań ekonomicznych posiada także kierunek odwrotny. Szczególnie w zakresie możliwości rozwoju i specyfiki struktury lokalnego rynku pracy. W niniejszym dokumencie wskazano na istotność grupy wskaźników mających w obu relacjach znaczenie podstawowe. Ogólnie można je odnieść do trzech szerszych zagadnień – struktury zatrudnienia, dojazdów do pracy i problemu bezrobocia.

5.4.1. Aktywność zawodowa ludności – zatrudnieni i zmiany struktury zatrudnienia

Mysłowice od II połowy XIX wieku stanowią jeden z ważniejszych ośrodków przemysłowych Górnego Śląska, a od XX wieku także Polski. Ekonomiczny rozwój miasta w XX wieku warunkowany był przede wszystkim rozwojem górnictwa węglowego. Już w połowie ubiegłego stulecia miasto zostało „uwięzione” na tzw. samowzmacniającej się ścieżce rozwoju opartej na eksploatacji węgla kamiennego. Fakt ten miał diametralne znaczenie w kształtowaniu się nie tylko późniejszych struktur ekonomicznych miasta, oddziaływał także na strukturę demograficzną, przestrzenną i infrastrukturalną. Efekt silnej specjalizacji Mysłowic jako miasta przemysłowego (w tym górniczego) widać dobrze w tab. 50. Jeszcze w 1988 r. zatrudnieni w przemyśle stanowili w Mysłowicach aż

⁶ W 2011 r. wyniósł on 19%.

68,3% ogółu, a więc ponad 2/3. Miasto miało charakter przemysłowy. Na skutek restrukturyzacji przemysłu w latach 90. XX wieku zatrudnienie w tym sektorze spadło do 57,5% i nadal było wysokie. Od tego okresu miasto miało charakter przemysłowo-usługowy. Swoją pozycję sektor produkcyjny i budownictwo utrzymały także w latach 2000. i po 2010 r. , pomimo zamknięcia w 2008 r. KWK „Mysłowice”.

Po 1990 r. nastąpił wzrost znaczenia usług szczególnie tych o charakterze rynkowym. Podkreślić jednak należy, że silna pozycja sektora produkcyjnego w mieście oraz konkurencja na rynku usług sąsiednich większych miast, głównie Katowic, w znaczącym stopniu wpływa na ograniczenia rozwoju usług rynkowych w Mysłowicach. Trend ograniczania roli usług rynkowych w strukturze zatrudnienia w Mysłowicach pogłębił się po kryzysie ekonomicznym 2008 r. Zjawisko ma charakter generalnie pejoratywny.

Na przeciętnym, ogólnie pozytywnym poziomie odnotować należy udział usług nierynkowych. Ich rola od początku lat 90. systematycznie rośnie. Sektor rolniczy został całkowicie zmarginalizowany. Pewne znaczenie ma on jeszcze głównie z południowych dzielnic miasta.

Zmiany w strukturze zatrudnienia w Mysłowicach, które miały miejsce w ciągu ostatnich 20 lat relatywnie w małym stopniu wpłynęły na ogólny poziom zatrudnienia.

Tab. 50. Struktura zatrudnienia w Mysłowicach wg sektorów gospodarki w 1988, 2000, 2007 i 2012 r.

Sektor	1988	2000	2007	2012
Rolnictwo	–	0,3	0,0	0,0
Przemysł i budownictwo	68,3	57,5	54,8	56,3
Usługi rynkowe	17,0	26,0	27,1	20,0
Usługi nierynkowe	14,7	16,2	18,1	23,7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz R. Krzysztofik, J. Runge, I. Kantor-Pietraga, 2012, *An Introduction to Governance of Urban Shrinkage...*, WNoZ Uniwersytet Śląski, Sosnowiec.

W latach 1995–2013 zatrudnienie ogółem w mieście zmniejszyło się o ok. 5 tys. osób, tj. około 20% (tab. 51). Największy spadek zatrudnionych odnotowano w pierwszej fazie restrukturyzacji gospodarki regionu pod koniec lat 90. XX wieku. Największy ubytek miał miejsce pomiędzy rokiem 1998 a 1999 oraz pomiędzy 1999 a 2000. W obu przypadkach roczny spadek zatrudnionych wynosił po ponad 2 tys. osób i dotyczył zdecydowanie mężczyzn. Największy spadek zatrudnionych kobiet, który objął ponad 1000 osób, miał natomiast miejsce pomiędzy rokiem 2002 a 2003.

Tab. 51 wskazuje jeszcze na inną ważną cechę lokalnego rynku pracy w Mysłowicach. Jest nią dość wyraźna asymetryczność jeśli chodzi o liczbę zatrudnionych mężczyzn i liczbę zatrudnionych kobiet. Dysproporcja ta oscyluje wokół liczby 50 pracujących kobiet na 100 pracujących mężczyzn. Od 1995 r. kiedy wskaźnik ten wynosił 54,3 kobiety na 100 mężczyzn, pomimo zmian społecznych i ekonomicznych, które miały miejsce w tym czasie spadł on do poziomu 52,5 pracujących kobiet na 100 zatrudnionych mężczyzn.

Tab. 51. Pracujący⁷ wg płci w Mysłowicach w latach 1995–2013

Rok	Liczba pracujących		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1995	25 860	16 760	9 100
1996	26 620	17 763	8 857
1997	26 514	17 191	9 323
1998	25 877	16 550	9 327
1999	23 482	15 089	8 393
2000	21 880	13 971	7 909
2001	22 928	14 583	8 345
2002	21 358	13 238	8 120
2003	19 796	12 565	7 231
2004	19 435	12 179	7 256
2005	19 748	12 454	7 294
2006	19 977	12 359	7 618
2007	20 512	12 888	7 624
2008	20 321	12 500	7 821
2009	21 386	13 505	7 881
2010 ⁸	20 599	12 999	7 600
2011	20 418	13 005	7 413
2012	20 076	12 840	7 236
2013	20 771	13 621	7 150

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Relatywnie pozytywny jest natomiast wskaźnik ogółu pracujących na 1000 mieszkańców Mysłowic (tab. 52). Zauważalny spadek jego poziomu w latach 2009–2012 należy wyjaśnić dwoma czynnikami. Po pierwsze oddziaływały tu negatywnie skutki kryzysu ekonomicznego 2008 r. Czynnikiem ten odpowiadał m.in. za obniżenie się poziomu zatrudnienia o ok. 5% (ponad 1000 osób). Drugi czynnik związany był z ruchem naturalnym, w tym przede wszystkim wzrostem liczby urodzeń, a co w naturalny sposób skutkowało zmianą proporcji osób w wieku przedprodukcyjnym (nieaktywnym zawodowo) i produkcyjnym (aktywnym zawodowo).

⁷ Na podstawie danych GUS. Informacje na temat metodologii – bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla lat 1995–1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.).

⁸ Według próby oszacowania faktycznej liczby pracujących w gminach woj. śląskiego (projekt *Spoleczno-gospodarcze oraz przestrzenne kierunki zmian regionalnego oraz lokalnych rynków pracy województwa śląskiego*), liczba pracujących w Mysłowicach w 2010 r. została obliczona na 28434 osób.

Tab. 52. Pracujący na 1000 ludności w Mysłowicach w latach 2006–2013

Rok	Pracujący na 1000 ludności
2006	266
2007	274
2008	271
2009	286
2010	273
2011	271
2012	267
2013	276

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Szczegółowo strukturę zatrudnienia w Mysłowicach prezentuje tab. 53. Jakkolwiek specyfika konstrukcji tej tabeli posiada wadę związaną z miejscem rejestracji podmiotu, a nie miejscem wykonywania faktycznej działalności, to obrazuje ona w miarę zbliżony obraz stanu faktycznego. Szczególnie w zakresie MŚP z sektora usługowego. W Mysłowicach zasadnicze odstępstwa mają miejsce w przypadku górnictwa węglowego (Katowicki Holding Węglowy, do którego należy KWK „Mysłowice-Wesoła” zarejestrowany jest w Katowicach), sieci handlu wielkopowierzchniowego oraz niektórych wielkopowierzchniowych usług. Stąd też brak w tabeli informacji o zatrudnieniu w tych podmiotach.

Tab. 53. Pracujący w Mysłowicach w podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2010 r.

Wielkość	Ogółem	SEKCJE PKD 2007									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Ogółem	28 335	83	87	4 643	#	221	4 658	6 014	1 447	892	384
Małe	11 369	37	25	904	#	51	1 413	4 086	855	491	285
Średnie	6 928	#	62	1 265	#	#	892	1 459	218	281	99
Duże	10 038	0	0	2 474	0	#	2 353	469	374	#	0
X	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U
	544	756	1 082	1 381	817	2 394	1 633	629	654	0	0
	373	191	877	335	6	271	431	196	537	0	0
	58	42	205	208	#	1 319	392	225	64	0	0
	#	523	0	838	759	804	810	#	#	0	0

Objaśnienia: A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe; D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; F – budownictwo; G – handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych włączając motocykle; H – transport i gospodarka magazynowa; I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; S – pozostała działalność usługowa; T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U – organizacje i zespoły eksterytorialne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pozytywną cechą lokalnego rynku pracy w Mysłowicach jest natomiast dość wysoki wskaźnik osób posiadających własne źródło utrzymania (tab. 54). W 2011 r. wyniósł on ponad 70%. Utrzymywani stanowili bowiem w tym okresie tylko 29,6% ogółu mieszkańców miasta. Mniej korzystnie prezentowała się struktura poszczególnych, samoutrzymujących się grup ludności.

Ten pejoratywny obraz wynikał m.in. z:

- dużej (w wartościach bezwzględnych) grupy utrzymującej się z rent i emerytur,
- dużej proporcjonalnie grupy utrzymującej się z rent i emerytur, a zestawionej z grupą osób utrzymujących się z pracy najemnej i pracy na własny rachunek,
- relatywnie małej grupy osób utrzymującej się z pracy na własny rachunek.

Tab. 54. Źródła utrzymania ludności w Mysłowicach w 2011 r.

Źródło utrzymania	Liczba osób	Udział w %
Ogółem	75 446	100,0
Praca najemna poza rolnictwem	26 620	35,3
Praca na własny rachunek poza rolnictwem	2 458	3,2
Praca w rolnictwie	48	0,1
Emerytura	14 429	19,1
Renta	4 637	6,1
Pozostałe źródła	2 125	2,8
Utrzymywani	22 287	29,6
Nieustalone	2 841	3,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

5.4.2. Dojazdy do pracy

Mysłowice będąc miastem zlokalizowanym w obrębie wielośrodkowego układu osadniczego integrującego kilkanaście dużych, średnich i małych miast, stanowi jeden z do poszukiwania przez nie pracy poza tym miastem, a w części przypadków stanowić podstawę decyzji o trwałej migracji.

Mysłowice są znaczącym celem dojazdów do pracy w konurbacji katowickiej. W 2006 r. ogółem do miasta do pracy dojeżdżało 6853 osób. Stanowiło to więc około 1/3 ogółu zatrudnionych mieszkańców miasta. Miastami, z których pochodzi najwięcej zatrudnionych na terenie Mysłowic były odpowiednio: Sosnowiec (1551 osób, w 2011 r. – 1305 osób), Katowice (998 osób, w 2011 r. – 1114 osób), Jaworzno (891 osób, w 2011 r. – 932 osób) i Tychy (593 osób, w 2011 r. – 560 osób) – (tab. VI w aneksie). Jednak uwzględniając potencjał demograficzny miast, z których przyjeżdża najwięcej pracujących w mieście, to liderem jest Imielin (tab. 55). Z tego niespełna 8,5-tysięcznego miasta przyjeżdżało w 2006 r. 240 zatrudnionych (227 zatrudnionych w 2011 r.). Porównywalnie z 200-tysięcznego

Sosnowca, który jest ponad 20-krotnie większy od Imielina, dojeżdżających było 1551 osób, a zatem tylko niespełna 6 razy więcej niż z Imielina. Uwzględniając relację potencjału demograficznego i liczby dojeżdżających do pracy znaczący napływ odnotowano także z Chelmu Śląskiego.

Tab. 55. Dojeżdżający do pracy w Mysłowicach w 2011 r. (wybrane gminy)

Miasto/gm. wiejska	Dojeżdżający
Andrychów gm. w.	133
Będzin	177
Bielsko-Biała	40
Bieruń	59
Bytom	126
Chelmu Śląski gm. w.	112
Chorzów	124
Chrzanów	69
Czeladź	102
Dąbrowa Górnicza	234
Imielin	227
Jastrzębie-Zdrój	65
Jaworzno	932
Katowice	1 114
Lędziny	147
Libiąż	40
Łaziska Górne	63
Mikołów	83
Rybnik	150
Siemianowice Śląskie	135
Sosnowiec	1 305
Tychy	560
Wieprz gm. w.	55
Wodzisław Śląski	64
Zabrze	40
Żory	44

Źródło: *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011*, 2014, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.

Biorąc pod uwagę specyfikę bazy ekonomicznej Mysłowic, należy stwierdzić, że większość dojeżdżających to osoby zatrudnione w sektorze przemysłowym, ze szczególnym uwzględnieniem eksploatacji węgla kamiennego. Mysłowice, obok Katowic stanowiły jeden z kluczowych ośrodków górniczych, który przejmował pracowników z restrukturyzowanych lub likwidowanych zakładów wydobywczych w innych miastach województwa śląskiego i małopolskiego. W dużej części miejscowości wskazane w tab. 56 to współczesne lub dawne ośrodki górnictwa węglowego. W części przypadków dojazdy do pracy w górnictwie w Mysłowicach związane są z korzystniejszymi (dla dojeżdżających) warunkami pracy, niż w zakładach górniczych zlokalizowanych w miastach wyjazdowych.

Grupa miast, z których odnotowano największą liczbę przyjeżdżających do pracy do Mysłowic, stanowiła także docelowy cel wyjazdów do pracy mieszkańców Mysłowic. Nieco odmienna była jednak wielkość tych wyjazdów. Bez względu na podstawowym celem dojazdów do pracy mieszkańców Mysłowic były Katowice. Przypadło na nie aż 60% ogółu wszystkich wyjeżdżających. Na drugim miejscu znalazł się Sosnowiec (647 osób), na trzecim miejscu Warszawa (507 osób), a na czwartym Tychy (457 osób). Uwzględniając specyfikę bazy ekonomicznej tych miast należy podkreślić, że wyjazdy do pracy były oparte tylko w części o miejsca pracy w zawodach produkcyjnych. Część spośród wyjeżdżających, szczególnie tych do Warszawy i Katowic, to zatrudnieni w usługach, w tym także usługach specjalistycznych i tzw. usługach opartych na wiedzy.

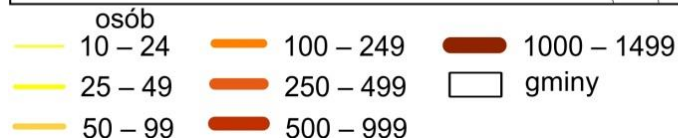
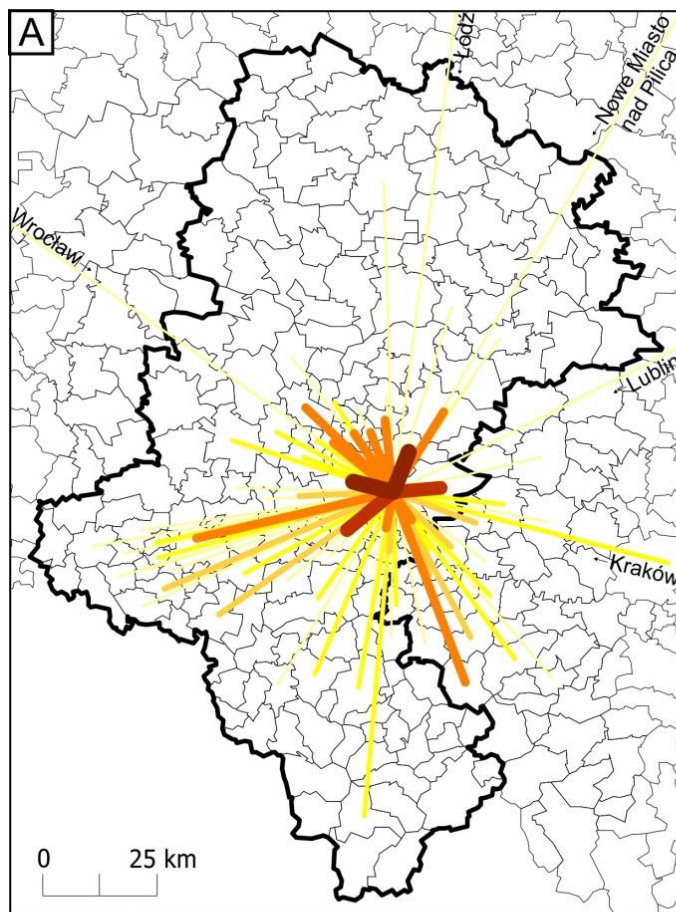
Tab. 56. Wyjeżdżający z Mysłowic do pracy w 2011 r. (wybrane gminy)

Miasto/gm. wiejska	Wyjeżdżający
Będzin	62
Bielsko-Biała	198
Bytom	132
Chełm Śląski gm. w.	41
Chorzów	229
Dąbrowa Górnicza	190
Gliwice	133
Imielin	86
Jaworzno	201
Katowice	4971
Kraków	122
Łódź	51
Lędziny	119
Mikołów	40
Ruda Śląska	86
Siemianowice Śląskie	98
Sosnowiec	647
Tychy	457
Warszawa	507
Wrocław	48
Zabrze	98

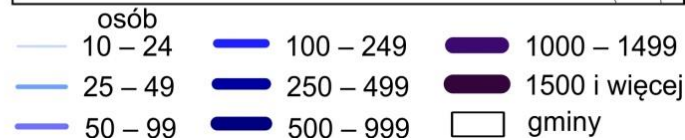
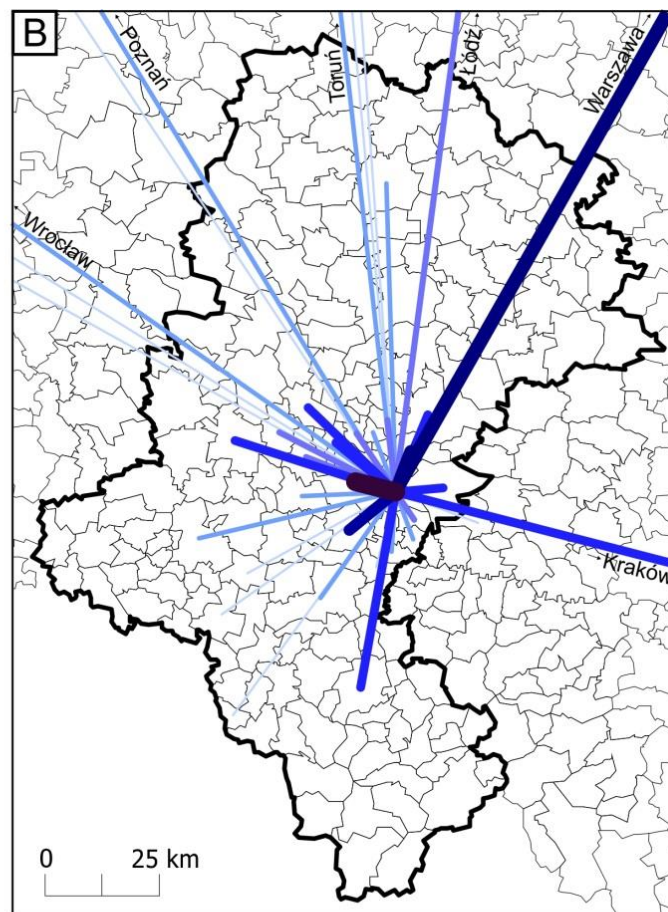
Źródło: *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, 2014*, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.

O ile wyjazdy do pracy mieszkańców Mysłowic do miast sąsiednich są zjawiskiem oczywistym, o tyle należy podkreślić również fakt wyjazdów do dużych miast Polski (tab. VII w aneksie). Głównie do Warszawy i do Krakowa. Szczególnie w tym pierwszym przypadku należy domniemywać, że przeważająca część zatrudnionych przez większą część tygodnia (miesiąca) zamieszkuje poza Mysłowicami. Zjawisko dojazdów do pracy do miast zlokalizowanych w większym oddaleniu od miejsca formalnego zamieszkania stanowią z reguły preludeum potencjalnego trwałego odpływu migracyjnego.

Czynnik specjalizacji w zakresie górnictwa węglowego dobrze uwidacznia także saldo dojazdów i wyjazdów do i z pracy zestawione dla miast województwa śląskiego (ryc. 16, tab. 57). W zestawieniu tym widoczna jest także kluczowa rola Katowic jako głównego rynku pracy w regionie oddziałującego na Mysłowice.



Ryc. 16A. Dojazdy do pracy do Mysłowic w 2011 r.



Ryc. 16B. Wyjazdy do pracy mieszkańców Mysłowic w 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w opracowaniu *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, 2014*, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.

Tab. 57. Saldo dojazdów/wyjazdów do/z pracy do/z Mysłowic do/z miast województwa śląskiego w 2011 r.

Miasto	Dodatnie saldo dojazdów do pracy	Miasto	Ujemne saldo dojazdów do pracy
Jaworzno	731	Katowice	-3 857
Sosnowiec	658	Bielsko-Biała	-158
Imielin	141	Chorzów	-105
Rybnik	125	Gliwice	-96
Będzin	115	Zabrze	-58
Tychy	103	Ruda Śląska	-51
Czeladź	77	Cieszyn	-13
Wodzisław Śląski	64	Bytom	-6
Łaziska Górne	63	Częstochowa	-3
Jastrzębie-Zdrój	46	X	
Dąbrowa Górnicza	44		
Mikołów	43		
Siemianowice Śląskie	37		
Żory	32		
Rydułtowy	29		
Lędziny	28		
Bieruń	26		
Radlin	24		
Piekary Śląskie	20		
Pszów	19		
Tarnowskie Góry	18		
Zawiercie	18		
Orzesze	17		
Racibórz	16		
Skoczów	16		
Czerwionka-Leszczyny	14		
Wojkowice	14		
Knurów	10		
Myszków	10		
Świętochłowice	6		
Pszczyna	1		

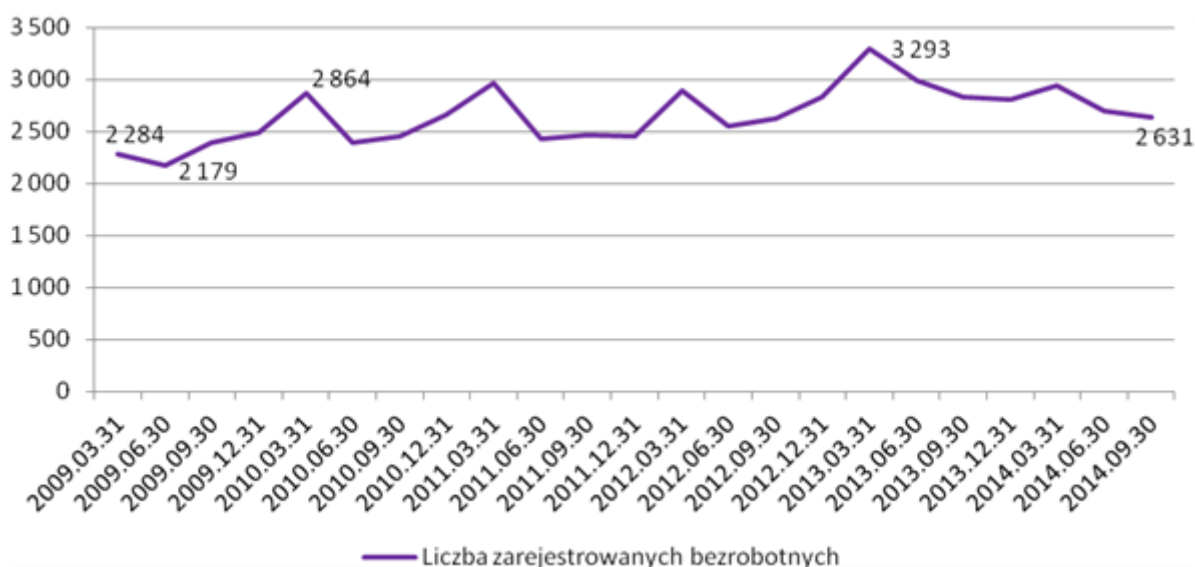
* wśród gmin wiejskich, największe dodatnie saldo dojazdów do pracy Mysłowice – gmina wiejską woj. śląskiego odnotowano dla gminy Chełm Śląski (+71).

Źródło: *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, 2014*, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.

5.4.3. Poziom bezrobocia

Jednym z podstawowych aspektów oceny lokalnego i regionalnego rynku pracy jest zagadnienie bezrobocia. Zjawisko to stanowi także ważny aspekt badań demograficznych nawiązujący do kondycji ekonomicznej populacji. Zjawisko bezrobocia w Mysłowicach, jak również w całej Polsce miało i ma charakter zmienny (ryc. 17). Zarówno w ujęciu wieloletnim, jak i jednorocznym (tab. 58).

W porównaniu z częścią miast regionu katowickiego należy stwierdzić, że poziom bezrobocia w Mysłowicach jest na relatywnie niskim poziomie. Obserwowane jego współczesne lub przeszłe wzrosty miały swoje proporcjonalne odzwierciedlenie tak w województwie śląskim, jak i w Polsce.



Ryc. 17. Liczba osób pozostających bez pracy w Mysłowicach (osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy) w latach 2009–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Specyfikę bezrobocia w Mysłowicach w latach 2004–2013 ujęto w tab. 58. W okresie tym zauważalny jest fakt wzrostu bezrobocia po 2008 r. Wzrost ten, będący bezpośrednim następstwem światowego kryzysu odbił się negatywnie szczególnie na aktywności zawodowej mężczyzn. Co prawda bez pracy pozostaje więcej kobiet, jednak w kontekście kryzysu ekonomicznego 2008 r., to właśnie panie poradziły sobie w tym trudnym okresie relatywnie lepiej na rynku pracy niż mężczyźni.

Fakt ten jednak może być uwarunkowany także tym, że kryzys szczególnie dotknął branże oparte na wyspecjalizowanej produkcji i wyspecjalizowanych usługach, gdzie zatrudnionych jest proporcjonalnie więcej

mężczyzn. Istotne jest również to, że przed kryzysem wskaźnik aktywizacji zawodowej kobiet był niższy, niż mężczyzn (tab. 59 i 60). Stąd też możliwości redukcji miejsc pracy, gdzie tradycyjnie dominują kobiety były nawet w sytuacji powszechnego kryzysu ekonomicznego i tak już nieduże.

Tab. 58. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Mysłowicach w latach 2004–2013

Rok (miesiąc)	Stopa bezrobocia rejestrowanego w %
2004	17,0
2005	15,1
2006	12,2
2007	9,1
2008	7,3
2009	8,4
2010	9,2
2011	8,4
2012	9,8
2013	9,5
2014 (02)	10,1
2014 (04)	9,6
2014 (06)	9,1
2014 (09)	8,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych PUP w Mysłowicach.

Tab. 59. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w Mysłowicach w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	[%]	[%]	[%]
2003	11,3	9,4	13,3
2004	10,3	8,4	12,3
2005	9,0	7,2	11,0
2006	7,2	5,1	9,5
2007	5,4	3,6	7,3
2008	4,2	2,6	5,9
2009	5,0	3,6	6,4
2010	5,3	4,0	6,6
2011	4,9	3,5	6,4
2012	5,7	4,2	7,3
2013	5,7	4,5	7,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Istotnym problemem jest natomiast w Mysłowicach struktura bezrobocia. Zdecydowanie bezrobotnymi najczęściej są osoby w wieku 25–34 lat, z wykształceniem zawodowym lub gimnazjalnym i poniżej. Jednak tym co jest najbardziej niekorzystne w strukturze wiekowej bezrobotnych to silnie zaznaczająca się tendencja wzrostowa liczby osób bez pracy w wieku powyżej 55 lat (tab. 60). Niepokojącym trendem jest wzrost liczby osób bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe. W latach 2008–2013 bezrobocie w tej grupie wzrosło o ponad 70%. Ustabilizowana, chociaż nadal trudna sytuacja jest w grupie osób posiadających wykształcenie zawodowe lub policealne i średnie zawodowe. Pozytywnym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy w Mysłowicach jest natomiast bardzo widoczny spadek, w porównaniu z 2006 r., grupy osób pozostających bezrobotnymi 24 miesiące lub dłużej.

Tab. 60. Struktura bezrobotnych w Mysłowicach w latach 2006–2013 wg płci, wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy

Cecha	Lata				Dynamika [%]	
	2006	2008	2010	2013	2006–2013	2008–2013
					2006=100	2008=100
Ogółem:	3615	2103	2659	2807	77,6	133,5
Wg płci						
Mężczyźni	1316	661	1053	1155	87,8	174,7
Kobiety	2299	1442	1606	1652	71,9	114,6
Wg wieku						
18–24	759	473	622	480	63,2	101,5
25–34	932	542	750	872	93,6	160,9
35–44	747	372	440	589	78,8	158,3
45–54	966	549	610	540	55,9	98,4
55 i więcej	211	167	237	326	154,5	195,2
Wg wykształcenia						
Gimnazjalne i poniżej	1228	699	723	709	57,7	101,4
Zasadnicze zawodowe	1132	530	745	870	76,9	164,2
Średnie ogólnokształcące	234	206	232	245	104,7	118,9
Policealne i średnie zawodowe	814	481	663	661	81,2	137,4
Wyższe	207	187	296	322	155,6	172,2
Wg czasu pozostawania bez pracy						
Do 3 miesięcy	747	605	1225	857	114,7	141,7
3–6 miesięcy	597	344	625	530	88,8	154,1
6–12 miesięcy	539	337	477	596	110,6	176,9
12–24 miesięcy	532	314	233	494	92,9	157,3
Powyżej 24 miesięcy	1200	503	99	330	27,5	65,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

6. ZAKOŃCZENIE

Opracowanie diagnozy demograficznej Mysłowic stanowi jeden z podstawowych elementów wyjaśnień związanych z funkcjonowaniem miasta. Merytoryczna zawartość treści diagnozy demograficznej stanowi asumpt do dalszych analiz miasta. Zarówno tych społeczno-demograficznych, jak i innych, głównie w wymiarze przestrzenno-infrastrukturalnym czy ekonomicznym. Prezentowany obraz sytuacji demograficznej miasta należy widzieć także w dwóch szerszych ujęciach – terytorialnym i czasowym. W pierwszym z nich istotne jest zarówno tło geograficzne miasta – miasta i gminy sąsiednie, konurbacja, województwo czy w końcu kraj i zagranica. W drugim ważne są zróżnicowania wewnątrz terytorialne. Niejednorodność struktur demograficznych, która niejednokrotnie pokrywa się ze zjawiskami mającymi w różnych miejscach, odmienny czy wręcz przeciwny charakter powoduje wiele trudności w funkcjonowaniu miasta. W niektórych przypadkach na skutek silnie nierównowagowego charakteru zjawisk i przemian może wręcz doprowadzić do dezintegracji istniejących struktur funkcjonalnych miasta. Ważny jest także kontekst czasu – uchwycenia dynamiki zmian oraz kierunków rozwoju obserwowanych zjawisk demograficznych i społecznych.

Optymalne rozpoznanie sytuacji demograficznej miasta, zarówno w kontekście terytorialnym, jak i czasowym stanowi punkt wyjścia dla podejmowanych działań planistycznych, strategicznych czy bieżących operacyjnych. Z punktu widzenia zagadnień demograficznych *per se* diagnoza demograficzna stanowi bezwzględnie oczekiwany etap poprzedzający dla prognozy demograficznej.

ANEKS

Tab. I. Liczba ludności w miastach konurbacji katowickiej w latach 1989–2013

Lp.	Miasto	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1	Będzin	76 846	76 222	75 748	64 117	63 385	63 244	63 069	61 293	60 884	60 624	60 084	59 719
2	Bieruń	–	–	21 926	21 830	21 910	22 068	22 067	22 150	21 963	21 988	18 776	20 138
3	Bytom	229 851	231 206	232 239	229 243	229 605	228 165	226 810	225 287	225 799	205 560	197 660	195 807
4	Chorzów	132 674	131 902	131 536	128 832	127 049	126 489	125 226	123 608	123 045	121 708	119 501	118 708
5	Czeladź	37 646	37 597	37 415	36 995	36 841	36 650	36 466	36 368	36 091	35 888	35 457	35 336
6	Dąbrowa Górnicza	135 960	136 862	139 207	131 552	132 784	131 046	130 448	131 687	131 394	131 037	133 487	132 858
7	Gliwice	222 084	214 202	215 646	214 389	214 494	214 209	213 392	213 395	212 781	212 164	206 552	205 092
8	Imielin	–	–	–	–	–	–	7 643	7 595	7 655	7 656	7 615	7 657
9	Jaworzno	99 050	99 547	99 993	98 474	98 437	98 399	98 210	98 064	97 926	97 929	97 271	97 119
10	Katowice	367 041	366 798	366 882	359 887	359 408	355 056	351 521	350 974	348 974	345 934	333 244	330 625
11	Knurów	35 969	45 378	46 021	44 729	44 540	44 212	44 124	43 827	43 652	43 332	41 235	40 907
12	Lędziny	–	–	16 830	17 255	17 767	17 722	17 710	17 748	17 782	17 804	15 759	15 876
13	Łaziska Górne	22 716	23 169	23 433	23 011	23 026	22 983	23 031	23 041	22 944	22 906	22 252	22 158
14	Mikolów	37 072	37 157	37 297	36 928	36 972	36 886	38 895	39 050	39 126	39 191	38 219	38 191
15	Mysłowice	92 475	93 748	94 581	93 140	93 646	93 017	79 766	79 643	79 459	79 458	76 231	75 949
16	Piekary Śląskie	68 277	68 502	68 494	67 743	67 532	67 345	66 984	66 670	66 246	65 991	61 753	61 347
17	Pyskowice	21 291	21 725	21 918	21 924	22 021	21 970	21 897	21 865	21 789	21 764	19 907	19 684
18	Radzionków	–	–	–	–	–	–	–	–	–	18 280	17 568	17 533
19	Ruda Śląska	169 789	171 034	171 645	167 685	167 971	166 564	165 873	165 182	163 014	159 665	154 903	152 280
20	Siemianowice Śląskie	80 432	81 123	81 151	79 631	79 086	78 181	78 101	77 932	77 664	77 254	75 218	74 782
21	Ślawków	7 223	7 181	7 163	6 962	6 948	6 907	6 922	6 953	6 971	7 039	6 714	6 713
22	Sosnowiec	259 269	259 353	259 825	251 279	250 398	248 927	247 499	246 313	244 085	244 102	235 662	234 486
23	Świętochłowice	60 247	60 504	68 594	60 234	60 155	59 710	59 600	59 458	59 304	59 249	57 174	56 852
24	Tarnowskie Góry	73 743	74 059	74 447	76 920	75 548	74 857	66 935	66 631	66 477	66 137	63 126	62 764
25	Tychy	189 874	191 723	138 801	136 643	136 754	134 653	133 760	133 646	133 258	133 178	135 306	133 463
26	Wojkowice	–	–	–	10 426	10 484	10 287	10 245	10 165	10 119	10 067	9 704	9 672
27	Zabrze	203 367	205 029	205 789	203 524	203 950	201 838	201 302	201 122	200 976	200 177	198 354	197 111
	<i>inne gminy</i>												
28	Chelm Śląski	–	–	–	–	–	–	5 550	5 646	5 650	5 635	5 548	5 524
	Razem	2 622 896	2 634 021	2 636 581	2 583 353	2 580 711	2 561 385	2 537 496	2 529 667	2 519 378	2 506 082	2 438 732	2 422 827

cd. Tab. I. Liczba ludności w miastach konurbacji katowickiej w latach 1989–2013

Lp.	Miasto	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Będzin	59 433	59 061	58 760	58 662	58 820	58 626	58 639	58 747	58 706	59 133	59 023	58 735	58 425
2	Bieruń	20 091	19 956	19 841	19 724	19 640	19 566	19 464	19 486	19 534	19 851	19 830	19 681	19 696
3	Bytom	194 109	192 597	191 060	189 535	187 943	186 540	184 765	183 829	182 749	177 266	176 106	174 724	173 439
4	Chorzów	117 801	116 519	115 844	115 241	114 686	113 978	113 678	113 314	113 007	111 843	111 536	111 168	110 761
5	Czeladź	35 051	34 801	34 558	34 402	34 227	34 152	34 072	33 848	33 559	33 803	33 591	33 345	32 940
6	Dąbrowa Górń.	132 356	131 863	131 371	130 789	130 128	129 559	128 795	128 315	127 686	126 079	125 475	124 701	123 994
7	Gliwice	204 175	202 604	201 586	200 361	199 451	198 499	197 393	196 669	196 167	187 830	186 868	186 210	185 450
8	Imielin	7 717	7 793	7 858	7 854	7 873	7 932	8 010	8 071	8 186	8 307	8 402	8 542	8 621
9	Jaworzno	96 884	96 791	96 703	96 476	96 217	95 771	95 520	95 228	95 036	94 831	94 580	94 305	93 708
10	Katowice	328 103	325 045	322 285	319 904	317 220	314 500	312 201	309 621	308 548	311 421	309 304	307 233	304 362
11	Knurów	40 687	40 420	40 177	40 023	39 844	39 760	39 449	39 283	39 207	39 625	39 540	39 320	39 090
12	Lędziny	15 823	15 864	15 948	16 161	16 130	16 156	16 262	16 259	16 282	16 483	16 605	16 665	16 737
13	Łaziska Górne	22 071	22 049	21 931	21 958	21 949	21 957	21 942	21 983	22 088	22 252	22 322	22 467	22 460
14	Mikołów	38 021	38 233	38 237	38 264	38 289	38 398	38 698	38 821	38 974	39 513	39 629	39 597	39 776
15	Mysłowice	75 730	75 642	75 289	75 259	75 183	75 063	74 912	74 998	74 893	75 501	75 428	75 305	75 129
16	Piekary Śląskie	61 045	60 649	60 334	59 984	59 675	59 338	59 061	58 832	58 519	58 022	57 745	57 502	57 148
17	Pyskowice	19 624	19 394	19 418	19 267	19 164	19 078	19 104	19 025	19 048	18 802	18 750	18 704	18 642
18	Radzionków	17 509	17 420	17 390	17 359	17 269	17 191	17 163	17 192	17 160	17 181	17 187	17 141	17 025
19	Ruda Śląska	151 039	149 659	148 361	147 403	146 582	145 471	144 584	143 930	143 394	143 566	143 024	142 346	141 521
20	Siemianowice Śl.	74 431	74 059	73 536	73 155	72 685	72 247	71 621	71 118	70 712	70 296	69 992	69 539	68 844
21	Sławków	6 651	6 702	6 722	6 816	6 861	6 836	6 866	6 901	6 950	7 089	7 124	7 100	7 129
22	Sosnowiec	233 200	231 541	229 989	228 192	226 034	224 244	222 586	221 259	219 300	216 961	215 262	213 513	211 275
23	Świętochłowice	56 436	56 258	56 023	55 660	55 327	54 938	54 525	54 360	54 091	53 304	52 813	52 372	51 824
24	Tarnowskie G.	62 468	62 060	61 708	61 566	61 255	60 997	60 975	60 857	60 746	60 843	60 889	61 002	60 957
25	Tychy	133 047	132 550	132 151	131 547	131 153	130 492	129 776	129 475	129 449	129 507	129 322	129 112	128 799
26	Wojkowice	9 617	9 637	9 546	9 531	9 452	9 406	9 368	9 299	9 195	9 249	9 193	9 172	9 107
27	Zabrze	195 666	194 638	193 665	192 546	191 247	190 110	189 062	188 401	187 674	181 399	180 332	179 452	178 357
	<i>inne gminy</i>													
28	Chełm Śląski	5 537	5 552	5 609	5 570	5 556	5 702	5 759	5 789	5 859	6 016	6 060	6 069	6 132
	Razem	2 408 785	2 393 805	2 380 291	2 367 639	2 354 304	2 340 805	2 328 491	2 319 121	2 310 860	2 289 957	2 279 872	2 268 953	2 255 216

cd. Tab. I. Liczba ludności w miastach konurbacji katowickiej w latach 1989–2013

Lp.	Miasto	Zmiana zaludnienia			Procentowa zmiana zaludnienia		
		1990–2000	2000–2013	1990–2013	1990–2000	2000–2013	1990–2013
1	Będzin	-16 503	-1 294	-17 797	-21,7	-2,2	-23,3
2	Bieruń*	-1 788	-442	-2 230	-8,2	-2,2	-10,2
3	Bytom	-35 399	-22 368	-57 767	-15,3	-11,4	-25,0
4	Chorzów	-13 194	-7 947	-21 141	-10,0	-6,7	-16,0
5	Czeladź	-2 261	-2 396	-4 657	-6,0	-6,8	-12,4
6	Dąbrowa Górnicza	-4 004	-8 864	-12 868	-2,9	-6,7	-9,4
7	Gliwice	-9 110	-19 642	-28 752	-4,3	-9,6	-13,4
8	Imielin*	14	964	978	0,2	12,6	12,8
9	Jaworzno	-2 428	-3 411	-5 839	-2,4	-3,5	-5,9
10	Katowice	-36 173	-26 263	-62 436	-9,9	-7,9	-17,0
11	Knurów	-4 471	-1 817	-6 288	-9,9	-4,4	-13,9
12	Lędziny*	-954	861	-93	-5,7	5,4	-0,6
13	Łaziska Górne	-1 011	302	-709	-4,4	1,4	-3,1
14	Mikołów	1 034	1 585	2 619	2,8	4,2	7,0
15	Mysłowice	-17 799	-820	-18 619	-19,0	-1,1	-19,9
16	Piekary Śląskie	-7 155	-4 199	-11 354	-10,4	-6,8	-16,6
17	Pyskowice	-2 041	-1 042	-3 083	-9,4	-5,3	-14,2
18	Radzionków*	-747	-508	-1 255	-4,1	-2,9	-6,9
19	Ruda Śląska	-18 754	-10 759	-29 513	-11,0	-7,1	-17,3
20	Siemianowice Śl.	-6 341	-5 938	-12 279	-7,8	-7,9	-15,1
21	Sławków	-468	416	-52	-6,5	6,2	-0,7
22	Sosnowiec	-24 867	-23 211	-48 078	-9,6	-9,9	-18,5
23	Świętochłowice	-3 652	-5 028	-8 680	-6,0	-8,8	-14,3
24	Tarnowskie Góry	-11 295	-1 807	-13 102	-15,3	-2,9	-17,7
25	Tychy	-58 260	-4 664	-62 924	-30,4	-3,5	-32,8
26	Wojkowice*	-754	-565	-1 319	-7,2	-5,8	-12,7
27	Zabrze	-7 918	-18 754	-26 672	-3,9	-9,5	-13,0
	<i>inne gminy</i>						
28	Chelm Śląski*	-26	595	569	-0,5	11,0	10,5
	Razem	-211 194	-153 569	-364 763	-8,0	-6,9	-14,4

Objaśnienia: * – podstawą obliczenia zmian zaludnienia w latach 1990–2013 dla miejscowości: Bieruń, Imielin, Lędziny, Radzionków, Wojkowice i Chelm Śląski był rok uzyskania przez daną miejscowość praw miejskich/samodzielności, tj. dla Bierunia – 1991 r., dla Imielina – 1995 r., dla Lędzin – 1991 r., dla Radzionkowa – 1998 r., dla Wojkowic – 1992 r. oraz dla Chelma Śląskiego – 1995 rok.

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego 1991; 1992; 1993; 1994; 1995*, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. II. Zgony według przyczyn w Mysłowicach w latach 2002–2012

Rok	Ogółem	niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	nowotwory ogółem	choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	choroby układu nerwowego ogółem	choroby układu krążenia ogółem	choroby układu oddechowego ogółem	choroby układu trawiennego ogółem	choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	choroby układu moczowo-płciowego	niektóre stany rozpoczynające się w okresie okoloporodowym	wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	zewnątrzne przyczyny zachorowania i zgonu – ogółem	pozostałe przyczyny
2002	636	9	162	1	14	10	289	32	35	0	4	4	1	13	61	1
2003	669	10	183	0	10	4	326	31	41	1	3	1	2	12	45	0
2004	717	5	213	2	16	11	316	25	35	1	7	5	2	23	55	1
2005	673	7	196	2	9	4	293	33	52	1	9	3	1	21	38	4
2006	729	5	214	0	10	4	330	38	51	0	4	4	0	23	44	2
2007	764	11	236	1	10	11	324	37	52	0	4	3	3	15	54	3
2008	746	7	192	1	20	8	337	38	55	0	9	3	1	17	49	9
2009	793	4	220	1	19	12	362	38	50	0	6	3	1	16	52	9
2010	726	9	181	1	14	8	325	32	46	1	10	3	4	33	48	11
2011	703	1	204	2	13	10	340	17	36	0	9	6	1	18	44	2
2012	758	6	195	1	17	8	377	18	51	0	17	1	0	8	58	1
Razem	7 914	74	2196	12	152	90	3 619	339	504	4	82	36	16	199	548	43
%	100,00	0,94	27,75	0,15	1,92	1,14	45,73	4,28	6,37	0,05	1,04	0,45	0,20	2,51	6,92	0,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Tab. III. Migracje do/z Mysłowic w latach 1980–2013 wg kierunku

Rok	Napływ				Odpływ				Saldo migracji		
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	wewnętrznych	zewnętrznych	ogółem
1980	2 515	1 828	686	1	1 407	1 284	100	23	1 130	-22	1 108
1981	1 720	1 275	445	0	1 562	1 322	143	97	255	-97	158
1982	2 174	1 648	526	0	1 332	1 069	146	117	959	-117	842
1983	2 300	1 665	634	1	1 094	863	112	119	1 324	-118	1 206
1984	1 943	1 355	583	5	992	871	121	0	946	5	951
1985	2 207	1 508	696	3	864	740	122	2	1 342	1	1 343
1986	1 984	1 289	693	2	1 034	601	127	306	1 254	-304	950
1987	2 519	1 705	810	4	927	659	111	157	1 745	-153	1 592
1988	2 106	1 382	719	5	1 171	795	144	232	1 162	-227	935
1989	1 368	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	10	851	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	0	<i>bd.</i>	10	517
1990	1 790	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	6	800	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	29	<i>bd.</i>	-23	990
1991	1 337	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	8	785	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	7	<i>bd.</i>	1	552
1992	1 186	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	7	776	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	86	<i>bd.</i>	-79	410
1993	1 093	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	9	691	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	52	<i>bd.</i>	-43	402
1994	927	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	16	855	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	117	<i>bd.</i>	-101	72
1995	717	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	12	639	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	75	<i>bd.</i>	-63	78
1996	627	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	18	640	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	54	<i>bd.</i>	-36	-13
1997	619	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	17	641	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	68	<i>bd.</i>	-51	-22
1998	654	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	15	619	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	63	<i>bd.</i>	-48	35
1999	696	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	11	754	<i>bd.</i>	<i>bd.</i>	74	<i>bd.</i>	-63	-58
2000	709	532	177	19	674	575	99	63	35	-44	-9
2001	607	500	107	12	481	396	85	90	126	-78	48
2002	685	553	132	19	650	506	144	65	35	-46	-11
2003	653	578	75	19	737	586	151	71	-84	-52	-136
2004	652	566	86	4	693	561	132	24	-41	-20	-61
2005	727	644	83	1	760	587	173	75	-33	-74	-107

cd. Tab. III. Migracje do/z Mysłowic w latach 1980–2013 wg kierunku

Rok	Napływ				Odływ				Saldo migracji		
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	wewnętrznych	zewnętrznych	ogółem
2006	706	627	79	21	763	564	199	122	-57	-101	-158
2007	865	751	114	30	840	640	200	105	25	-75	-50
2008	740	639	101	36	698	557	141	93	42	-57	-15
2009	703	631	72	23	785	598	187	55	-82	-32	-114
2010	685	628	57	63	776	610	166	78	-91	-15	-106
2011	685	611	74	45	797	604	193	63	-112	-18	-130
2012	690	626	64	48	783	643	140	70	-93	-22	-115
2013	769	682	87	38	830	608	222	99	-61	-61	-122
1980–1989	20 836	–	–	31	11 234	–	–	1 053	–	-1 022	9 602
1990–1999	9 646	–	–	119	7 200	–	–	625	–	-506	2 446
2000–2009	7 047	6 021	1 026	184	7 081	5 570	1 511	763	-34	-579	-613
2010–2013	2 829	2 547	282	194	3 186	2 465	721	310	-357	-116	-473
Razem	40 358	–	–	528	28 701	–	–	2 751	–	-2 223	10 962

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rocznik Statystyczny Województwa Katowickiego* 1981–1995, WUS, Katowice (dane za lata 1989–1994) oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. IV. Liczba ludności Mysłowic według wieku i płci w 2002 i 2011 roku

Rocznik	2002			2011			2002–2011		
	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety
ogółem	75 712	37 040	38 672	75 446	36 654	38 792	-266	-386	120
0	602	323	279	785	387	398	183	64	119
1	639	322	317	821	404	417	182	82	100
2	663	343	320	841	449	392	178	106	72
3	628	316	312	780	401	379	152	85	67
4	686	344	342	695	358	337	9	14	-5
5	726	368	358	719	381	338	-7	13	-20
6	754	378	376	653	318	335	-101	-60	-41
7	766	408	358	680	343	337	-86	-65	-21
8	888	452	436	639	328	311	-249	-124	-125
9	960	482	478	651	343	308	-309	-139	-170
10	987	498	489	643	338	305	-344	-160	-184
11	1 077	528	549	675	341	334	-402	-187	-215
12	1 088	542	546	654	333	321	-434	-209	-225
13	1 218	631	587	684	351	333	-534	-280	-254
14	1 279	644	635	732	357	375	-547	-287	-260
15	1 315	693	622	770	398	372	-545	-295	-250
16	1 444	755	689	762	411	351	-682	-344	-338
17	1 484	757	727	895	447	448	-589	-310	-279
18	1 462	735	727	929	465	464	-533	-270	-263
19	1 504	763	741	1 000	494	506	-504	-269	-235
20	1 303	680	623	1 042	508	534	-261	-172	-89
21	1 267	630	637	1 082	533	549	-185	-97	-88
22	1 193	610	583	1 187	607	580	-6	-3	-3
23	1 197	638	559	1 261	640	621	64	2	62
24	1 212	629	583	1 308	677	631	96	48	48
25	1 076	562	514	1 334	678	656	258	116	142
26	1 091	558	533	1 376	700	676	285	142	143
27	1 069	576	493	1 402	699	703	333	123	210
28	1 021	495	526	1 409	724	685	388	229	159
29	954	505	449	1 228	644	584	274	139	135
30	947	481	466	1 195	604	591	248	123	125
31	979	485	494	1 194	644	550	215	159	56
32	873	454	419	1 203	620	583	330	166	164
33	915	462	453	1 165	591	574	250	129	121
34	918	448	470	1 072	540	532	154	92	62
35	1 032	490	542	1 087	538	549	55	48	7
36	979	480	499	1 080	564	516	101	84	17
37	1 200	577	623	1 019	505	514	-181	-72	-109
38	1 163	557	606	968	524	444	-195	-33	-162
39	1 228	591	637	916	445	471	-312	-146	-166
40	1 329	671	658	1 032	526	506	-297	-145	-152
41	1 368	699	669	886	443	443	-482	-256	-226
42	1 395	751	644	933	478	455	-462	-273	-189

cd. Tab. IV. Liczba ludności Mysłowic według wieku i płci w 2002 i 2011 roku

Rocznik	2002			2011			2002–2011		
	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety
43	1 514	770	744	930	455	475	-584	-315	-269
44	1 514	782	732	1 026	473	553	-488	-309	-179
45	1 330	675	655	1 040	509	531	-290	-166	-124
46	1 328	691	637	1 185	548	637	-143	-143	0
47	1 242	619	623	1 121	537	584	-121	-82	-39
48	1 211	572	639	1 188	574	614	-23	2	-25
49	1 113	538	575	1 271	640	631	158	102	56
50	1 193	563	630	1 324	665	659	131	102	29
51	1 140	566	574	1 346	695	651	206	129	77
52	1 075	525	550	1 412	690	722	337	165	172
53	976	479	497	1 401	714	687	425	235	190
54	957	449	508	1 243	589	654	286	140	146
55	806	351	455	1 200	615	585	394	264	130
56	655	317	338	1 115	541	574	460	224	236
57	679	350	329	1 121	505	616	442	155	287
58	819	379	440	1 009	489	520	190	110	80
59	814	387	427	1 061	486	575	247	99	148
60	867	383	484	1 033	487	546	166	104	62
61	844	382	462	963	447	516	119	65	54
62	712	335	377	846	393	453	134	58	76
63	733	355	378	846	375	471	113	20	93
64	662	330	332	703	296	407	41	-34	75
65	615	286	329	544	258	286	-71	-28	-43
66	644	313	331	583	271	312	-61	-42	-19
67	572	270	302	691	299	392	119	29	90
68	514	233	281	671	284	387	157	51	106
69	527	225	302	701	286	415	174	61	113
70	510	225	285	666	272	394	156	47	109
71	525	218	307	558	249	309	33	31	2
72	462	185	277	548	235	313	86	50	36
73	367	140	227	496	213	283	129	73	56
74	316	119	197	472	207	265	156	88	68
75	269	73	196	495	221	274	226	148	78
76	309	91	218	396	161	235	87	70	17
77	309	106	203	365	138	227	56	32	24
78	267	89	178	343	132	211	76	43	33
79	240	67	173	335	118	217	95	51	44
80	221	58	163	326	127	199	105	69	36
81	160	37	123	273	90	183	113	53	60
82	145	34	111	221	65	156	76	31	45
83	90	12	78	153	38	115	63	26	37
84	78	19	59	141	32	109	63	13	50
85 i więcej	499	124	375	697	156	541	198	32	166

Źródło: opracowanie własne na podstawie NSP 2002 i NSP 2011, BDL GUS.

Tab. V. Ludność Mysłowic w latach 2003–2013 wg funkcjonalnych grup wieku i płci

Rok	Grupa wieku								
	0–2			3–6			7–12		
	O	M	K	O	M	K	O	M	K
2003	1 898	964	934	2 631	1 340	1 291	5 220	2 640	2 580
2004	1 919	944	975	2 583	1 327	1 256	4 898	2 503	2 395
2005	1 990	1 007	983	2 556	1 322	1 234	4 617	2 342	2 275
2006	2 007	1 042	965	2 577	1 314	1 263	4 368	2 247	2 121
2007	2 117	1 095	1 022	2 572	1 315	1 257	4 154	2 110	2 044
2008	2 223	1 156	1 067	2 650	1 343	1 307	4 037	2 074	1 963
2009	2 379	1 210	1 169	2 666	1 361	1 305	3 977	2 056	1 921
2010	2 475	1 259	1 216	2 790	1 428	1 362	3 967	2 029	1 938
2011	2 400	1 225	1 175	3 005	1 561	1 444	3 915	1 997	1 918
2012	2 319	1 181	1 138	3 125	1 604	1 521	3 994	2 061	1 933
2013	2 236	1 179	1 057	3 262	1 658	1 604	4 042	2 088	1 954
Rok	13–15			16–19			20–24		
	O	M	K	O	M	K	O	M	K
2003	3 374	1 687	1 687	5 608	2 880	2 728	6 579	3 370	3 209
2004	3 217	1 596	1 621	5 309	2 712	2 597	6 758	3 442	3 316
2005	3 048	1 500	1 548	4 954	2 540	2 414	6 941	3 554	3 387
2006	2 913	1 453	1 460	4 638	2 323	2 315	7 031	3 610	3 421
2007	2 698	1 376	1 322	4 384	2 181	2 203	6 928	3 536	3 392
2008	2 530	1 297	1 233	4 145	2 053	2 092	6 627	3 360	3 267
2009	2 352	1 208	1 144	3 903	1 907	1 996	6 261	3 160	3 101
2010	2 185	1 111	1 074	3 683	1 868	1 815	5 922	2 979	2 943
2011	2 086	1 047	1 039	3 440	1 764	1 676	5 595	2 794	2 801
2012	2 007	1 028	979	3 183	1 624	1 559	5 265	2 619	2 646
2013	1 966	985	981	2 962	1 543	1 419	4 977	2 455	2 522
Rok	25–34			35–44			45–54		
	O	M	K	O	M	K	O	M	K
2003	10 267	5 246	5 021	11 668	5 794	5 874	12 172	6 012	6 160
2004	10 672	5 509	5 163	11 071	5 463	5 608	12 523	6 211	6 312
2005	10 885	5 578	5 307	10 675	5 273	5 402	12 663	6 295	6 368
2006	11 183	5 739	5 444	10 323	5 058	5 265	12 751	6 369	6 382
2007	11 597	5 940	5 657	10 012	4 925	5 087	12 728	6 342	6 386
2008	12 023	6 168	5 855	9 873	4 875	4 998	12 685	6 327	6 358
2009	12 362	6 366	5 996	9 735	4 852	4 883	12 581	6 253	6 328
2010	12 554	6 421	6 133	9 854	4 932	4 922	12 643	6 245	6 398
2011	12 746	6 524	6 222	9 894	4 998	4 896	12 314	6 038	6 276
2012	12 846	6 570	6 276	10 068	5 111	4 957	11 768	5 710	6 058
2013	12 789	6 518	6 271	10 291	5 236	5 055	11 234	5 459	5 775
Rok	55–64			65 i więcej					
	O	M	K	O	M	K			
2003	7 772	3 574	4 198	8 100	3 169	4 931			
2004	7 959	3 673	4 286	8 350	3 279	5 071			
2005	8 203	3 825	4 378	8 651	3 411	5 240			
2006	8 315	3 855	4 460	8 957	3 546	5 411			
2007	8 533	3 975	4 558	9 189	3 611	5 578			
2008	8 790	4 082	4 708	9 415	3 718	5 697			
2009	9 143	4 214	4 929	9 534	3 771	5 763			
2010	9 782	4 564	5 218	9 646	3 834	5 812			
2011	10 190	4 786	5 404	9 843	3 917	5 926			
2012	10 551	5 000	5 551	10 179	4 047	6 132			
2013	10 878	5 166	5 712	10 492	4 178	6 314			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. VI. Dojazdy do pracy* do Mysłowic w 2011 r.

Gmina	Województwo	Liczba osób dojeżdżających
Sosnowiec	Śląskie	1 305
Katowice	Śląskie	1 114
Jaworzno	Śląskie	932
Tychy	Śląskie	560
Dąbrowa Górnicza	Śląskie	234
Imielin	Śląskie	227
Będzin	Śląskie	177
Rybnik	Śląskie	150
Lędziny	Śląskie	147
Siemianowice Śląskie	Śląskie	135
Andrychów – obszar wiejski	Małopolskie	133
Bytom	Śląskie	126
Chorzów	Śląskie	124
Chełm Śląski	Śląskie	112
Czeladź	Śląskie	102
Mikołów	Śląskie	83
Chrzanów – miasto	Małopolskie	69
Jastrzębie-Zdrój	Śląskie	65
Wodzisław Śląski	Śląskie	64
Łaziska Górne	Śląskie	63
Bieruń	Śląskie	59
Wieprz	Małopolskie	55
Żory	Śląskie	44
Bielsko-Biała	Śląskie	40
Libiąż – miasto	Małopolskie	40
Zabrze	Śląskie	40
Oświęcim	Małopolskie	39
Gliwice	Śląskie	37
Piekary Śląskie	Śląskie	35
Ruda Śląska	Śląskie	35
Wadowice – obszar wiejski	Małopolskie	32
Pszczyna – miasto	Śląskie	29
Rydułtowy	Śląskie	29
Świętochłowice	Śląskie	29
Andrychów – miasto	Małopolskie	28
Gaszowice	Śląskie	27
Kraków	Małopolskie	26
Milówka	Śląskie	26
Chelmek – miasto	Małopolskie	25
Jasienica	Śląskie	25
Babice	Małopolskie	24
Częstochowa	Śląskie	24
Psary	Śląskie	24
Radlin	Śląskie	24

cd. Tab. VI. Dojazdy do pracy* do Mysłowic w 2011 r.

Gmina	Województwo	Liczba osób dojeżdżających
Świerklany	Śląskie	24
Chrzanów – obszar wiejski	Małopolskie	23
Oświęcim	Małopolskie	22
Gorzyce	Śląskie	20
Libiąż – obszar wiejski	Małopolskie	20
Lyski	Śląskie	20
Łazy – obszar wiejski	Śląskie	20
Nowe Miasto nad Pilicą – obszar w.	Mazowieckie	20
Pszów	Śląskie	19
Trzebinia – obszar wiejski	Małopolskie	19
Tarnowskie Góry	Śląskie	18
Zawiercie	Śląskie	18
Brzeszcze – obszar wiejski	Małopolskie	17
Orzesze	Śląskie	17
Zator – obszar wiejski	Małopolskie	17
Kęty – obszar wiejski	Małopolskie	16
Racibórz	Śląskie	16
Skoczów – miasto	Śląskie	16
Lublin	Lubelskie	15
Miedźna	Śląskie	15
Olkusz – miasto	Małopolskie	15
Czerwionka-Leszczyny – miasto	Śląskie	14
Trzebinia – miasto	Małopolskie	14
Wojkowice	Śląskie	14
Wry	Śląskie	14
Jejkowice	Śląskie	13
Kobiór	Śląskie	13
Krzyszowice – obszar wiejski	Małopolskie	13
Suszec	Śląskie	13
Bojszowy	Śląskie	12
Kornowac	Śląskie	12
Lubomia	Śląskie	12
Łódź	Łódzkie	12
Wrocław	Dolnośląskie	12
Brzeszcze – miasto	Małopolskie	11
Ornontowice	Śląskie	11
Pszczyna – obszar wiejski	Śląskie	11
Stryszów	Małopolskie	11
Wilamowice – obszar wiejski	Śląskie	11
Zator – miasto	Małopolskie	11
Knurów	Śląskie	10
Myszków	Śląskie	10

* – dojazdy 10 i więcej osób z danej gminy.

Źródło: *Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, 2014*, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.

Tab. VII. Wyjazdy do pracy* mieszkańców Mysłowic w 2011 r.

Gmina	Województwo	Liczba osób wyjeżdżających
Katowice	Śląskie	4 971
Sosnowiec	Śląskie	647
Warszawa	Mazowieckie	507
Tychy	Śląskie	457
Chorzów	Śląskie	229
Jaworzno	Śląskie	201
Bielsko-Biała	Śląskie	198
Dąbrowa Górnicza	Śląskie	190
Gliwice	Śląskie	133
Bytom	Śląskie	132
Kraków	Małopolskie	122
Lędziny	Śląskie	119
Siemianowice Śląskie	Śląskie	98
Zabrze	Śląskie	98
Imielin	Śląskie	86
Ruda Śląska	Śląskie	86
Będzin	Śląskie	62
Łódź	Łódzkie	51
Wrocław	Dolnośląskie	48
Chełm Śląski	Śląskie	41
Mikołów	Śląskie	40
Bieruń	Śląskie	33
Poznań	Wielkopolskie	31
Pszczyna – miasto	Śląskie	28
Częstochowa	Śląskie	27
Czeladź	Śląskie	25
Rybnik	Śląskie	25
Toruń	Kujawsko-pomorskie	25
Świętochłowice	Śląskie	23
Jastrzębie-Zdrój	Śląskie	19
Legnica	Dolnośląskie	18
Piekary Śląskie	Śląskie	15
Bojszowy	Śląskie	14
Chrzanów – miasto	Małopolskie	13
Cieszyn	Śląskie	13
Tarnowo Podgórne	Wielkopolskie	12
Żory	Śląskie	12
Gdańsk	Pomorskie	11
Gdynia	Pomorskie	11
Opole	Opolskie	11
Raszyn	Mazowieckie	10

* – wyjazdy 10 i więcej osób do danej gminy

Źródło: Dojazdy do pracy. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, 2014, GUS, Warszawa – aneks – macierz dojazdów.